

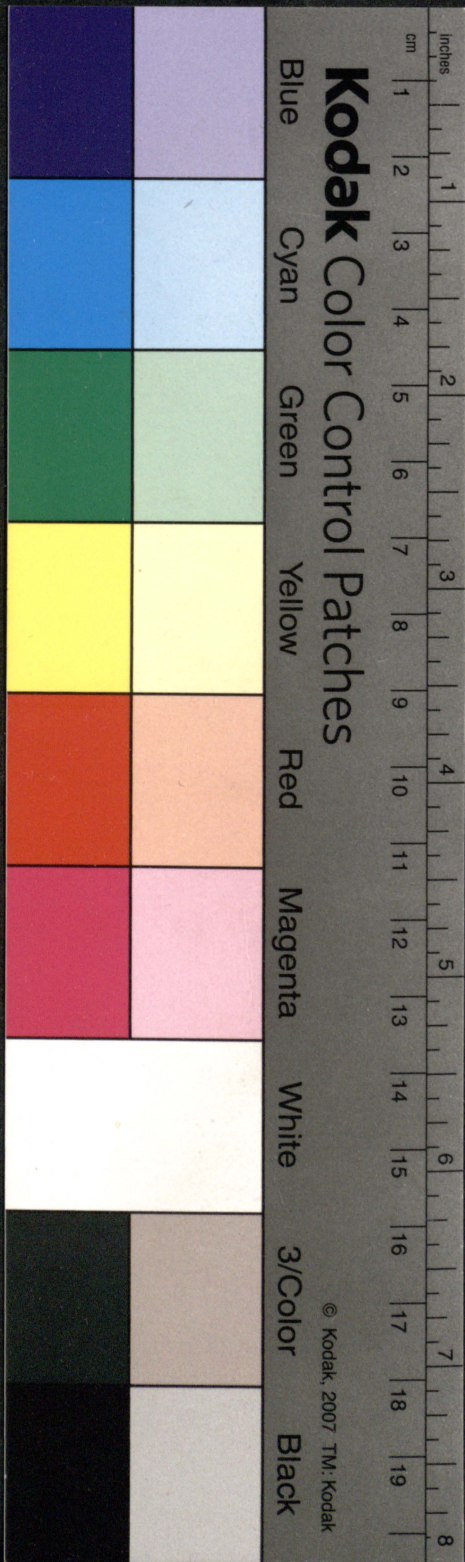
240 34
134
PRÆCEPTA ELUENIA

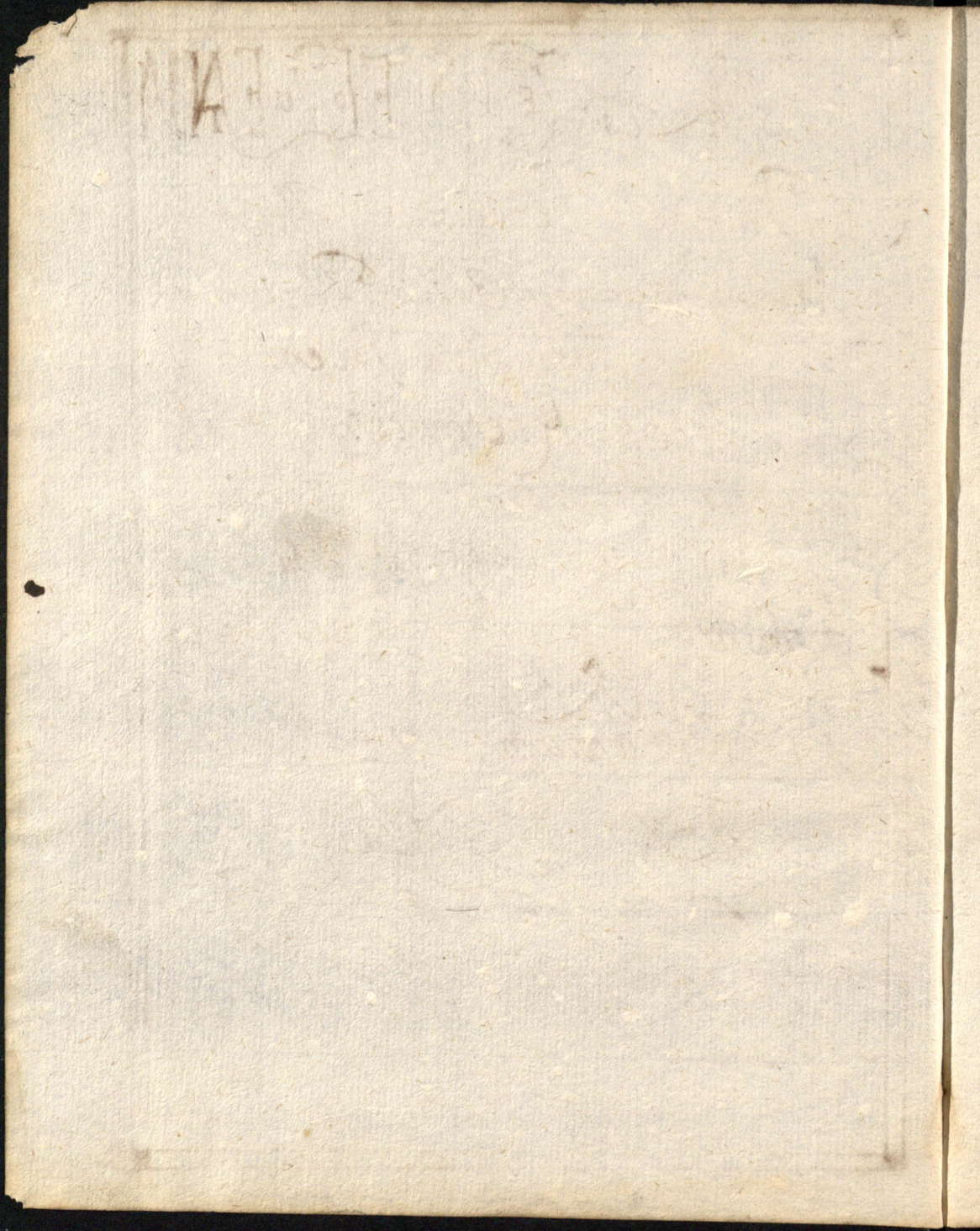
In Principe Sienaviorum Collegio
Ad eruditissimam magni Oratoris Plantam
Perillustri et Nobilissimæ Juventuti
Scholæ Rhetorices
Præceptis formata. Oratorij
In Collegio Leplo Soc. Jesu.
Anno æterni in carne humana loquentis

VERBVM

1726 in a. m. 1727.

J. D. N. D. G.

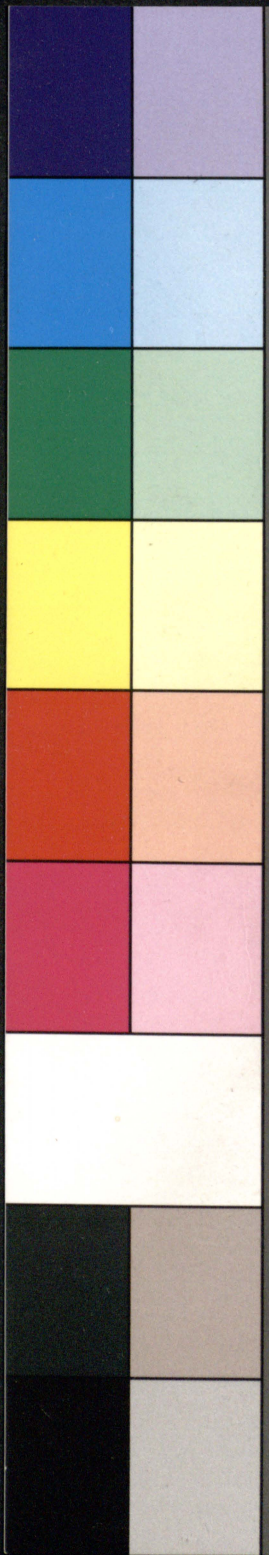

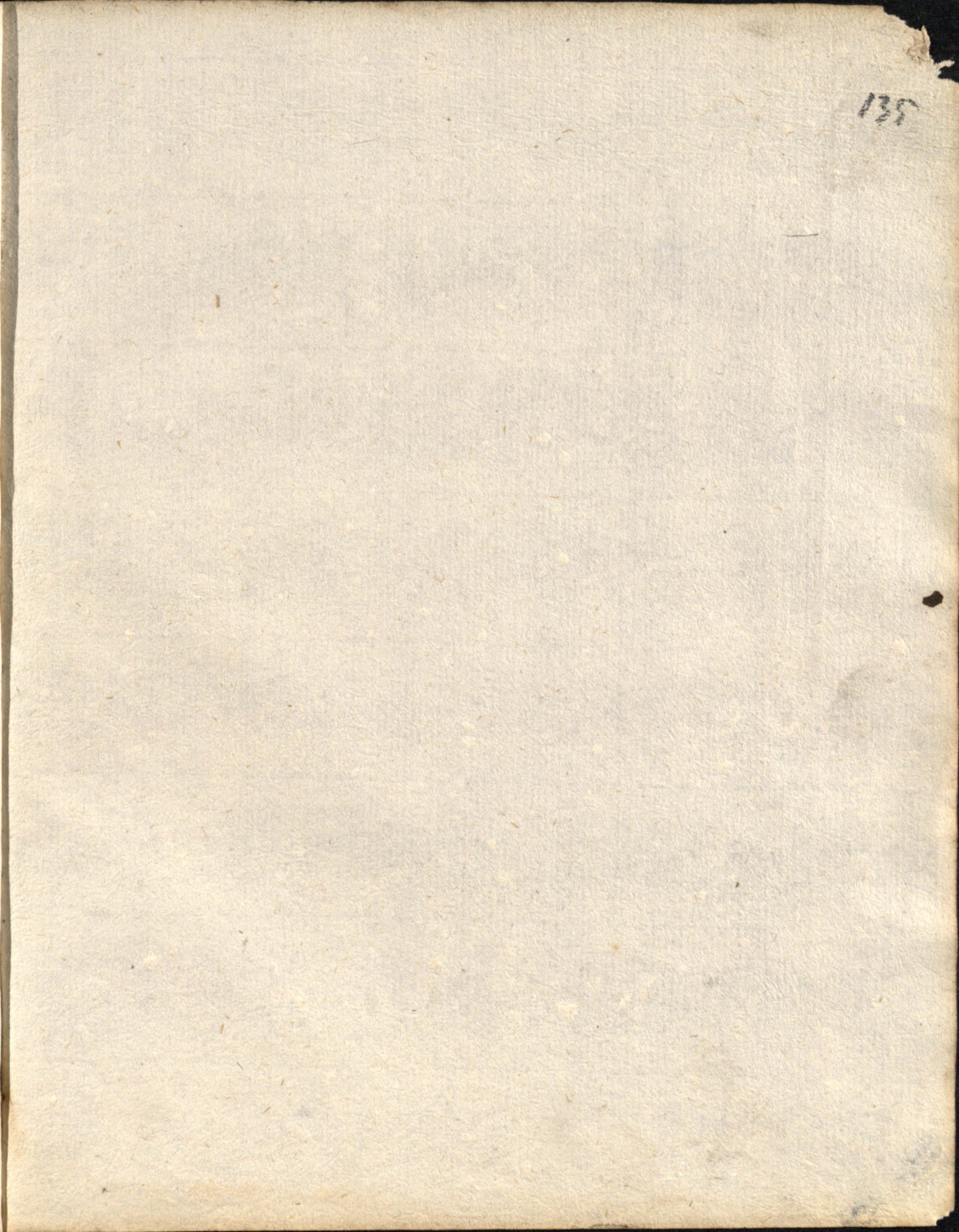
Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

135

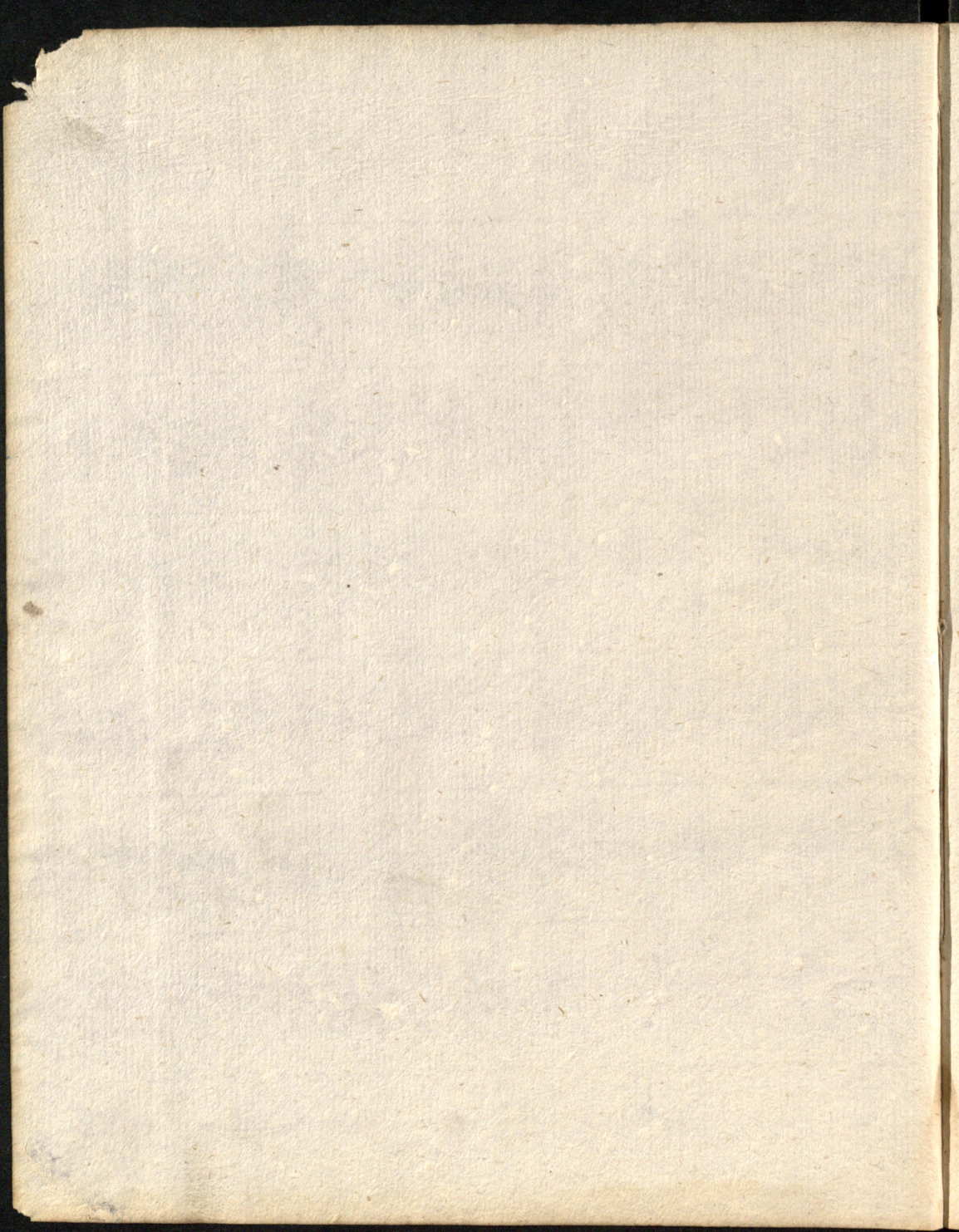
inches
cm

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

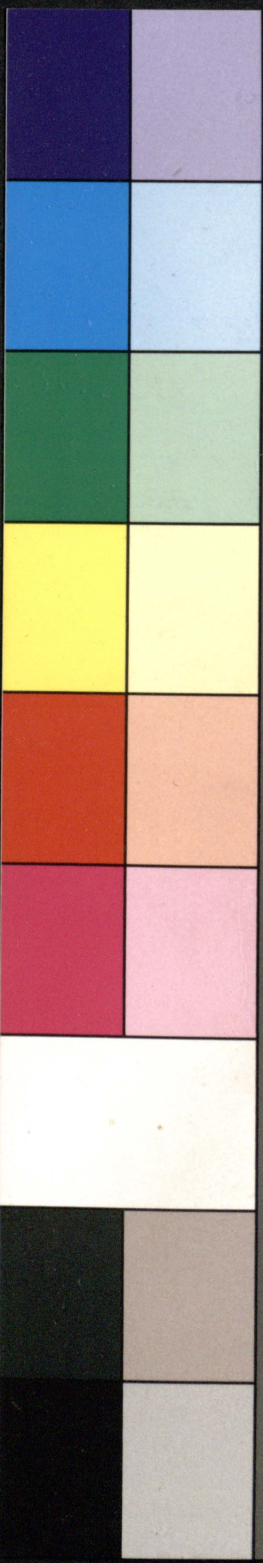
Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
[Blue patch]	[Cyan patch]	[Green patch]	[Yellow patch]	[Red patch]	[Magenta patch]	[White patch]	[3/Color patch]	[Black patch]
[Dark Blue patch]	[Dark Cyan patch]	[Dark Green patch]	[Dark Yellow patch]	[Dark Red patch]	[Dark Magenta patch]	[Dark White patch]	[Dark 3/Color patch]	[Dark Black patch]

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

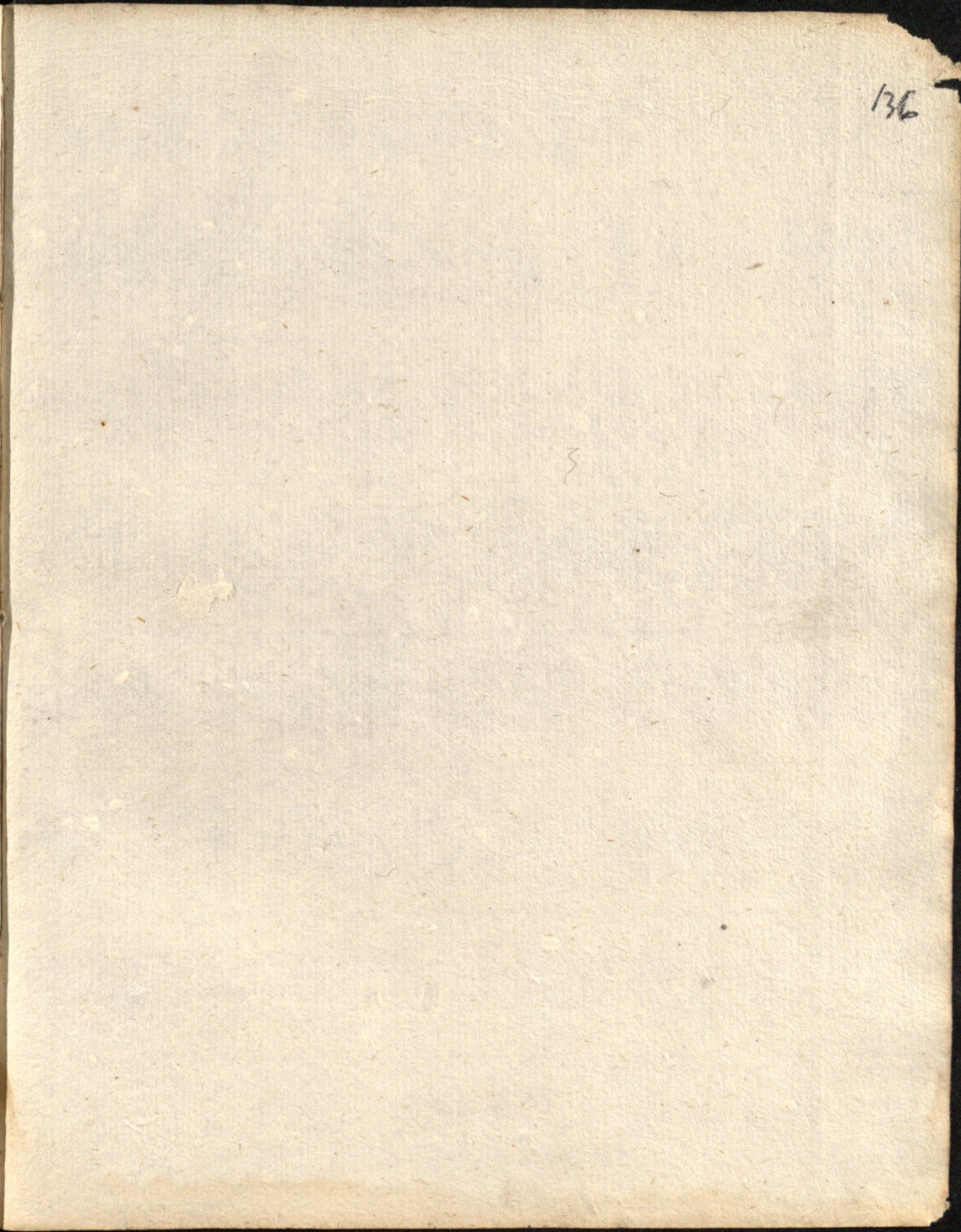
Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

136

inches

cm

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Blue

Cyan

Green

Yellow

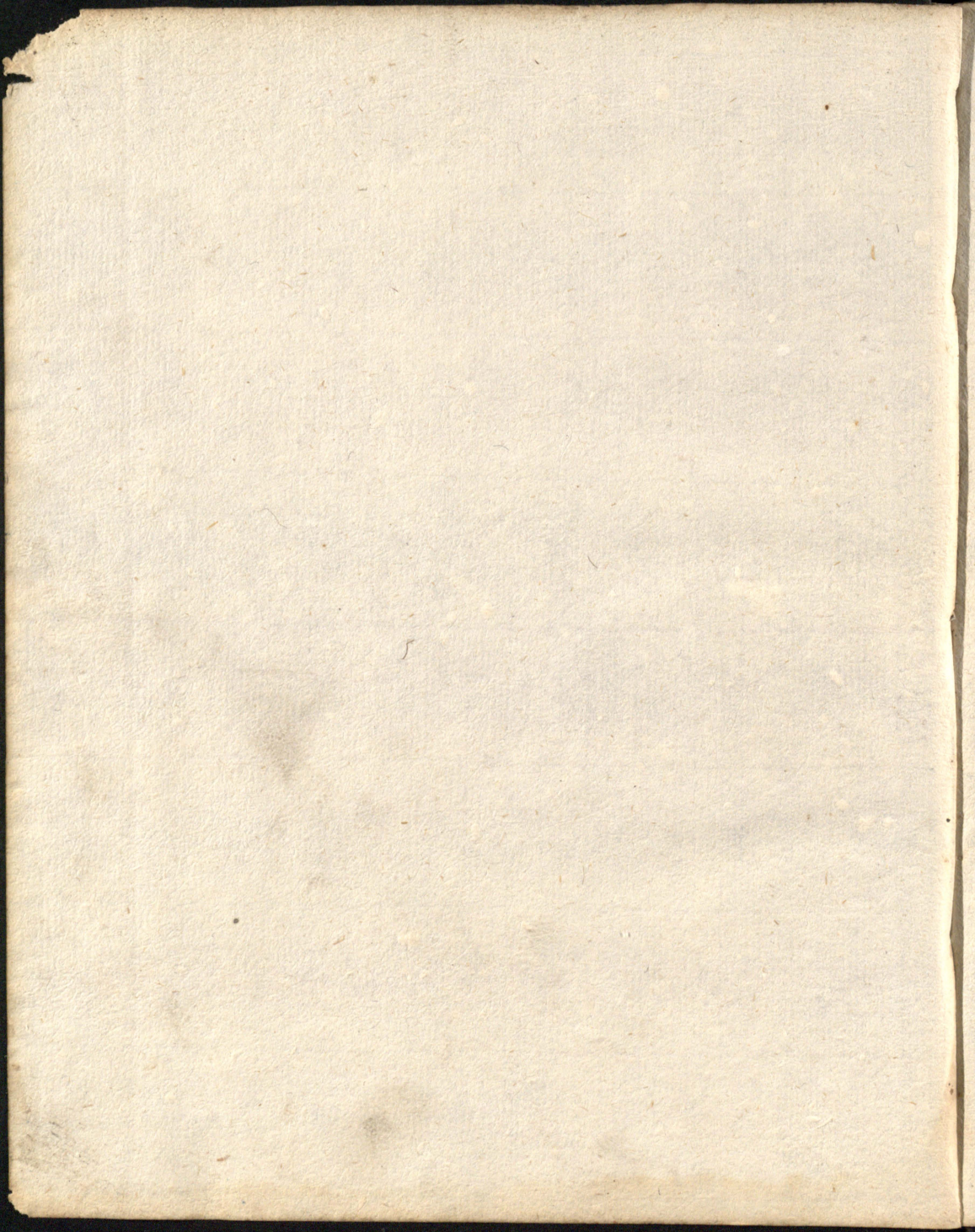
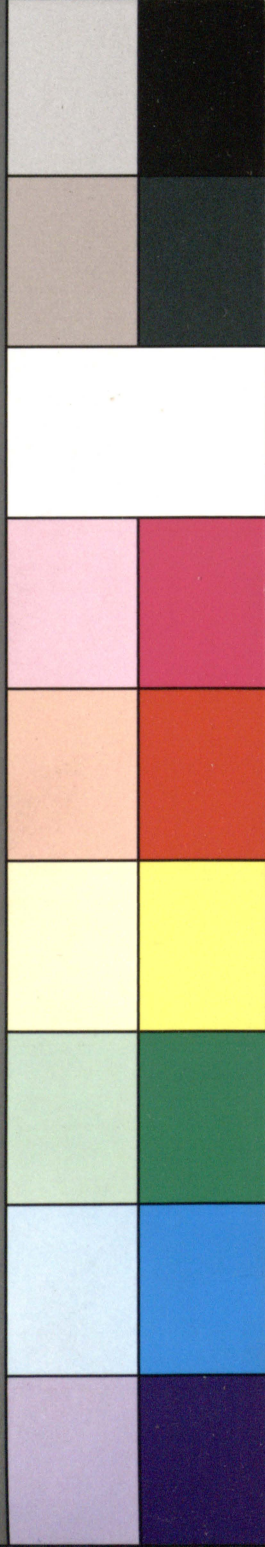
Red

Magenta

White

3/Color

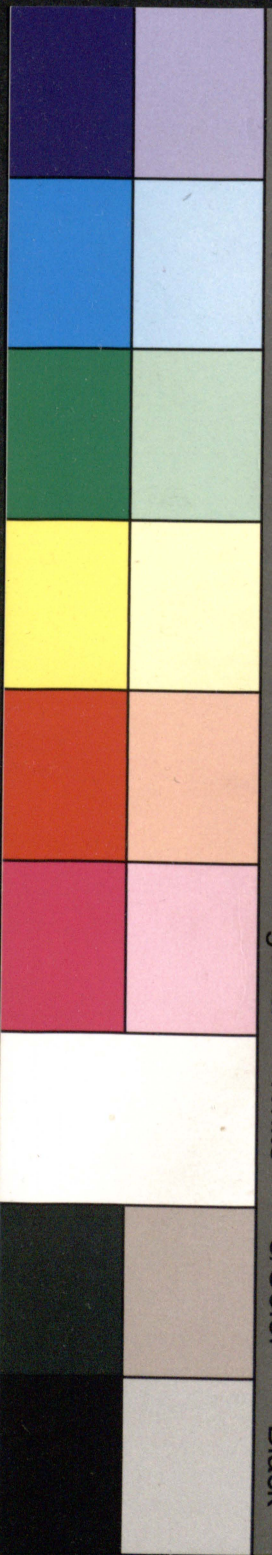
Black

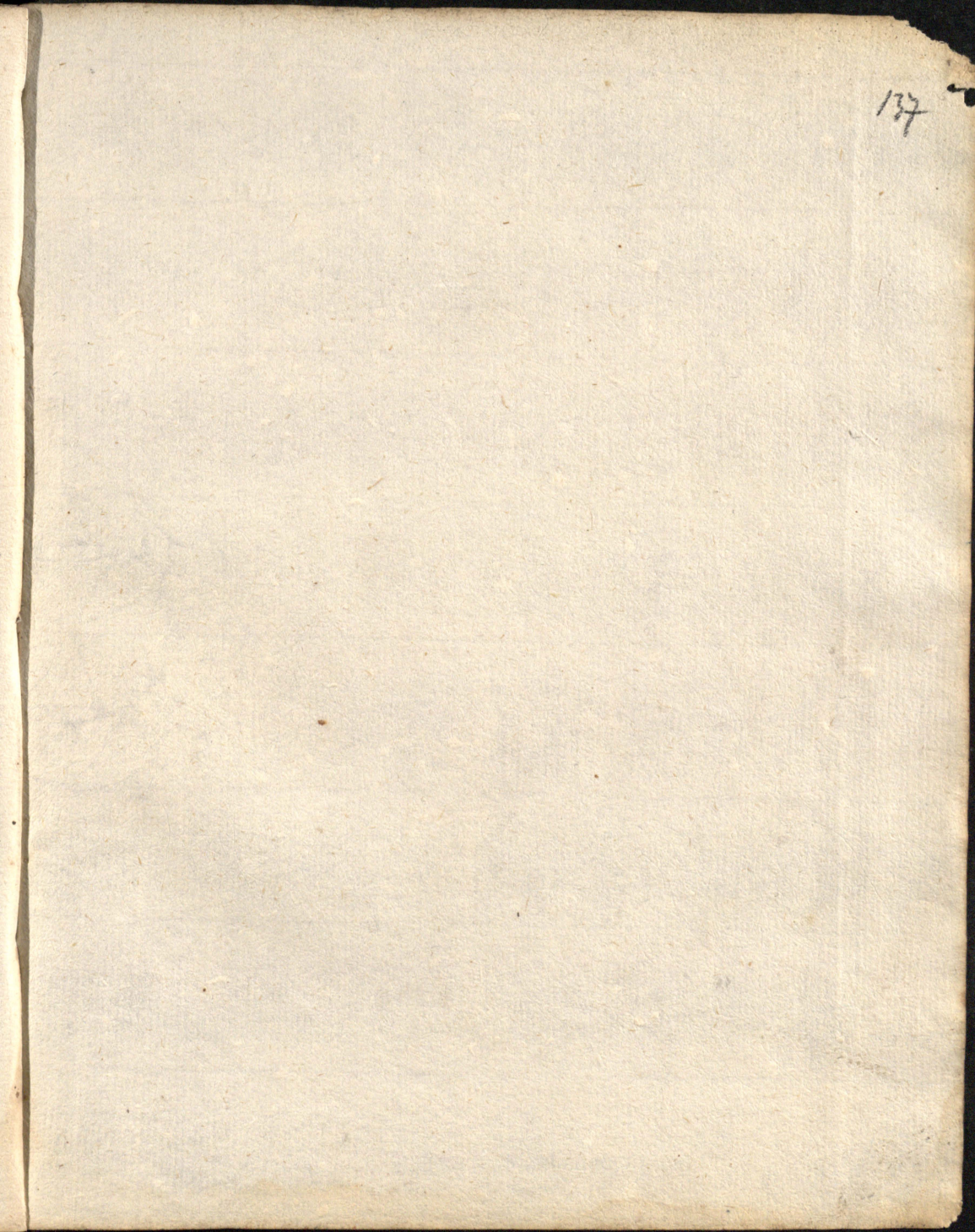
Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

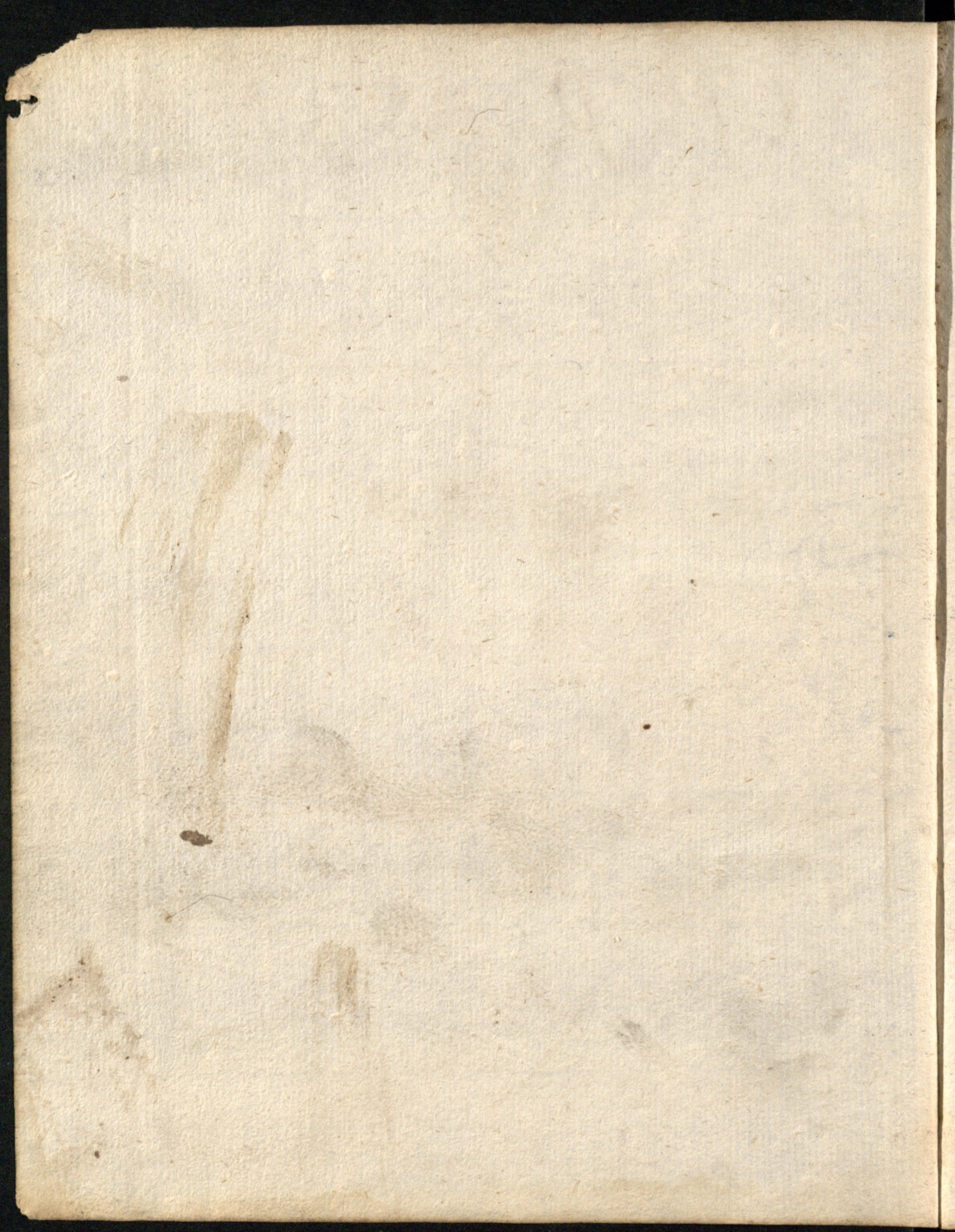
Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

137

PRÆFATIO

138

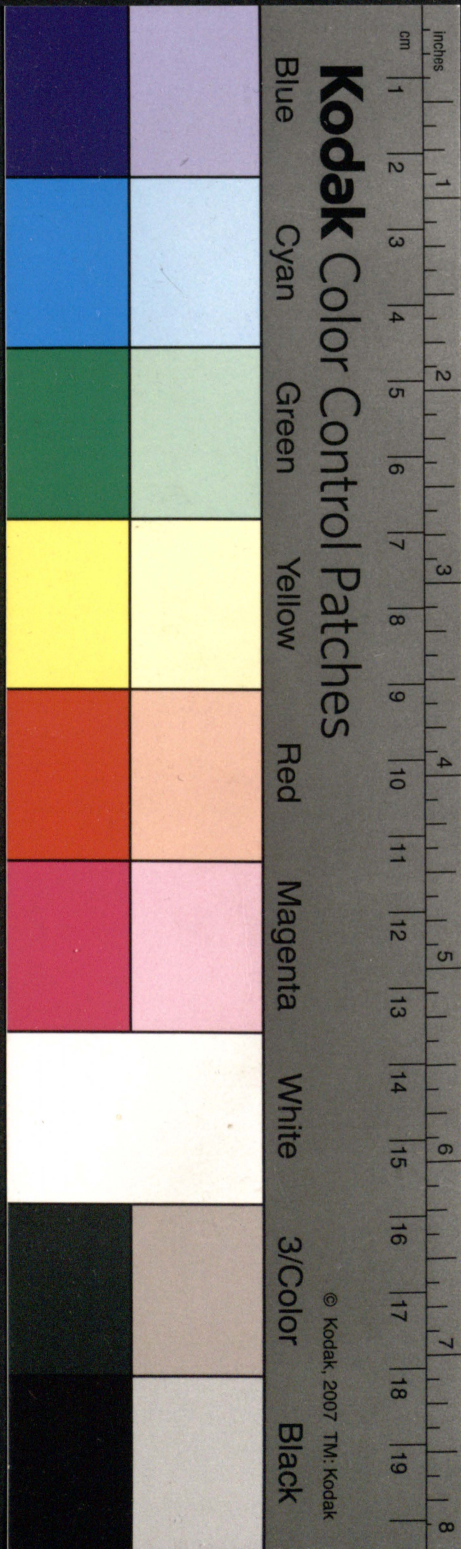
Principem vobis, Principis Poloniae juventutis Nobilissimi propono eloquentiam, quia pro Principem acceptam Oratorum. Nec enim Placita Oratoriam meditantibus structuram deviare volo; cui satis est vestigia sequi Principis Tullij. Summa contendite animo, quos scilicet Polonia indoles aequat summi, maximis partes efficit. Ita etenim liberaliori imbuti estis facundia, ut prodigium in vobis scientis, aut Minerva curabula, in Placita Oratorum adoret Polonus Orbis et necesse. Quapropter in isto magnis vestigijs Poloniarum Tullij, cui nec secula spectare parent, nec videre etiam. Et habentis anni scholasticos labores in tres distinguo Classes, quarum prima agendum nobis erit, de Definitione Rhetorica, ejusque divisione, de materia Rhetorica, de generibus dicendi, de exercitatione Rhetorica, de imitatione, de varietate styli, de narrationibus, de periodis earumque elegantia, de Chria, de alijs modis amplificationum, de combinationibus ingeniosis, de fontibus conceptuum, de discursu Politico Patrio, de orationibus in comitiis habendis, tandem de Epistolis. Classe 2da agendum erit, de inventione Rhetorica, de dispositione, elocutione, memoria, pronuntiatione, de locis intrinsecis Oratoris et extrinsecis, de Syllogismis, de problemate, Symbolis, emblemate, Hieroglyphis, obijungatione encomiastica, encomio obijungativo, paradoxo et antithesi, elogijs inscriptionibus, et Epitaphijs. De orationibus in varia materia, ut sunt Salutatoris, gratulatoris, funebres. et cetera. Classe 3ia agendum erit, de oratione sacra seu dicatione, ejusque varietate, et qualitate.

Classis prima

Lundum anno

De definitione Rhetorica, ejusque divisione, de materia Rhetorica, de generibus dicendi, de exercitatione et imitatione Rhetorica.

Docet anno Rhetorica juxta Ciceronem, sive doctrina bene dicendi; juxta Aristotelem facultas dicendi, de quacunque re ad persuadendum accommodata. Sed in hac definitione videtur sola esse definita Rhetorica particularis, sive genus deliberativum Rhetorica. Ergo prior definitio tenenda est.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

inches

cm

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

H

Doceo 2do Rhetorica est duplex, Docens et Utens. Docens sunt precepta regule, sive artificia Rhetorica, rei scribenda. Utens sunt praxer Rhetorica. Quales sunt orationes, amplificationes, discursus, paradoxa, &c. Praxer Rhetorica sunt, Inventio, dispositio, elocutio, memoria, et pronuntiatio. Inventio est excogitatio materiae propositionis argumentorum. Dispositio rerum inventarum in ordinem distributio. Elocutio est materia inventa ac disposita, verborum, ac sensuum apta accommodatio. Memoria sive est naturalis, sive acquisita, et rerum inventarum, dispositarum, elaboratarum, verbis et sententiis mente perceptio. Pronuntiatio est apta gestus et vocis rei quam loquor accommodatio.

Doceo 3to Materia Rhetorica, seu objectum materiale est duplex: remotum et proximum. Materia remota seu objectum remotum sunt omnia de quibuscumque potest institui questio, sive cognitionis, sive actionis, id est speculativa et practica. Qualia sunt: Deus, Angeli, Homines, Jumenta, Caelum, Terra, et omnia quae in his continentur. Materia proxima sive objectum proximum Rhetoricae, sunt ipsa precepta Rhetorica verba et sententiae, in quibus relucet forma, relucens in artefactis Rhetoricis; ut in oratione aut sententia aliqua. Genera Rhetorica sunt 3 Demonstrativum, Deliberativum, et iudiciale. Demonstrativum genus est in quo aliquem laudamus aut vituperamus: huc spectant omnia elogia, laudes, Panegyres, vituperia, obijungationes &c. Deliberativum genus est in quo alium aliquid suademus, vel dissuademus: huc spectant omnes orationes et epistolae peritiorum, deprecatorum, consultorum &c. Iudiciale genus est in quo aliquem accusamus vel excusamus: huc spectant omnes orationes accusatorum, vel criminis alicuius excusatorum.

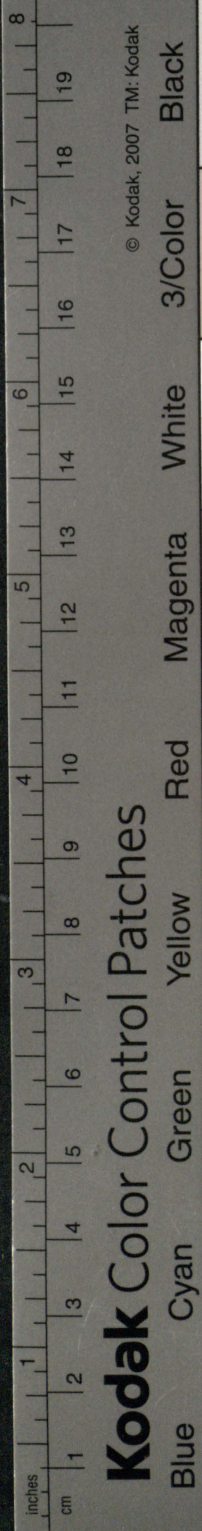
Doceo 4to Exercitatio Oratoria, est praxis Rhetorica sive artefactum Oratori, ad idem leges et precepta elaboratum ut oratio aut amplificatio. Exercitatio est duplex privata, et publica. Privata est elaboratio alicui rei ad idem precepta Rhetorica, sive propter exercendum Genium. Publica est elaboratio rei alicui rei ad idem leges Rhetoricas, publico spectatori oculo proponenda. Exercitatio haec consistit in debita observatione preceptorum Rhetorica. Materia exercitationis oratorum, est sive vera, sive ficta, ut sunt fabulae, imaginationes, prosopopaeia, seu inductio personarum fictarum.

Doceo 5to

Doceo Sto imitatio styli alieni et applicatio

139
alicuius sententia, aut orationis alteri, quoniam de quo scripta est ratione similis
eventus dicti aut facti ut si assumeres illam Ciceronis orationem in Catilina
scriptam: Quousque tandem Catilina abuteretur patientiam nostram? quomodo nos
etiam furor tuus eludet? quem ad finem effrenata se se jactavit audacia?
nihilne nocturnum praesidium Palatii? nihilne Urbis vigila, nihil timor
Populi, nihil consensus bonorum omnium, nihil hic magnificentissimum habendi
Senatus locus, nihil horum ora, vultusque moverunt. Patere tua consilia non
sentis constrictam jam omnium horum, tuam iuramentum non vides?
quid prima, quid superiori nocte egeris, ubi fueris, quos iuraveris seu con-
vovaveris, quid consilii adperis, quem nostrum arbitraris ignorare? o tem-
pora! o mores! senatus hoc intelligit, Consul videt, hic tamen vivit, vivit,
immo vero etiam in senatum venit, Publici consilii fit particeps, notat
et designat oculis ad eadem unumquemque nostrum. etc. Istam orationem
posset per imitationem styli applicare ut alicui Regi publico Polono, conjura-
tori, et ingratisimo serenissimi Majestati, formando ut votum in
comitiis. Aut certe ad normam et formam praesentis orationis distrahere
Polonicum sermonem, pedendo cunctatim eandem artem Ciceronianam.
Item si assumeres ex Plinio Polono illam orationem Vladislao Ato scriptam:
Ungarum demum existitisti Vladislave Rex Potentissime, cui salus, tutela, securi-
tas humani generis, merito a superioribus commissa, creditaque esse videas. Cesit
impar tanto amulo, mundi terror amuratus, ne caderet; si non hoc prop-
teritatum Orbis videt, quod supplex tibi veniam ac pacem rogans preciderit. Non-
dum bello humana virtus effecit, quod virtutis tuae existimatio sine bello. Pro-
fectura scilicet non erat felicitas, si armis vicisses etc. Hanc orationem mu-
tato titulo, nomine, posset applicare alicui, Irrenuissimo Heroi, aut Victo-
ri ex Martis campo redeunti, illum salutando, partemque bellii gratula-
ndo victoriam. Imitatio Rhetorica est etiam, si orationem aliquam aut
narrationem historicam ex latino Polonico reddideris idiomati, non qui-
dem verbis verbum, sed sensum sensui accommodando. Potest etiam hanc
exercitatio esse styli alieni, epistolarum vertendo in latinam. Cavendam ni-
hilominus est, ne si velis applicare sensum alteri, de verbo ad verbum applices,

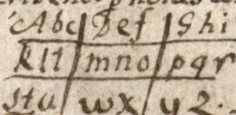
Ad aliqua immutando, aliqua detrahendo, aliqua addendo. Et quoniam
immediatè dixi pertinere epistolas, ad imitationem styli idcirco sit

Punctum secundum

De epistolis.

Epistola ex Greco significat mitto. Est vero sermo absentis ad absentem u quasi
absentem. Dixi u quasi absentem, quia etiam presentibus possumus scribere.
Epistola simplex est, quæ scribitur de uno tantum negotio. Epistola mista quæ scribitur
de pluribus simul rebus. Ultraque est multiplex. Genera epistolarum sunt 3. Demon-
strativum, Deliberativum, et judiciale. Demonstrativum generis est, in quo
aliquem laudamus, u vituperamus: ad quod spectant epistolæ nunciatorid, la-
mentatorid, gratiarum actorid, gratulatorid, laudatorid, vituperato-
rid, et illis omnibus responsorid. Genus deliberativum est, in quo alicui suade-
mus u dissuademus aliquid; ad quod spectant epistolæ accusatorid, excusatorid, adjudiciale
petitorid, commendatorid, invitatorid, suavorid, dissuavorid, conciliatorid,
mandatorid, consolatorid, mandatorid. Genus judiciale est in quo alicui-
quem accusamus, u excusamus, ad quod spectant epistolæ accusatorid, ex-
cusatorid, deprecatorid, exprobratorid. Quod autem materia singulis
sit exprimenda epistolis, id partim sequentibus punctis docebimus ubi agen-
dum erit de varietate orationum scribendarum; partim etiam
ipsum dictabit negotium. Interea speciales modos tacitè scriben-
darum epistolarum declaro, usui, non abusui servituro.

Amq modus scribendi p notas angulorum certorum cuiusvis exempli

Scripturæ hoc modo epistolam, aut expressuræ vg hanc vocem Hostis est. Vi-
de in quo v angulo am a litera vg h, et q a v in tali angulo li pone hunc
angulum p litera h, et q a in hoc angulo h, et z do loco litera posita, pin-
de pone in eodem angulo puncta duo. Deinde vide in quo v angulo litera
sequens, dictionis tuæ nempe o, et q a v in tali angulo li posita loco o stio

pinde

p litera H, numero 8, p litera O numero 15, p litera S numero 19, p litera I numero 20, p litera I numero 9, p litera S numero 19, ex quo pueniet vox S, 15, 19, 20, 9, 19. Nota penes singulos numeros positor, p suis literis ponenda esse puncta, aut etiam commata ppter differentiam. Nota 2do finitiis singulis uocibus numerice expressis esse recedendum ab una uoce ad aliam. Nota 3tio lecturq hoc modo eplam, pone illas literas, quas numerus denotat in ordine alphabeti positas et pueniet tibi arcanum latens.

Alius modus scribendi e' per numerum, sicut dispositum, ut postqm deuentum fuerit ad numerum 10, fiat duplicatio numerica p decades singularum literarum. Postqm uero deuentur fuerit ad 100, fiat duplicatio numeri p centena, donec exprimat ordo alphabeticus. Uq expressurus hanc uocem Hostis, amo pone sistema tale numeri.

	¹ A	² B	³ C	⁴ D	⁵ E	⁶ F	⁷ G	⁸ H	⁹ I	¹⁰ K	¹¹ L	¹² M	¹³ N	¹⁴ O	¹⁵ P	¹⁶ Q	¹⁷ R	¹⁸ S	¹⁹ T	²⁰ U	²¹ V	²² X	²³ Y	²⁴ Z
40	50	60	70	80	90	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	2000	3000	4000	5000	6000	7000	8000	9000	10000

Deinde accipe eum numerum, sub quo e' litera uq H nempe 8 p litera O numerum 15 p litera S numerum 19 p litera I numerum 20 p litera I numerum 9, p litera S numerum 19; et sic exprime uox ista S, 60, 100, 200, 9, 100. Nota amo penes singulos numeros ponenda esse puncta, u commata, ut sit differentia unius litera ab alia. Nota 2do esse recedendum ab una dictione ad aliam. Nota 3tio lecturq tali modo scriptam eplam pone illas literas, quas sup numeri in hac arte denotat.

Alius modus scribendi e' p ipras cifras, hoc e' ponendu cifras p literis, et in illis tantum numerum, qntus e' infra literam in ordine Alphabetico, ut diximus modo 3tio possunt etiam p numeris totidem puncta poni. Sic uq expressurus hanc uocem Hostis poneres cifram unam cum numero 8 p litera O poneres cifram cum numero 15 p litera S cifram cum numero 19 p litera I cifram cum numero 20 p litera I cifram cum numero 9 p litera S cifram cum numero 19 et expri-

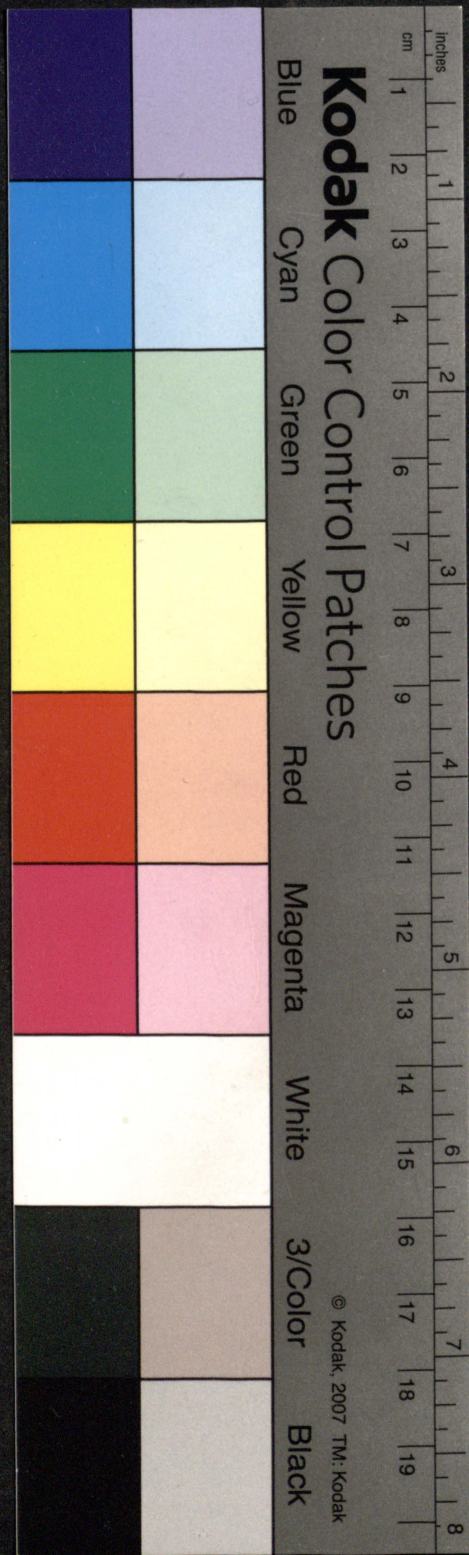
#

mere vox ista hoc modo (S) (A) (G) (O) (Q) (G). Nota esse 141
 recedendum finitis singulis dictionibus. Nota 2do exacte nume-
 rum ponendum in cifris, ne varietur litera. Nota 3tio lecturam hoc mo-
 do scriptam eplam, vide quomodo et numerus in cifris, in ordine alfabete-
 tico, qui significat singulas literas.

Optus modus scribendi et per signa Zodiaci, po-
 nendo illa per singulas literas: quod ut facias amoscribe tibi signa Zodiaci, hae
 expressa sequentibus metris sunt:

	A	B	C	D	
	Varia	Frang	Gemini	Cancer	
E	F	G	H	I	K
♌	♍	♎	♏	♐	♑
Leu	Virgo	Libra	Scorpio	Sagittarius	Capricornus
M	N	O	P	Q	R
♊	♋	♌	♍	♎	♏
Pisces	Cynthia	Mercurius	Venus	Sol	Mars
S	T	U	V	X	Y
♉	♊	♋	♌	♍	♎
Taurus	Triangulum caeleste	Ursa caelestis	Pisces	Corona	Lynx caelestis

Scripturus hoc modo signum caeleste pone per tua litera et dictam vo-
 cem Hostis sic exprimeres. M. ♉ ♋ ♌ ♍. Nota esse re-
 cedendum per singulas dictiones. Nota secundo lecturus hoc mo-
 do epistolam scriptam, poneres literas suis significatas signis.

Imus modus scribendi e per numerum ita dispo-
situm, sicut refert Prens tabula.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	W	X	Y	Z
1		2		3		4		5													6		

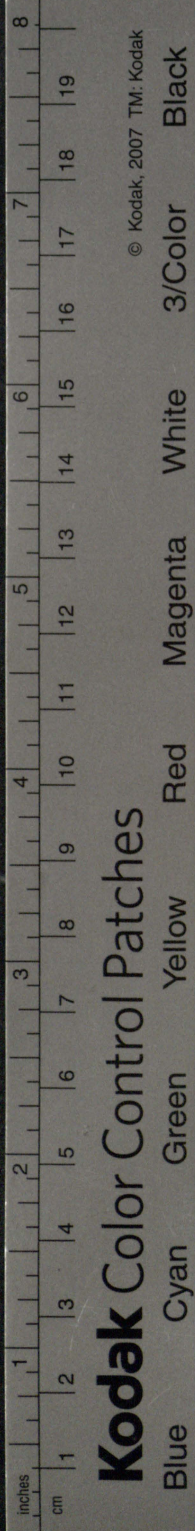
nimirum ponendo p qfor literas interpositis lunulis, infra quas debet
poni numerus am̄us infra alias q, literas, numerus 2dq̄ infra itidem
alias q, numerus 3hḡ, infra alias q, numerus q, infra alias q, nume-
rus 1 ad extremum, itidem q, numerus 6tus sub ultimis literis. &
Psurus hoc modo dictionem hanc vg Hostis, poneret eum numerum,
qui reperit̄ in angulo litera H scilicet 2, et in super adderet numerum
4, qa litera H e qto loco posita in suo angulo. Pro litera O poneret nu-
merum anguli qti nimirum 4, et qa O litera e in angulo loco 3tio adde-
ret 3qfor. Pro litera S poneret 1 addito numero 3tio qa S e in angulo
3to loco 3tio. Pro litera T poneret 1 addito numero 4to. Pro litera P pone-
ret numerum 3tium addita unitate. Pro litera S numerum 5 addito nume-
ro 3tio esetq̄, vox ita Hostis sic exsua. 2q, 43, 53, 5q, 3A, 53. Nota post
quemlibet numerum positum p suis literis, esse ponenda puncta. Nota 2do
esse recedendum ab una dictione ad aliam. Nota 3tio lecturq̄ eplam ita
scriptam, vide qui am̄g numerus, ille tibi denotat angulum, in quo e litera
dictionis, qui 2dq̄ numerus ille denotabit ipsam literam 33. Plura de eplis
partim aliorum pcepta, partim ipse Magister usq̄ docebit.

Punctum 3tium

De varietate styli p̄cipue Historico.

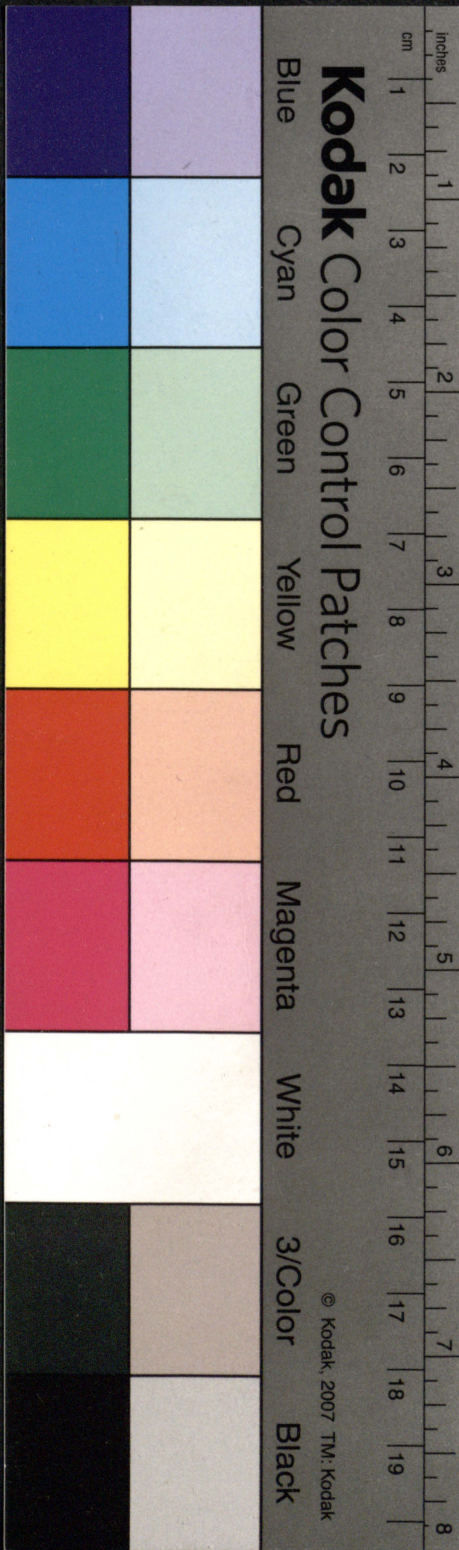
Stylus e character, eloquentia forma, seu e modus, quo praxet Rhetoricā
juxta pcepta ejusdem concinnat. Stylus e multiplex, specialiter tamen
3plex: Infimus, medius, et sumus. Infimus stylus e, elocutio ali-
cujus facti v̄ dicti, v̄ quasi facti, aut dicti sine ornatu oratorio, hoc e: abiq̄
usu troporum, figurarum, sententiarum 33. Ad hunc stylum spectant
Narrationes historica, epla, amplificationes 33. Medius stylus e elo-

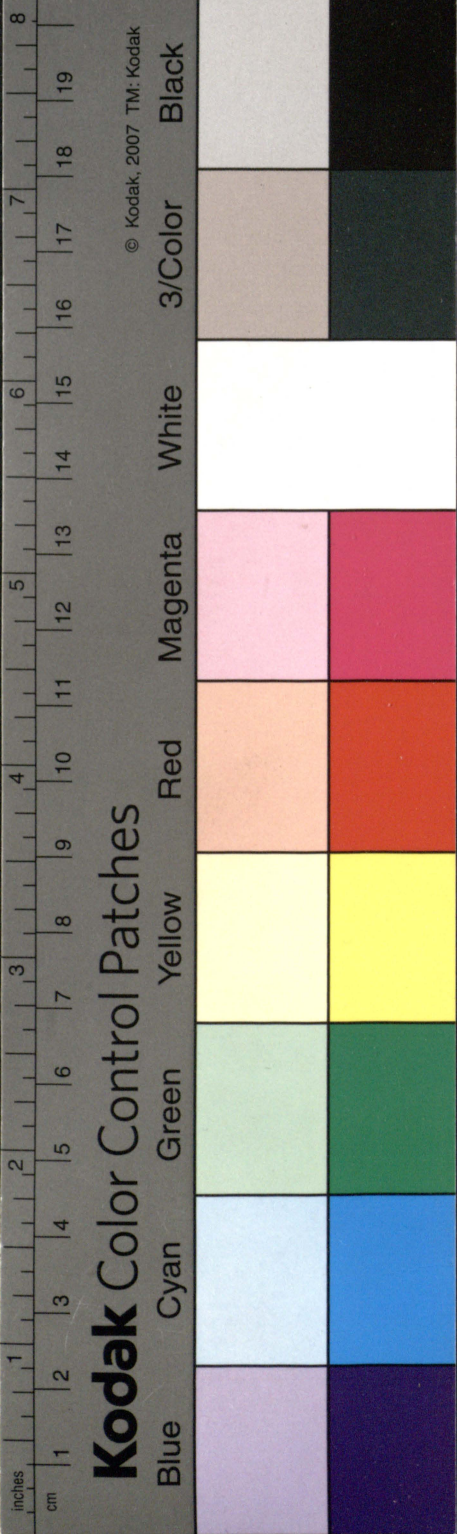
cutio aliana

cutio alicujus facti, aut quasi facti sumpta cum ornatu Oratorio, 142
 hoc est tropica, figurata, ampla, sententiosa, cum debitis doctrinis
 digressionibus moralibus, seu practiciis. Ad hunc modum styli spectant
 Narrationes Oratorid, descriptiones rei alicujus, allusiones, officiosa,
 vota in comitijs &c. Stylus sublimis est elocutio alicujus rei, non solum
 tropica, figurata, sententiosa, sed etiam ingeniosa, habens sibi annexas
 rationes inexpectatas, combinationes, allegorias, tam simplices, quam
 eruditas. Ad hunc stylum spectant orationes gratulatorid, saluatorid,
 elogia, inscriptiones, ephitaphia &c.

Præter statam divisionem styli, alig est Sty-
lus Puerilis, qui habet sensus leues, crebras Paronomasias, digressiones
 ineptas, affectatas, verba non necessaria; Talis est descriptio apum: Dire-
 ctrices illæ apes, ex alvearis Ravco Bombo pronantes pdeunt Duce Prin-
 cipe suavèlentiam fragrantiam epularum, feroces irraunt Lydij, argen-
 tum exportant onusta spolijs Domum redeunt. Stylus Poëticus est vitiosus,
 qui habet Poëticas descriptiones et imaginationes, verba et adjectiva
 Poëtica v.g. Adventum tuum vidim, Turres et Palatia saltasse, ple-
 na auscultavimus aure, perorantis fluvij facundiam. Stylus Clia-
ticus, qui habet verba classicis Authoribus inusitata, v. prisca v.g. cuius-
 dam: essem præter æquitantis intervalla temporis, sub affricante sole,
 Idcum Hyperbolea agmina hostium centavriatas phalanges vide-
 rent, omi; conscensio legas pedibus quadrupedantibus insecutus sui in Bes-
 sarabicos campos &c. Stylus frigidus qui sensus habet putridos, obvios, non
 exornatos verbis nitidis, nec figuris, nec tropis, id quasi tuscidans esse vi-
 det. Talem dixit Græcig orator, cur nato Alexandro Templum Dianæ
 conflagraverit: Dea Diana obstetricem egit Alexandri, ideo non

#

potuit suffragari ruina. Stylus Ciceronianus est, qui utitur latinitate pura, nec audaci metaphora, nec languida. Consistit in concinnitate, et bona dispositione verborum, in amplitudine periodica, per particulas correspondentes infra dandas. In amplificatione simplicis propositionis, tam verborum, quam sententiarum exempla hujusce modi styli sunt in oratore Tullio. Stylus gravis qui habet puritatem sermonis in acumine et sententia ut videre omnium presentis aevi oratorum panegyres hoc stylo celeberrimas. Stylus admirabilis qui habet insperatas causas, ex combinationibus variis antecedentibus materijs erudita dogmata, seu sententias. Habet sensus combinator ab eruditione, opposito, et paradoxo etc. Sic laudavit Filium Calimachy stantem post mortem. Hoc quem pavidis Athanienses sanguine, victoriam vobis peperit, dubito, an pugnando mortuus, an moriendo pugnavit, ubi post fata stetit. Bis victor Xerxis et natura, non vulnere sustulit, plura optavit. Totam Asiam sustinuit, nec cecidit: primus est qui vivus vicit, mortuus non cecidit: nemo erigat statuam, sufficit hoc cadaver, credite non minus pugnavisse mortuum, quam stetit. Stylus elegiacus est, stylus laconicus, à laconibus dictus, nimis brevis, sed ingeniosus, ornatque argutissimus, ut videre exempla in Juglone et Thesauris etc.

Stylus itaque historicus, seu narratio historica, est expositio dicti aut facti, vel quasi facti, aut quasi dicti, sine omni ornatu rhetorico, debita latinitate expressa. Narratio historica est in tres partes liber exordium, expositionem, et conclusionem. Exordium est brevis accessus ad expositionem formatque vel per thesim sive universalem propositionem petita ex visceribus rei, aut aliquo adjuncto historici. Exposition est explicatio historici classica latinitate, cum aliqua digressionem. Conclusio est impositio finis historici, aut per allocutionem, aut per sententiam moralem. Narratio

tionis

tionis historicae 3 sunt proprietates: 1^a breuitas, 2^a claritas, 3^a fidelitas. 143
Breuitas est, quae consistit in hoc, ne sit nimis amplificata narratio rei.
Claritas consistit in hoc, ne sit narratio exposita verbis abusiuis, peregrinis,
auaticis, inuitatis, ad genuinam significationem habentibus. Fidelitas, ut
fideliter historia enarret, non mutata varietate rei.

Seruanda in Narratione Historica 1mo

Omittunt Authores historici positus multis infinitis hoc verbum capit,
nec aequivalens illi ponunt u.g. post eadem Palbe alium credere. Sena-
tum, ruere cuncti in castra, anteire primos, certare cum Perreuntibus, incre-
pare Palbam, ubi subintelligi hoc verbum caperant. 2do omittunt
hoc verbum sum in suis temporibus, u.g. Pars Populi integra, et magnis do-
mibus annexa, clientes damnatiq; exuunt, qui in pem erecti, plebs sordida
et turba ueta esset. Ubi subintelligi fuit, aut fuerunt. 3^{io} Dependens
si utuntur frequentibus, quibus uitantur circumlocationes Grammaticales et
Pueriles u.g. Non minus pmia delatorum inuisa, qm scelera; cum alij
sacerdotia adepti, potentiam aequae facerent: corrupti in domino serui, et qui-
bus deest hortis, p amicos oppressi. esset. Ubi uides dependentias. 4to utuntur
ablatiuis absolute positis, in participij sentis temporis, periti et futuri.
aliquando ipsum nomen ponit p. ablatiuum absolute positum u.g. Autho-
re Publio bellum sopitum pmittentibus id factum disi, ut cognitis criminibus
hostium, victuro in posterum Principe aurea redire uiderent. secula. En abla-
tius absolute positi. 5to ponunt Authores constructionem gerundiuam p
gerundia u.g. Igitur certatum sententij obexapiendos legatos, dumq; urige-
ret superuicium abiciendos ex Duce metq; sublati authoribus esset. In gerundia
constructio. 6to ponunt locutiones infinitas p finitis. 7mo rejiciunt nomi-
na illum, ipsam, me, te, esset, nec geminant. 8mo cauent uerba Peregrina,
et inuitata, abisecta, et obscura esset. 9no utuntur uocibus universalibus reje-
ctis ridiculis et particularibus u.g. Inde mota Urbi, curia esset. 10mo utuntur

Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black

© Kodak, 2007 TM, Kodak

#

figuris positus in alvaro folio 326 quales sunt Enallagæ aliæq; inibi positæ.

Exemplum 1mum.

Narrationis historice, accipe de S: Venantio Martyre. Accidit plerumq; ut etiam juvenutis gloria pulchrius Alcinoi Superis resforecat hortis, et in primo lucis sud exordio, Numinum decoret altaria. Non sunt annorum vocanda ad numeros sæcula, ubi æmæ ætatis sud lustra grandæe meritis æquiparant senectæ. Eo virtutis passu, à primis pcessit cunabulis Venantius, qui Religionis Christiæ accusatq; apud Antiochum in porta Civitatis Psidi sese obtulit, terroribus ac nimis tentatus, ut Catholicam ejurasset fidem, sed q̄ perfecta juvenili in ætate virtus, superavit adversa, vinculis adstringit. Verum Numinum beneficio, veniente solutus ab Angelo, primæ restitutus libertati, iterum iterumq; ad Tribunal vocatq; Tyrannum terra allisit, hostem potavit, victor evasit. Plura audent scelera, trahit Venantio, loca vetib; consita, ubi Militib; siti æstuantib;, in pxi-ma convalle, ex duro lapide, dulces pduxit aquas. &c. Hæc nimirum virtutis Christiæ gloria, ut p pbris elogia, p damnis beneficia, p morte vitam reponat.

Exemplum 2dum

13

Narrationis oratorio Poëtice, de quadrimonia canis. Utinam nunc ea tempora viveremus, quibus urorum inter, et aporum immania bella, versari potius qm ex hisce vinculis orare me oporteret!. Illud enim, licet si periculis plenissimum foret, gloriam tamen, atq; immortalitate quandam etiam victo pepererat. At hæc, altera quam vides conditio est, sui discriminis certa, et famæ nominisq; perennem minas ruinam. Quandoquidem fatalis est illa hæc hora, quæ calculis malè subductis, omnia mea merita computavit, unoq; momento, tot annorum operam evertit. Numerosiori comparimus aspectu, qndo greges à luporum pda, domum à nocturno furum aditu

Domino

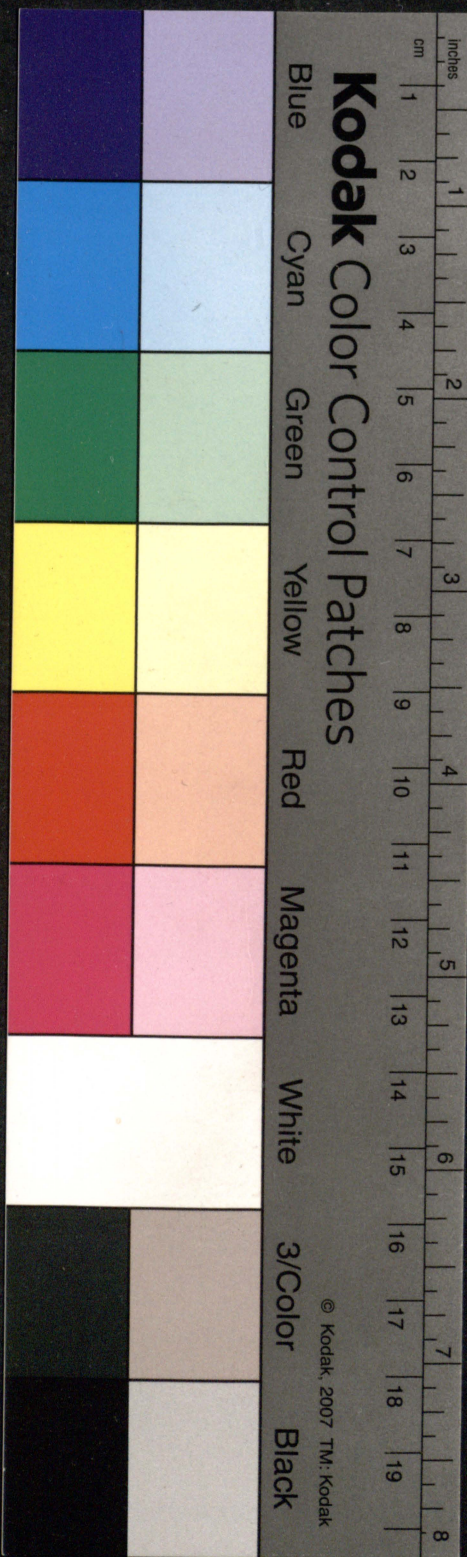
H

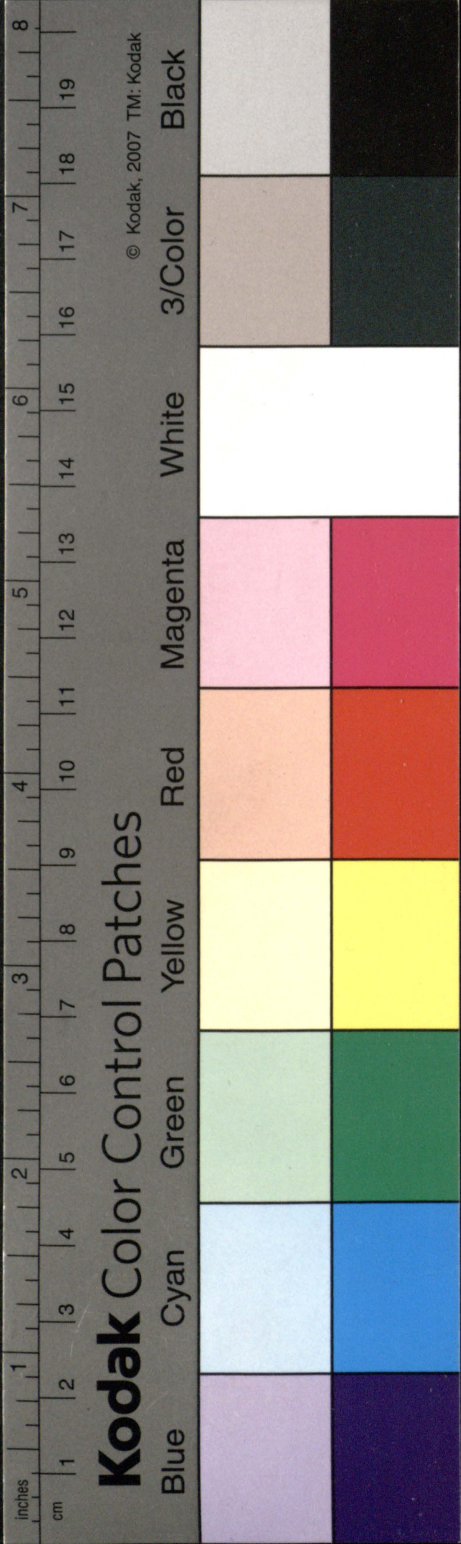
Dominos toties lastramus, nostri concentu, ab insidijs vindicavimus. *Heu 114*
quanti laboris fluxere dies, quante vigiliarum iovere noctes! quibz assiduq
postibz advigilaveram; aut tandem longiori pvectq̄ etate, cathenis vinciq̄
comparuib. Ita nimirum ingratissima Mortalium conditio, p̄ veneficio
famulatu, consuetu reponit ingratitudine.

Punctum 4um De Narratione Oratoria.

Narratio oratoria, est expositio facti, v̄ tanq̄m facti, cum ornatu oratorio.
Dixi facti hoc est, q̄ndo vera aliqua historia, aut eruditio assumit ad nar-
randum v̄ si describere, quomodo Beatus Stanislag Kostka p̄tis fortu-
nae opibus Romam se contulit, Religioni nomen daturus. Dixi v̄ tanq̄m
facti, hoc est si aliqua ficta res assumere ad Narrationem v̄ quomodo
Hylas Juvenis formosissimus hauriens aquas ex navi, submersus est, aut
quomodo Phaeton decurrens per Olympum, ignivomus equis, tandem in
Oceano submersus, quem, Heliades Sorores e lectro flevere. Dixi cum
ornatu oratorio, hoc est periodicè, argutè, conceptuosè, ingeniosè, ample,
hoc est cum debita amplificatione, figuratè, cum usu figurarum, v̄ in re-
bus hilarioribus, invectionis redargutionibz &c. utendo figuris verborum;
in rebz lugubribz, flebilibz, dolorosis &c, utendo figuris sententiarum, inter-
mistis aliquando digressionibz, parenthesibz, doctrinis moralibz &c. Narra-
tio Oratoria est duplex Oratorio Oratoria, Oratorio Poëtica. Oratoria est q̄ndo
vera historia describitur periodicè &c. Oratorio Poëtica, q̄ndo res ficta, seu
fictio aliqua describitur stylo Oratorio amplo figurato. &c. &c. &c. &c. &c.

Narratio Oratoria, habet partes 3 exordium, sive
accessum brevem ad historiam, formatum v̄ p̄ thesim sive p̄positione
universalem, erutam ex particulari historia enarranda. v̄ si assume.

res eruditionem de Aethiopia, qui adeo amore suos persequuntur Principes,
ut claudicante Rege, etiam illi titubent. Cacutiente Duce, etiam illi ou-
lor velent. Formares exordium per thesim hanc erutam ex eruditione:
E sua barbaris quandoque humanitas, et quidam Principum Civilis cul-
tus, quo subjectorum corda, dynastarum animos persequuntur.
Item, si a sumeres propositionem seu eruditionem de Henrico Gallorum
Rege, qui mensa Regia apponebat 3 orbes unum cum pane addita epi-
graphie; cibus corporis adum cum libro addito lemma: cibus mentis 2tius
cum cruce facta inscriptione: cibus cordis formares exordium per hanc
thesim erutam ex historia: et Principum mensis interbellaria Bacchiq;
falerna, E animo virtus coronata, orbi ad spectaculum, subditis ad exemplum.
Aliquando tamen exordium forma ex circumstantia loci, temporis, per ondescriben-
tis, materia scripta. Sic ut si a sumeres historiam de fuga S. Stanislai
Romam, formares exordium, ex circumstantia juveniliu[m] annoru[m] eju[m]
jam virtute adultorum dicendo: adultam aetatem, maturam pueritiae pra-
tam, seniore[m] juventutem, hodie Oratoris depinget calamum. Aliquando etiam
omittit exordium, et tunc, per aliquam figuram sententiarum in hanc narra-
tio, ut supra exemplum adum de cane.

Expositio narrationis si est nimis brevis, amplificanda per anteceden-
tia et consequentia, per circumstantias. Adhibitis etiam rationibus inge-
niosis, rei antecedentis, ac brevibus digressionibus, et parenthesisibus.

Conclusio sive apodosis sive applicatio narrationis debet formari
ad prouadendum aliquid laudandum, et vituperandum per figuram sententiarum
exclamationis, aut optationis.

Exemplum unum
De amore subditorum Regni Aethiopiae, erga Principes. E sua quandoque bar-
baris humanitas, et quidam Principum Civilis cultus, quo subjectorum
corda Dynastarum animos persequuntur. Callido Gens sub solo fixa, Aethio-
pid

145
pi & sortita nomen, ferocienti reliquis mortalibus animo, velut imma-
ne quoddam spirans exitium: nigerrima vultu, ne quid splendoris prese-
rat: oculos torvatie aliorum subintret animos: suo spoliata habitu, ac si
ultimam Regni spiraret pauperiem: armata pharetris, velut excidium
universo potentura. Verumtamen ille est Principum suorum amor,
et prima honoris gloria, ut imperiali populus incedat passu, Ducum se-
qua vestigia. Nunquam crederes, eodem cum Principe laborare gradu,
iisdem in titi fulcris, eodem deprimi malo. Spectares claudicante lucis
fortunam, etiam universum inflecti vulgus, et in ipsa doloris inflecti gravi-
tate, quendam amoris depingere gravitatem, ne scilicet a summo Regni sui
capite v unico distent passu. Tanti amoris et sagax in inertia, et quoddam
maximis naturae & qualitas, quam o utinam! Ananib; imbuti legib; sequerentur?

Exemplum 2dum

De Heraclio Imperatore crucem Sacram reportante in Syon.
Reflorescit in laudem crux Heraclio a Persis nuper vindicata. Ca-
pivam illam Civitate donat Caesar piensissimus, per quam ipsi libertas asserita
est. Subde lacertos Athlas Divinae molis, fatiscere cave, ubi pondus quod in-
erat, jam Numen allegiavit ferendo. Et jam imponit humero Sacrae
trabem, ad Augustam vestitus ipse pompam: sic credebat necessarium
omnino, ut auro gemmisque niteret arbor sacra. At ecce lassus substitit
onere Taumaturgo, vix succollatque ei: erubuit, scilicet tenerrimum An-
nicem, quem cruor ad huc vivus tingebat. Erubuit inquam purpura Im-
peratoris, palluit obriso bissoque amictu in Caesare mundus, ne crucis figi co-
geret. Asueverat etiam paupere tegi clamide, brachio crux tollerata,
pinde excudit mollem lanam, et nudi pedes tui o Princeps facilius vestigia

Kodak Color Control Patches

Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Inches
cm
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
2
3
4
5
6
7
8

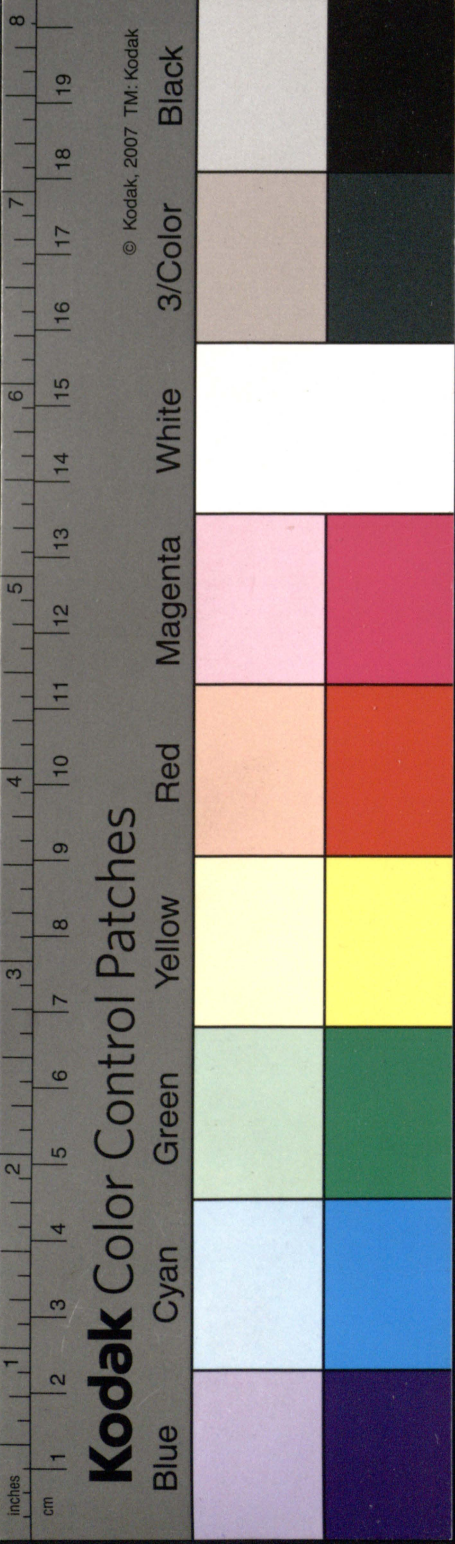
Numinis contingent. Quomodo demum serenam explicabis frontem
ad signum hoc. adq̄ sol olim induerat se nube. Sic iḡ Heraclitus
exiit somnem Majestatem, omni pompa altior, q̄a calcata redinte-
grat laborem, supponit ponderi palmor, sacerimū de portat pignus,
suo reponit loco. Exiit virtus, quidquid v̄ in uno habitu spirat fastum.
Otiūs Pauperes Iri Cælum hereditant, q̄m suis dives Cresi fortuna opibz.

Punctum Stum.

De periodis.

Periodg aliter à Cicerone dicit̄ ambitg circuitus, eq̄ in re sensg pfectg
et absolutus prius mente conceptus verbis debitis et necessarijs exp̄sg.
Periodg oratoria, quæ rem verbis fusiori bz et amplioribus explicat̄.
Vg sit exemplum ex Plinio simplicem hunc sensum describente.
Liberalis Trajanæ. At q̄m magnificas es in Publicum Trajanæ!
hinc porticus inde delubra ocula celeritate pperant, ut non tantū
commutata, id s̄sumata planè videant. Hinc immensum latus
Circi, Templorum pulchritudinem provocat. Digna Populo victore Sen-
tium, quæ ex tanta mole spectabant; inde Palatiorum Majestas
spectatorem recreat oculum, tuam probando magnificentiam.
Periodg historica, quæ sensum paucioribus verbis absoluit, absq̄
ulla rotunditate verbor̄ et numero oratorio. Sic Tacitg descri-
bit hunc sensum. Vitellius Cæsar, nullam auctoritatem inter
discordias Civium habuerat. Munia imperij Romani, Cæ-
cina obibat ac Valens olim Anxij odijs, quæ bello et castris mala
dissimulata pravitas, amicorum, et sæcunda gignendis immi-

Citi & Civitas

#

micitia Civitas auxerat; dum superbo ambitu immensis acclamationibus ad Caesarem contendunt, jugum excutiunt, Libertinorum more effrenati animi.

Periodus oratoria simplex, quando res aliqua explicat sine particulis sibi correspondentibus, de quibus paulò inferius. Vg de laude Maximiani Imperatoris: omnes exercitus, omnesq; Provincias Te nunquam crediderunt. Quid enim putas Maximianum Iovem Tibi respondisse, cui Tu ingenti animo diceris. Periodus oratoria composita, quae habet duas partes, quarum si una ponitur, necessario debet poni et alia. Vg ille, qui nuper Serenissimae Majestatis gratia, Senatorio illatus ordini, nondum suam honoribus explevit ambitionem. Et quemadmodum succinum stimulant, magnes ferrum, solis radij, remeantem trahunt Atomum; ita ille quousvis gloriae gradus suo arrogat honori. Apponit hic particulas correspondentes, utilissimas periodis compositis construendis, ut quae una pars possit facilius neci alteri comparti.

Ad Bimembrem.

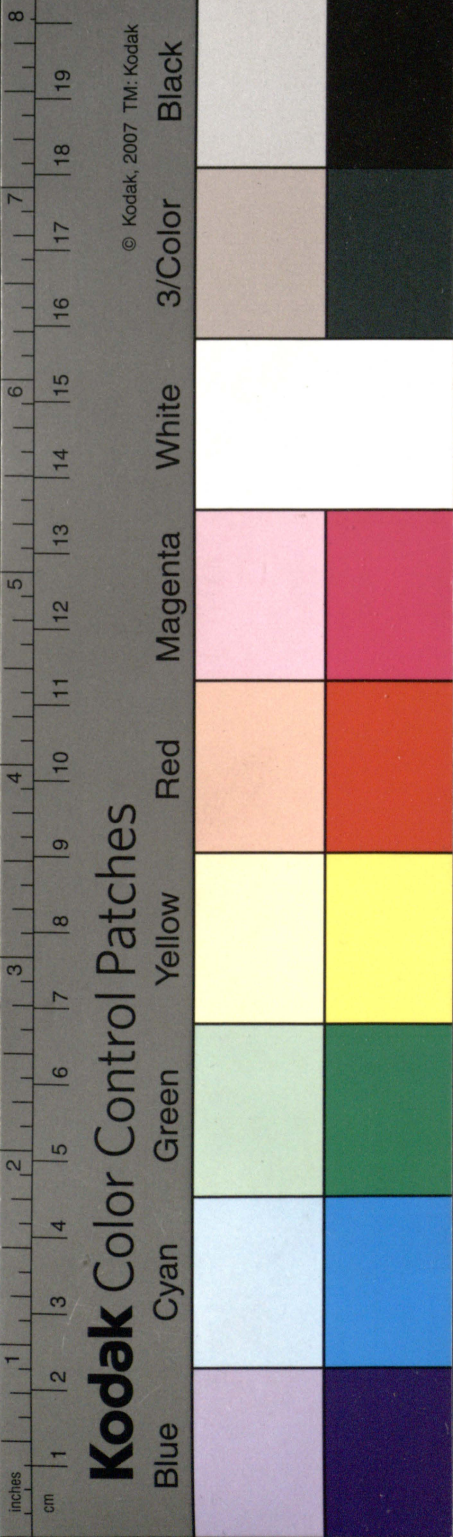
1 Ille magis quam iste. 2 ut si in hoc, etiam in isto. 3 licet si, attamen. 4 Si quando, certe hodie. 5 non solum, sed etiam. 6 ut sane ita, verum tamen. 7 Qui non tanto, quanto. 8 adeo, ut. 9 tantus, quantus. 10 toties, quoties. 11

Ad Trimembrem.

1 Talis est, ut non solum, sed etiam. 2 Nihil peius, vel nihil melius, quam ubi. 3 quoniam nec hoc, nec illud; ergo 4 non tantum ille, qui, sed etiam. 5 nihil est, quod ita; quemadmodum 6

Ad Quadrimembrem.

1 Habet hoc, ut non solum, sed etiam, imò vero. 2 Nemo melius quam iste; qui et hoc, et illud. 3 propter hoc, illud est insuper; hoc, quod. 4

Periodus unimembris e, quæ uno tantum membro constat, vocatur aliter Mono-
color. Differt à membro simplici, siue ppositione; concinnitate, dispositione
verborum, fine vocum, numero Oratorio; nec debet habere verbum breve
in fine, sed paulò longius, siue declinabile, siue conjugabile Vg Solus Auguste, so-
lus inqum omnium, qui huc usq imperaverant, ut Princeps spes præstitisti.

Periodus bixembris e, cujus una pars absolvi, uno membro tanqm pthavi, et
particula correlativa; altera pars quoq absolvi, altero membro velut Apo-
dori, aut 2da particula correlativa. Vg Alios suffragia, alios aula vocas
affinitas Regia, alios imposuerunt Reipubca; Te nec desiderium, nec ulla oc-
casio, ne ppinquitas Principem nostrum segregaret. Hæc periodus aliter Dicolor dicitur.

Periodus trimembris seu Tricolor, in qua debent esse 3 membra, penes unam
particulam correlativam 2, penes aliam unum, et è contra Vg Illa est libera:
lium Orbe integerrimo gloria, artium; ut non solum minus cultis animo cor-
diq, sit ingenij, sed etiam eruditissimos quoq sua indole p spicaces pfixi faciat voti poter.

Periodus Amembris seu Tetraclor, quæ constat 4 membris, duobus penes unam
particulam, et duobus penes alteram correlativam. Vg Crederet ne hoc olim ven-
tura posteritas, et ptabit nobis tam gloriosam fidem, ut nostro demum se-
culò annuat factum, qd tantis infra et supra temporibz, nec invenirèt è mulum,
nec habuerit exemplum. Si vero ponit periodus simplex, non requirit hæc partialas.

Periodus Pneumatica e quæ habet plura membra qm 4, ita ut uno halitu
et spiritu vix dici possit, aliter dicitur spiritualis à spiritu seu PNEUMATE.
Vg Vix tecta Hispaniarum subintraveras, jam Sarmaticis tegebaris ta-
bernaculis: vix arma suspenderas, jam hosti armatus instabas, vix Ty-
berim videras; jam Istro intendebas, metumiq quidenim cū in altiore pue-

H

147

ctus & tatis gradum Orbem, qntq qntq sit, sub jugum tuum misisti servitutis.

Periodus Schinotenica quæ instar funis & longas; Schinotenes enim funem significat ex Indico; ordinariè hæc periodus unimembris esse solet, habens in se plus syllabas qm̄ 24 Vg. Hispania hinc Pyreneis montibus, inde Océa. ni & tibus, inde Tyrreni maris littoribus, coronata natura solertis ingenio undiq; cineta maris, velut alter orbis, vasto concluditur sinu. 888888.

Partes periodi sunt duæ: 1^a incisum seu comma, 2^a colon sive membrum. Incisum est brevissima pars periodi, non habens sensum pfectum, sed nisi aliqualem non excedens 10 syllabas; potest tamen esse in una syllaba Vg. I, ppe, festina, ppera. Colon sive membrum est pars periodi absoluta, sensum exhibens pfectiore commate, si membrum habet particulas correlativas, tunc non facit sensum pfectum sine altera parte, correlativa. Membrum non debet excedere syllabas 3 nec descendere infra syllabas 13 alias erit incisum sive comma; membrum non requirit sensum non pfectiorem qm̄ incisum; hoc est: requirit verbum personale finiti modi, id est certæ et determinatæ personæ; requirit nominativum casum apertum, & occultum numero syllabarum debito, è contra incisum sive comma, non requirit numerum. Membrum differt à periodo unimembris, concinnitate verborum, collocacione, fine; et quæ non habet sensum pfectum et absolutum qualem debet habere periodo abris.

Punctum Qum.

De Chria.

Chria est explicatio sive commemoratio alicujus dicti & facti & utriusq; simul certis capitibus & phensa. Chria est 3plex: facti seu activa, dicti seu verbalis et misti. Chria facti seu activa, quæ factum aliquod exponit: Chria dicti seu verbalis, quæ sententiam seu verba explicat. Ubi notandum est ut fiat

Kodak Color Control Patches

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

#

bona expositio alicuius sententia, penetrando bene sensum ipsius sententia, verbaque
singula ppendenda. Chria mixta seu activa simul et verbalis, quod tam facta,
quam dictum alicuius enunciatur, suis partibus.

Partes Chriae sunt 8 exordium, expositio seu narra-
tio dicti aut facti u utriusque simul, causa, contrarium, simile, exemplum, testi-
monium, Epilogus. Exordium Chriae aliter dicitur encomium, aut obijungat-
io: quia Chriae semper a laude, aut vituperio dicti u facti incipit. Potest etiam
exordium Chriae formari per thesim sive universalem propositionem, erutam
ex particulari, seu ex expositione. Potest item formari ex aliqua circumsta-
tia loci, temporis, personae, &c. Expositio est dilucidior dicti u facti explicatio,
aliter vocatur Paraphrasis, quando dictum u factum clare et quasi historice
describitur, interim tamen in cursu explanationis ipsius, possunt fieri breves refle-
xiones, digressiones, doctrinae morales, praecipue si materia explicanda sit ni-
miis brevis; tunc enim potest applicari narratio, per circumstantias sibi debitas, quales
sunt quis, quid, ubi, &c. Servanda autem sunt eadem, in expositione Chriae, quod
diximus servanda esse in narratione historica. Causa est ratio ingeniosa
dicti aut facti, u utriusque simul. Erunt autem haec ratio ex visceribus rei
enarrata, aut certe fit per combinationem, de qua inferius. Contrarium est
sensus oppositus rei assumptae enarrata, juxta exigentiam eius, seu ampli-
ficatio narrationis, per sensus contrarios. Simile, est amplificatio propositae
materiae per similitudines conglobatas, seu quando ejusdem rei plures
coacervantur similitudines. Exemplum est amplificatio materiae assum-
ptae per similem eruditionem, si est Chriae activa, aut per similem sententiam,

si est

si et chria verbalis. Testimonium et amplificatio materiae p[ro]bans veritatem pali-
quam Viri docti sententiam, aut epophtegma. Epilogus et brevedicti spendium, hoc
et adhortatio auditoris ad imitationem virtutis aut ad fugiendum scelus, in quod invehe-
bat hucusq[ue] Orator.

Nota non omnino requiritur, ut omnes sint partes
Chriae semper, potest enim chria esse truncata, si solum ponere exordium, expo-
sitio et epilogus. Ceterum tamen, ut differat à narratione, ponenda sunt
plures partes; nempe: simile et exemplum. Ut autem facilius ab una
parte chriae ad alteram fiat transitus, appono breves transitiones.

Ab expositione ad causam sic transibis: quod si huius rei causam ex me quaer-
ritis? non alia est, nisi quod eg. V sic: rogatis unde nam ori tanta virtutis et
stimulatio? non aliunde est, quam quod eg. V sic: nec mirum est, si quidem eg. V cu ij
non alia videtur ratio, quam quod eg.

À causa ad contrarium sic transires: facili est contrariatio.
V sic: straverò quid facilius? ita ex adverso, quantum hic, tantum ille eg.

À contrario ad simile sic: quemadmodum enim ita factus est,
non secus in illo. V non aliter in hoc, quam in isto. V non tantum huius, sed etiam illius eg.

À simili ad exemplum sic: Testes sunt illi omnes,
qui eg. V hic appello, in exemplum evoco eg. V quidem enim, quid alio placu-
it coacervare exempla, si illius virtus eg. V Ideam vestro adduco obtulit.

Ab exemplo ad Testimonium sic: Nec aliud verò si-
gnificare voluit, qui dixit: Vaudite quid in hanc sententiam ptulerim,
V uit in sensum meum sub vocis oraculo, dum effatus eg.

À testimonio ad epilogum sic: Erit ne? qui in du-
bium revocet eg. V imponamus rationi clausulam V tempus est, ut cer-

tum

Kodak Color Control Patches

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

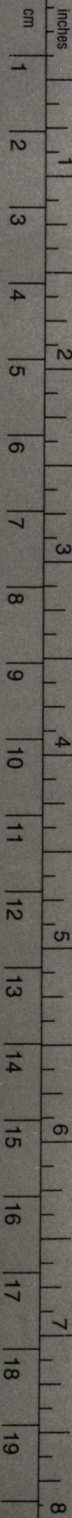
Magenta

White

3/Color

Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

II
tum dictionis stylum feliciori coronemus sine Vita fateamur, singuli, con-
cordi subscribamus calamo. 32

Consulendo facilitati ulteriori circa scribendam chriam, appono
exemplum sequens.

De amore in subditos *Leönis Sapiëha Palat. Vilnens.*

rdium Magnus ille, ille inq̄m qui *Leönem* nomine, virtute Martem p̄erebat,
Idolorum memoria celebrandus Sapiëha. Omnium elogia universi-
tate virtutum comprehendit. Emerit nobilissimo sanguine, id quem labe
Hæretica, natalium malignitas inquinaverat. Displicuit solertissimo cando-
ri, ergo affedito hædorum grege, in Xti ovile se ultro contulit, quin imò
ut alij idem facerent exemplo persuasit. Dux armorum, post p̄ligatos hos-
tes, et bonam etiam suor̄ licentiam, velut alter scipio, inter declamantis
Populi plavus victor triumphavit. Enituit ante omnia in viro Principe clemen-
tia, apertum innocentia pectus habuit rusticus, quon̄ paternâ fovebat gratiâ
et quoddam Divino recreâbat vultus sui splendore, cuius grande argumen-
tum sequens esto narratio.

ntio Publico privatis Penatibz, evocatus bono ad generalia Reipublicæ Polonæ Var-
saviæ comitia, fortunæ suæ Incolæ, Principali aula de mandaverat. Econo-
mus, ne quod vernarum animos, despiseret fatum. Subditi sub jugum homi-
nis maligni, missi gravissimam censere servitutem. Economus ille, post q̄m
fortunam et sanguinem extorsisset lachrymas, quæ solè supererant plebi mise-
ra exspisit. Ut ergo ferociam hominis vernarum orbitas effugeret, in sinu
Clementissimi Principis se se recepit. Pulsant itaq̄ pectus Dynastæ, quæ Regis
et gemitibus, adversus famulum, à Domino implorant auxilium. Ut primæ
quæculorū voces et suspiria *Leönis* tetigere aurem, è vestigiis, ut amor in sub-
diti suavit.) excambuit inferociam Economi *Leönis* indignatio: acrius crude-

liorem

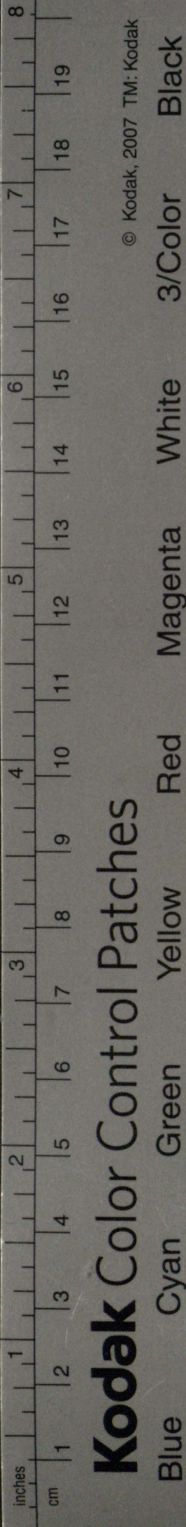
liorem animum verbis et pbris exceperat: rapinas abegit, lachrymas et gemitus intimo à corde vibratos, in animam gubernatoris retorvit: subinferens. qm̄. diu tandem abutere fortuna nostra? qm̄. diu rapinis auaram pollues mentem? qm̄. diu innocentes subditorum genas lachrymis innadare contendes? nulla te hactenus conscientia, nulla miserorum conditio, nulla Sapiehand gratia agitavit ratio. Ut Leo rugit, & conomus ille, ac si fulmine percussus sudq̄ restitutus menti, pauca plibertate reponuit: miror Illustrissime, quòd tam benignam Rusticis concesseris aurem! excepit responsum Sapieha indignante supercilio, tum à toto subiecit peccatore. Heu Nepharie! apud me Rustici sunt verè Magnifici, et nisi tales forent citra fortunæ jacturam, non essem Illustrissimus.

Causa Noverat scilicet viror prudentissimus, de sudore subditorum Principum enatare fortunæ, illorumq̄ laboribz publicas conquiescere curas, in operoso vernarum sinu, purpurata Dynastarum securius obdormire negotia. Excussit aulâ, tum exturbavit viperam virulentam, quæ p̄ viscera subditorum in Principis animæ venena exhalabat. In lachrymis, quas furor Vesannus de genis expresserat, naufragium fecit crudelitati, quæ vicos et Oppida sua depillauerat fortuna.

Iræ Non ex illorum ingenio vixit Sapieha, qui vernarum sanguine saginans. Vivant alij, qui labor exantlatus animavit, vivant qui operosa fronte p̄siderunt sudores; hauriant miserorum lachrymas, et inter subditorum gemitus, festivos agant suæ fortunæ dies. Ingemiscit alibi, ad musicorû concentus, obpressorû turba; ad phiosos Ulinarum ignes fumant diruta Rusticorû gazæ, et tantum animæ pauperum, Baccho et cerevi inter dapes et pocula immolans.

Simile Heu miseram Rusticorû sortem! in aliena vivunt commoda, et quidquid labor suus pepererit, non ad sua crescit et adolescit solatia. Videmus apum agmina, per Hyblas, viduas, et Partana effusa, quæ laborionis conatibus, alieno palato colligunt dulciana! mitissimi greges ovium, superatis luporû insultibus

#

toleratis Phœbiis, non ad suad contra frigoris assaultum, tutelam ferre
velleræ; queis vergente in occasum ætate deprædant. Boves, quos, vipsa
sub jugum misit natura, inter aratri gravamina radioso lassant passu, ut
tandem adultam cereris messem, aliena decerpant manus. Pariter asperrimæ
vernæ labor, p̄ suo fronte sudore, aliorum p̄dis invehit fortuna.

implid Vidit non rarò Polonia Dynastas, qui labores suorum Subditorum copioso
num erum affectu persolverant: quippe Casimirus, Regali ætate omnidi-
gnissimus purpura, deposita Majestate sua, in Vicos et Oppida non rarò de-
scenderat; ut in via Regalis clementiæ, vestigia reliquisset. Explorabat sa-
gaci oculo Subditorum statum, ad sternebat oppressorū lachrymas: amana-
bat dolores, solabat tristes, fortunabat egestatem; et si quos p̄ter Principis clemen-
tiam durior ingenij sors sibi obtruderet suspectibꝫ, illorum asperitatem, in subdito
ferociam, in subjectum sibi Populum p̄dam pupillo gravissima cicurabat multa.

monid Placeat in elogium p̄positæ Sapientiæ clementiæ, elogium adducere Basilicæ
jeris memorandum ætatibus ore Adrianum Principis testimonium. Illecto-
guissimus inter alia vocis sudoracula, toto Romanorū adoranda imperio,
in sequens erupit effatum: Imperatores, non ad sua commoda, sed ad Subdi-
torum solatia esse constitutos. Doctissimum sanè, et tanto Orbis Principe
dignum, nec infra summam positum Majestatem, veritatis ipsius edi-
ctum, quod utinam! comite virtutum gradu, quos aliendæ cupido, in-
cendit fortunæ, sequerentur?

ogius Si itaqꝫ, Optimates Regnorū Vestris studere emolumentis labore, dignis
Principe conatibꝫ, fatigare animum concedite; dextra et brachia in cu-
ras clementiæ laxata pfugant; quin imò exulem forte, bonorum ve-
strorum limitibus, Subditorum fortunam, benevolentia sinu exci-
pite. 3886

Punctum Tmū

#

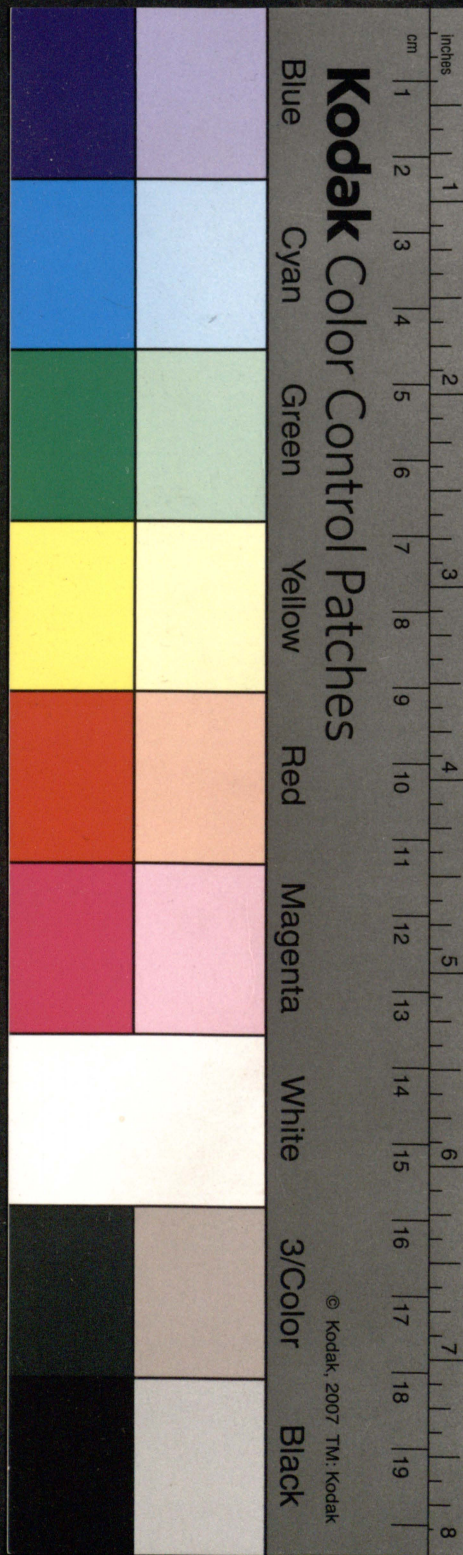
156

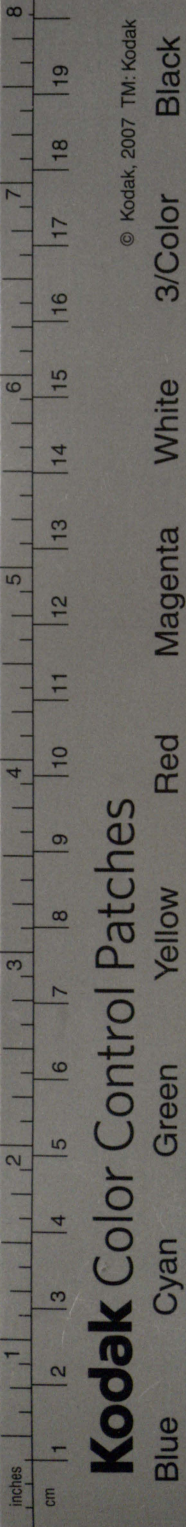
Punctum. Imium

De varijs modis Amplificationū.

Amplificatio, v enumeratio omnium rei proprietatum, quae illi inveniuntur, quodammodo sunt connexa cum illa. Amplificatio rerum, quae suas res et partes enumerat rei, quales sunt descriptiones, rerum verarum, seu verosimilium. Amplificatio verborum, quando una eademque res, pluribus declaratur verbis, eundemque sensum habentibus: quales amplificationes fiunt per Synonymiam, aliaque figuras verborum. Amplificatio sententiarum, quando una eademque res, per similes dilatatur sensus, sive per figuras sententiarum. Modi amplificationum sunt plurimi, speciales tamen attingemus.

IMUS Modus amplificationis est per adjuncta: illo vericulo expressa qui, quid, ubi, quibus auxilijs, cur, quomodo, quando. Adjuncta sunt illa, quae quasi rei adiunguntur: vocantur aliter circumstantia, quae circumstant rem, non sunt tamen omnino illi necessariae. Haec adjuncta, alia sunt antecedentia, alia consequentia rem, alia adjuncta rei, alia personae, alia loci, alia temporis. Adjuncta antecedentia, sunt quae rem seu existentiam ejus antecedunt. Vg Adjuncta antecedentia Ortum solis, sunt: Nox, stella, luna, aurora, crepusculum matutinum. &c. Adjuncta consequentia, sunt illa: quae consequuntur rei existentiam. Vg Ortum solis, consequuntur: lux aëris, calor, aestus, meridies, avium concentus, labor hominum, occasus &c. Adjuncta rei juxta Patrem Radau, nisi dicuntur: locus, tempus, occasio, modus, facultas, instrumentum. Locus est, in quo res illa, v fuit, v erit.

Kodak Color Control Patches

Tempus quo tempore conservat perit, emori Modus, scilicet quo-
modo conservat perit emori. Occasio unde habet ortum. Talcul-
tas, quæ sunt eius officia, qui effectus, quid ei injiciat, quid non?
Instrumentum qui us medij fit, quibus rebus conservat???. In-
re, est explicatio per adjuncta qui, quid ubi, quibus auxilijs?
Adjuncta prond sunt: nomen, natura, victus, habitus, forma,
affectio, studia, consilia, facta, casus, sexus, ætas, natio, cognatio,
Patria, fama, vires, forma corporis et animi, robur, virtus, inge-
niunt, bona fortuna, divitiæ, honor, naturales inclinationes,
metus, gaudium, amor, more, educatio, Parentes, Magistri, fa-
muli facta.??

Adjuncta loci, ubi nata est res, ubi est in quo loco,
Publico an privato, humili an sublimi.?

Adjuncta temporis quæ do cepit esse, quæ dium pre-
veravit.? Claritatis gratia appono exemplum, quod describit Puer Petaleg.

Puerum, qualem nuper petulantia sua meis
depinxit obtulit us, us quoque, mentis oculo delibate. Honesto nasi
loco lucina illum voluit, Domesticorum indulgentia sina deli-
cato enutrivit. Ætas tenerior, frena in omnem laxavit licentiam,
indoles in Puerili ingenio, ad voluptates et illecebras præcipua, corp
ad venustatis speciem compositum, oculi ad solæ emulationem
sereni, frons porrecta erectum supercilium, vultus comitos, ad intuen-
tium illecebras delicatissima, lectum Dij Tanim idem, aut florere.
licium narcissum natura pinxisse subponit.

Necdum ille è pueritia enabavit, et jam præh-
dolor, immergi divitijs, illaqueari voluptatibus, totumque Océano vitiorum
fluere circumspicit. Uitatum illi, quod in natura temeritatem

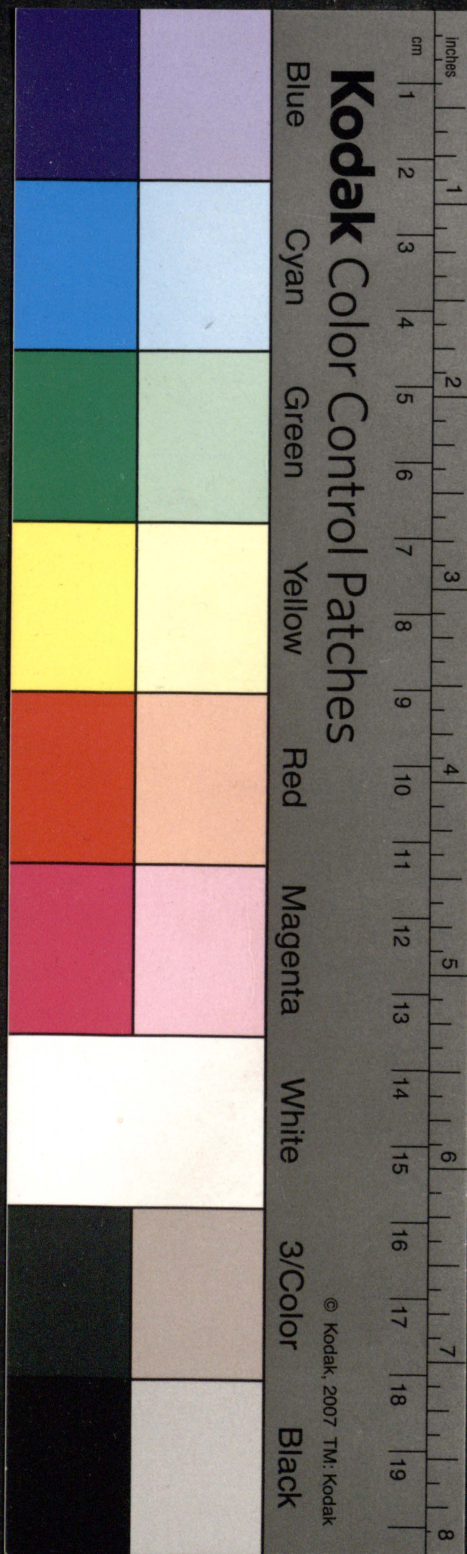
abierat

157
abierat, pedes in saltum et horreas, manus in ventus et ludibria, ca-
put in formam inconstantis agitare; voces in obscenorum cantibus et Sy-
billa, vite integritatem in nevos et flagitia, successuris vite horis in-
flectere. Non alienum duxit juventutis suae, integras quodammodo noctes,
in periculosis gastrationibus, prohibitis comotationibus transiere. Sua-
vem scholarum disciplinam, egro ferre animo, contra vigilantiam
Palaedagogorum murmurare, otio tempus terere, ad illicita aspirare.

ubi Nullum ille spatium reliquit, quod sparsu
profligato non pollueret; per ades et compita, per Urbes et Oppida,
per Daedorum sacraria, gressu impio oberrabat, et ubicumque pedem
fixerat, licentiae suae vestigia reliquit. Videres Lycebrum docta suis
cultoribus profanare limina, anticipare Palladis campanae pulsam,
clamoribus implere Gymnasia; nec consuetum juventutis campum suae
aetatis ornaverat flore, ubi rixante animo, remittente imperij corde,
si quando apparuit, non tam recreantis, quam potius scandalosi sortitus nomina.

Quibus
ausi Sorvae casusve lateri suo flagitiorum socios, li-
centiaeque adsciverat; nullo ferè aetatis, nullo conditionis discrimine,
viro Juvenisque Nabalium honore commendabiles; inopfligata
vanitatibus fortuna, contemptu generis saeculo despectibiles; in vitæ
nefarie, in arcanorum conscientiam admisit. Omnibus quae sua impbitas
oculis honestiorum removit, se socium, se fidum Achatem emendaverat.

Cur Habenas licentioso Juveni, rerum afflu-
entia, fortunae aetioris opulentia, dissimulatio Parentum; ante omnia
astus et inconstantia Juvenilis laxaverat. Vidit ille aequaler
noti viro, se cutus prava depravatæ virtutis exempla, suis nunquam

#

castigata panis. Vidit Clementiorem Professore, vidit Pedagogos
in se conuentionem, et laxioris vite securus specimina; vidit denique deside-
rio suo congrua rerum vota, quae male sanam mentem in sepe infortunij ro-
tauere.

Quomodo

Inter studia sua metodos, non defuit ingenio pe-
tulantis Pueri, ad fallendos Progenitoris oculos, ad eludendam In-
spectorum vigilantiam, albisimo noctis silentio inter amicas licen-
tia tenebras, ad dium repagula effringere. Tacitus ille est vestibulo
domus, ne proprie paterent vestigia licentiae, infamam familiam
totius propeperavit obprobrium, in scelerum abyssa silenti passu se-
se receperat. Mutato quondam habitu, publica Popinarum loca, ju-
uuenili incongrua aetate, repleverat: pedes ingirum et saltu apta-
uerat, et grande aliquod salutis suae nefas, designate alio oculo portabat.

Quando

Contigit non raro peractis inter ebrios
Rusticorum greges, noctibus: sua Plucentiae Cynthia morti, inter
urbis oberrare mania, et absiduo Titanis lumini, licentiae suae junxis-
se orientem. Verumne a proposito flagitiorum genere, u. unico di-
staret passu, Phaebo, scelerum junxit meridiem. Verbo complectar
omnia, vitae imphitas, singula horarum spatia, in crimen evoca-
vit: cui obscurata honesta mentis face, sole non nisi Popinartu lu-
xere lampades. Tanta profligationis indoles, universo Orbi sit spectaculum.

Modo 2do amplificationis percas, et verborum
tempora. Modum amplificationis percas, et verborum temporum
positum, videor aliquantulum ab arte Oratoria, ad leges Grammatica-
les deviscere; verum toto differt metodus ista solo, a communi
caum inflexione: cuius artificium est; amplificatur sensum
aliquem pro casus: Amore assume propositionem determinatam, cuius
sidera speciale substantivum, in quo vertitur cardo rei; deinde colli-

ge synonymia

152

ge synonymiam ejusdem substantivi; tandem vide verba tu ex-
p[er]sione sensus servitura, quod diversos exigant casus. Demum: as-
sume per figuram aliquam, unum ex verbis pone substantivum il-
lud in casum quem verbum gerit; adde adjectivum, casum p[ro]positio-
nis, et adverbium; aut aliam amplificationem Grammatica-
lem, et erit amplificatio p[er] unum casum. Similiter p[ro]cedendum
circa alia verba, vocesq[ue] synonymicas, illas inflectendo ad exigen-
tiam constructionis verbi sui. Nota amo non requiri hic ordinem
Grammaticalem casuum; id sufficit etiam p[ro]p[ri]et[er]q[ue] ordo, ut communiter
doceat. Nota 2do non requiri hic, ut idem ipsum nomen in omnib[us]
ponatur casib[us], pote enim esse vocabulum synonymicum, idem signi-
ficans; ut: Gladium amplificares p[er] casus: macro, ensiq[ue] ferrum, sty-
lus ferreus, arma q[ue]. Res sit exemplo clarior ex via appia, p[ro]p[ri]e
mortui magni Oratoris. R. P. Andreæ Tzberski ex legione Thebe-
orum Xti amoru[m] jussu C[on]stantis Tyranni, eo quinq[ue] occisus fuit p[ro]fide,
ubi venit amplificandum Substantivum Thebei Martyres, Ge-
nitivus illor[um] gloria, Dativus quib[us] viris, Accusativus Heroes for-
tissimos, Vocativus, o pectora invicta! Ablativus, In vobis stetit pri-
ma triumpho fauor. Qui casus, periodicè sic formandi:

Non computo strenuissimos Heroes Thebos,
quos ad stipendium suum vocavit aternitas. Duces fuere san-
guineæ legionis, ad lauream parate, qui cum primi ceciderint,
electi ceciderunt. Quamq[ue] in illa celeberrima phalange, unusquisq[ue]
minimè animabus, face mentis honeste succent[ur], legi poterat,
qui frontem aciei tenere, qui involare in gladio, in morte nitent[ur].
Horum gloria, quem numerum meruisse visa est. perpendite Uni-
versi; dum conjuncta virtute pro celo vicimè esse exarserunt;

Kodak Color Control Patches

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

inches 1 2 3 4 5 6 7 8
cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

#

Quam si pugnasent, vicissentq; Opectora plusquam ferrèa!
quæ aureas animas condebatis, scilicet aureo nata sæculo: vo-
bis ego jure merito, illud dicaverim elogium, quod suo Infanti
Origeni, vates effatus Pater, tabernaculum Spiritus Sancti: In
vobis etenim, prima triumpho stetit facies, postquam

Exemplum 2dum

Principes nunquam soli peccant.

Strada

Nunquam Principum acta, solitario incedunt passu, stipam vici-
tiorum sabellicio, et quæ Croceus exornat murex rubent purpu-
ra. Ita nimirum Regnorum soles, quoties minora Poli sui sidera
non illustrent, atra eclipsi funestant. Eodem vestigio sequit
Dynastas, mutabile vulgus, aut sceleris, aut intaminat & vir-
tutis jacturam nanciscendo. Quid enim facilis est Principes!
Regni: quæ ut subjectæ sceptro Gentes ruant in flagitia. Vobiscum
enim, aut virtuti, aut criminiq; sacrabis. Heu dolor! exitiabilibus ue-
ptris militat furor, famulatu Plebis stultitia, blandis iniquitas.

Quod attinet ad amplificationem p verborum tempo-
ra, illa est, quando unum idemq; verbum, ita inflectit periodicè, ut omnia
ponant verbi illius tempora. Ubi nota 1mo non requirit, ut ordine
grammaticali ponant verborum tempora, potest enim prius poni Pre-
teritum, quæ presentis, juxta exigentiam sententia. Nota 2do posse poni in a-
liquo tempore verbum synonymicè, idem significans, ut docette Rhe-
torica, facit eruditum copiosis oratorum sententiis, instructis argutis, et
doctis salisq;.

Exemplum hujus doctrinæ appono

Sit propositio D. Hieronymi ab Angelo dedocet sapere Cicerone.
Ergo Hieronyme hucusq; Ciceroni angelus. Jam exuere debebas Ro-
mam, veterem et animum vanitate satij inescatis cogere ad fa-
mem scientiæ celestis. Intum Palladis hausisse, et stridente Nebra.

omi

153
vni sano emollisses, gratiam dialecti inuitasses, si illud tempus
ctio Catholico impendisses. Quousq̄ tandem immerges mentem
animumq̄ mari turbido. enatare omnino necesse est ad aquas
dulces, aut si acius vult, polatum Xtiane idem sapientia plibare.

Exemplum 2dum

Sanctus Martinus gemma Sacerdotum.
Etiam tu gemma sacerdotum es. quia Martinus: cum hoc enim no-
mine, omnes titulos traxisti; Præsulis Turonensis, cuius mores et san-
ctimonia, optimo sp̄endio velut in concha collegisti. Vixeras nunq̄m
ita Beatus, ut tuo felix senio si liberalissimè non fuisses virtutis. Si-
licet ogebas semper indole Tutelari tui animatq̄, et genium gratis
Magnatum, in gemma sicut in lapide Pyrrhi exhibebas. Vives igitur par-
uohis vniuersoru, qui te admirantur Martynum et amant.

Modus istius amplificationis, p̄ definitiones globatas.

Definitio est explicatio naturæ rei. Definitio est duplex: essentialis,
et accidentalis. Essentialis, quæ explicat per genus proximum
et differentiam ultimam: hoc est, p̄ predicata uno essentialia, v̄g ho-
mo est animal rationale, bos est animal magisibile &c. et hæc defini-
tiones pertinent ad dialecticos. Accidentalium definitio seu deseri-
ptiva, quædo res aliqua definiuntur p̄ proprietates suas, aut p̄ effecta adjuncta.
V̄g J. Chrysostomus definiuit S. Paulum: Paulus, est celi Civis, Ecclesia-
rum columna, angelus terrestris, celestis homo, amore dei accensq̄,
ipsissima charitas &c. Definitio Grammaticalis, quædo res aliqua, sim-
plici perisprosi describitur sic v̄g: si diceret infimista ex p̄surg iuorum,
illud est animal, quod habet longiorem se caudam &c. Definitiones globa-
te sunt, quædo unig rei, plures dantur denominationes; aliæ definitiones
sunt, quæ explicant suis sensib; harum exemplum inferiq̄ ponam; aliæ,

Kodak Color Control Patches

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

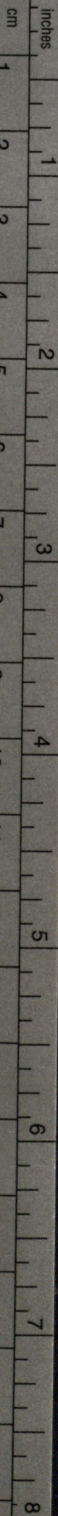
Magenta

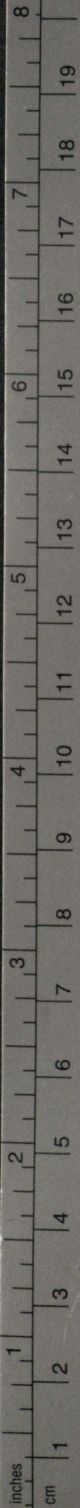
White

3/Color

Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

II

quæ non explicant, quales sunt Dicit Chrysostomi in Paulum. Nota 1mo ut forme definitionem rei, considera effecta illig, et alia adjuncta exp. sa versu illo qui, quid 2°, tandem ex verbo fac nomen, ponendum sive in recto, sive in obliquo 3° Rex Poloniæ, et moderator imperij, gemma coronæ, altum gloriæ 4°. Nota 2do ut amplifice definitionem, da rationem, quare ita res definita sit, et istam ipsam rationem, pone per explicationem definitionis, additis aphitthesis et constructione grammaticali. Nota 3^{ho} rem posse defini dupliciter, 1mo positive quid sit: 2do negative quid non sit. 3° sic Populum Romanum definiuit negative Cætero: An tu Populum Romanum illum esse putas, qui constat mercede conductis, impellentibus; ut vim afferant Magistratui, ut obideant Senatam, obtent quotidie eadem, incendia rapinas 4°. Tum positive ita definit; ille Populus est Dominus Regni, victor omnium gentium, legis lator Orbis. 5°

Sic quidem definiuit Poloniam. Clarum Regnum Polonorum, est calum Nobiliorum; Paradisus Iudeorum, purgatorium Plebeiorum; infernus Rusticorum, auri fodina advenarum; Polonica causa luxu feminarum; multis quidem dives lanis, semper tam egenis pannis; et copiam lini serens, ad externam telam ferens; merces externas diligens, domi paratas negligens; caro emphi gloriæ, empta parvo aspernat. 6°

Exemplum 2^{du}m

Ubi defini solitudo per explicationem definitionis. Amorem solitudinis nemo tereat: illa est terrene Beatitudinis quoddam compendium, in quo felicitatis nostre desideria ultimo conquiescant. Illa sedulo omni hominum strepitu, elevat & virtutis studium, ubi divini amoris alâ mens sanctior cogitata, proprio se attollit. Illa instaurandæ vitæ prima regula morum, quæ ter-
rigenarum

#

5
154

ri genarum opera dirigant. illa deniq' virtutum seminarium, in quo celesti sapientia imbueris, quisquis sua limina perieris. Quod quid enim sagaci Hominum arripet desiderio, totum solitudo est: quod quid avulsis à spectu humano animis, aurèa distinguit hora, totum solitudo efficit.

Modo Atq' amplificationis et p. distributione partium
Distributio partium nil aliud est, nisi declaratio Oratoria periodica alicujus totius in partes subse contentas. Totum autem est triplex Metaphysicum, Physicum, et morale. Metaphysicum est, quod habet partes sola ratione inter se distinctas. Vg animal rationale. Physicum, quod habet partes sola ratione realiter distinctas, unitas tamen unione physica. Vg homo constat anima, corpore, et unione. Morale quod constat partibus reà liter distinctis, nulla unione physica uniti. Vg totus exercitus, tota schola &c. Amplificaturq' itaq' aliquam p. positionem universalem, vidè quas partes sub se continèat: tum posita universali p. positione, enumera particularia contenta, exemplo sit doctrina clarior exumpo ex Oratore extemporaneo; ubi hæc p. positio universalis amplificat. Hortus erat pulcher. Hortus erat amoenissimus, et ppè Paradisi & mulus, stabant foliorum germinè, renitentes arbore, quod cum hilari odore, gratas diffundebant umbras, et clementi brachiorum motu dulces susurros obstruillabant. Has inter rivulus crystallo nitidior, errantibus ludebat aquis, et querculo rore lapillos vexabat, unde Musico ferme concentu pulsabat. Utrinq' flores et copiosa Zephiri familia, hinc à virido prato argentea ridebant lilia, illinc purpurascens rosa & pmicabant, istinc Narcysorum nivem et ebur Hyacinthorum sanguinem et aurum accuebat, ventq' ab omni parte placidissimus.

Exemplum 2dum

Omnes sunt divites, qui caelo frangi possunt. Cicero
 Pulchro amoris fœdere sociamur Superis, et terrarum Inceda & Tyde-
 ribus ipsi invehimur. Vix etenim vitam vitæ aspiciamus lucem, e ve-
 stigio, auctorum dicimur candidabi. Nemo Terrigenarum inter lu-
 ctuosâ horas inopia vitæ p̄trahit. Iste, cui jura latentis Olympi repo-
 sita. Manet singulos Felix fortuna alea, manent Cresedopez, et
 quidquid divitis gleba devehit. Panges, spumat Pactolus, à camis
 aptanz auctis sceptri, quæ feliciori eventa rotent in imperio.
 Illigat fortuna Theodorij sui favoris p̄tria, quibus Superum letitia
 in animo. Quid ille argentæ senilis divi color depingit mortalibus?
 nisi cum ad ultra ditate Messsem gloriâ legendam. Nec despicit
 quemq; Olympus, inaurat Phœbg omnia, quæ sui vultu gaudent
 beneficio. Toto diffundit Orbe, Majestas Montis Olympi, quæ semp
 inimictris. Amplissimam Religionem aëris occupatis volucres,
 quæ caelo semp conterminat.

Exemplum 3ium

Omnia mori rapit p̄ter amorem.

Optimè pharetratum quisquis dixerit amorem, quem sceptrorum con-
 narumq; creptrix, mors scilicet humana & invida luci, nunq̄ mani-
 pavit. Et certe invicissimam p̄inde metimur sibi hinc & extram,
 si quantum fortissima vincat ingenia, diruat Ramulidum mœnia,
 amica lucis dirumpet corda. Morunt optimè omnia Terrarum Regna,
 norunt amœve ætatis flores acutissimo fatorum succumbere telo,
 ubi et ipse Macedonis Muro Universi subacti imperio, ad sepulchri
 lapidem Lachris manu habetutq; Timet fatales ictu, totq; terrarum
 Orbis ipsi Senatorum pallent murices, titubant p̄trahis hostium agni-
 nibq; invicti Hectores, et quos diuturnioris allidit desiderium, e desi-
 gio frigido fatorum telo agunt ad sepulchri animam.

Modusq; amplificationis et per allegoriam.

Allegoria in re, et continuatio metaphora, seu et translatio plurivocum

à ppria significatione ad impiam. Allegoria uno duplex: mi-
 sta et pura. Allegoria mista e, qndo verbis translatis pmixens verba
 ppria. Allegoria pura qndo sola non nisi verba translata ponunt
 in oratione. Allegoria item alia e erudita, alia simplex. Allogo-
 ria erudita e, qndo sub terminis eruditionis alicujg res latenti describit,
 hæc plerumq involvit comparationis locum, aut etiam antonomastice

Scripturæ amplificationem p allegoriam simplicem, mistam. Ino-
 ta uno circumstantias quam plurimas, adjuncta, pprietates illig
 similitudinis, quam assumpti. Deinde connota rei assumptæ
 puncta et adjuncta; tum p figuram aliquam inhæbitis amplificatio-
 nem, miscendo terminis pprijs, pprietates, similitudines assumptæ
 sit hæc propositio Op: Beaty Stanislag Kortka Societatem IESU ingre-
dit. Similitudinem accipere a sole occidente, hic uno considerares
 pprietates solis, ut sunt: aurora, solis p roma, purpureq solis ortu,
 claritas eig, meridies, occasq, solis Eclypsis, crepusculaq, splendor, claritasq

Tandem Illustrissimq Cæli Poloniarum theoloz di-
 vinissimq Stanislag Kortka, qui nuper simulcum aurora ortus sui in Or-
 bem Jenatq nostri vexit purpuras pvectioni stalis decursu in mendie
 honorum, necdum planam vitam fixerat stationem, et jam ad occa-
 sum nativi vereebat splendore, si Religionis Societatis IESU cla-
 ritudinis sub magnitudine pulla contegit, pulchrig olim Orbi
 Sarmatico lumen datuq. Verum splendidiori vultu sub Ignatia:
 na delituit nube, ut post exactos vite Mortalis cursq novum iteru
 sumperit Orientem. Melioris fortunæ omen concipe Lechia, ipsa
 solis tui tecta eclypsis fatalem hostibus portendit stragem, ad sunt
 quodq occiduo Stanislag jubare, tot stellantia Poli sydera, quodquod
 relicta lucis specimina.

Exemplum 2dum
 Allegoria erudite.

Scripturæ allegoriam eruditam, seu expressurq aliquam simplicem pro-
 positionem p allegoriam eruditam, assume eruditionem similem
 materiam, sive veram, sive fictam, cujq connota puncta: ex una

Kodak Color Control Patches

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

8
7
6
5
4
3
2
1
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
inches
cm

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

parte, ex altera parte connota puncta tua ppositionis, tum vide,
quod punctum ppositionis tua, coincidit cum puncto eruditionis
assumptis, habitaq; notitia, applica terminos eruditionis tua pposi-
tioni, miscendo voces pppias, ne sit allegoria erudita pura; quod ubi
simplex demigrat in vitium et dñigma. Deinde vide 2dum punctu
tua ppositionis, ac etiam punctum eruditionis simik, formataq;
applicatione verborum, eruditorum: tua materid, habebis allego-
riam eruditam; similiter pcedendum in alijs, qm̄diu materia
extensionem sui patiet. Sit og ppositio simplex hæc: Beato, Stani-
slao Kostka cruce sacra dñmonem in formam canis pepulit. Gra-
ditio assumere de Hercule cujus puncta sunt hæc: qd Alcides di-
ci, instrue lignorum esse combustus, qd Cerberum clava occidit
qd eundem canem inter sydera jecit, qd liberavit Theseu ab inferi-
tu, qd Leonis indutus pelle spectabat egg. Ex altera parte puncta
vita Beati Stanislai: amor illius in Deum, morbus inopinatus, apa-
ritio dñmonis, in forma canis: signum crucis, Leonis cha-
terni in stemmate, Patrocinium eius erga Poloniam egg.
Præfata puncta eruditionis et vita sic in praxi in deducit.

Vix Divinior Hercules Orbi Polono par magnis
Athlantib; successurus Kostka, insolitæ cepit dñtare ignib; et velut
sacra deo vicima inter amoris incendia, lenta aduri se, lampidos
toro commiserat arcus; et ad postam averni Cerberg fatales agit
excubias. Verum sanctiori clava, id est invictor mang tua sigillo
in fugam convertit monstrum, Publicæ felicitatis nocumentum.
Appage infernali stitio en Hercules noster, post tot devictos mundi
illaqueantis hostes, post superatos, suaq; mole obpressos in cellas, et hoc
de te triumphabit. Non tamen credite invictissima Herculi nostri ma-
nu perstratum, ipsis illatum syderib; canem illum fatidum, perennib;
addixit umbris, quiquid lucis sua splendorem in faxinaverat. Deuit
nempe: ut Alcides noster Materni Leonis indutus exuvij, inter fortu-
nam Thesei se primum Publicæ restituisse felicitati egg.

Exemplum 3ium

6/11/1717

Per allegoriam puram simplicem

156

Allegoria simplex pura est, quando sola voces translatae ponuntur, ut vix propria aliqua adjungatur. Scriptura allegoriam puram, assumens similitudinem convenientem materiam, deinde connota proprietates istius similitudinis quod sit illis particulis: quis, quid, ubi, quibus auxiliis, cur, quomodo, quando, tantem subterminis similitudinis istius, formabit sensum expressum, tum propositionis, ut sit propositio. Stanislaus ad obitena aliorum dicta in deliquitum agebat: similitudo assumetur a flore, lilio: inter sentes, cuius adjuncta haec: v. similia; Liliam dicitur Rex florum, Flos dedit delictum, casta manu carpitur, et tunc solis dedit nascitur in horto, ejus pulchritudo est.

Amantissimum virtutum Stanislaus Kostka in gredimur hortum, in quo flos ille Elysium ad minimos suo vigori inimicus, et subito laneverebat: et qui ad aurora exordia totum planè impleverat odore Orbem, inter spinosa, ab utroque latere marcescit acumina. Ita nempe sanctorum flore delictum, minus proprietas nativo candore effugit Aquilones. Flos ille, Horto concluso aut divorum in verenda ariis, casto non nisi contendit carpi pollice. Procul hic, quidquid turpidam invehit earum, procul, quid quid congenito candore maculam inspergit est.

Modus itaque amplificationis per Hypotiposim, seu descriptionem aliquid Hypotiposim, seu descriptio rei talis: ut illa potius cerni, quam audiri videatur. Ut formos Hypotiposim bonam, enumera partes totius sumpti, aut etiam particulae voces contentas sub universali; per hunc modum describunt certamina, Palatia, Montes, Domus, Urbes, Pericula, Patronia. etc.

Exemplum unum

In quod describitur Celula S. Antonij Eremitae. Sancta Sanctosum ingredi complacuit, ubi venustatem animi, solitaria spirat virtus, et deus mons per mille circiter passus, ad radices exasperat aquas, quarum alias arena ebibunt, alia ad inferiora delapsa paulatim, rivulum efficiunt. Supra collem utraque partem innumerae palmas, multam amantissimum loco attribunt. Hic psallere, hic orare, hic laborare, ac fessio solitum fuit residere Anto-

Kodak Color Control Patches

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

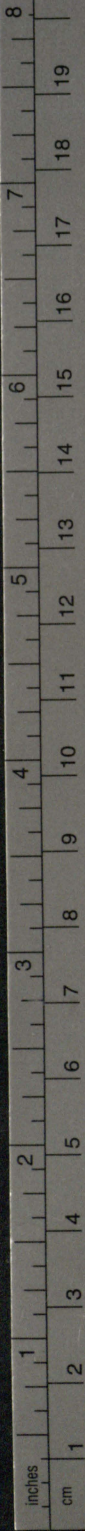
White

3/Color

Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

inches
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
8

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

#

no. Vite ille, et arguta plantaverat ared'lam, manib; suis spoue-
rat, piscinam ad irrigandum hortum multo sudore fabricavit. Erataule,
tellura non plus, qm quadrum tenens, qm homo dormiens occupasse poterat.

Exemplum 2 dnm

Ex Curtio, de ingressu Darij Regis, tra Alexandr.

Ordo geminis erat talis: ignis, quem ipsi sacrum et aeternum vocabant,
altarisq; argentei, p'ferebat. Mazi p'xi mi Patrium carmen canebant,
Magos trecenti sexagita quin; jubenes equebant, tuniceis amicti
vestib; veluti dieb; anni totius pares numero; etiam enim Peruis, in
totidem dies descript; erat ann;: Iucum deinde Iovi sacratum al-
bentes vehebant equi, post eximia magnitudinis Ionipes, quem Solis
appellabant sequebat.

Nota descriptiones alias esse historicas, alias O-
ratorias; convenienter ut narrationes; de quib; superiq; dictu: in his
descriptionib; eadem observari possunt et debent, qud in narrationibusq;

Mod; Or; amplificationis, p' figura Prosopopdia.

Prosopopdia e' personarum fictarum inductio, seu qndo res aliqua
amplificat p' personas, fictas, quib; attribuuntur actiones, passiones
et motus pprij, solis personis veri: ut vs; si irrationalia inducuntur
tiocinadi, multa loqui.

Exemplum amu certaminis Domestici canis cu' Cato.

Non hic Romani ascendim; Sublimitatem theatri, ut sagaci spectatore
oculo, aliq; admiratione dignum, depingamus, spectaculu; certamen
canis est, cum hoste Cato, ubi non tam jauculorum copia, qm verboru'
apparatu, arena conflict; instruit. Molosiq; graviori p'sig inedia,
peractis noctium excubiarumq; sigilip;, tauro sese Domui intule-
rat pede, ubi spectata vilioris fortuna cati, rerum opulencia, Domi-
ni amore intimo a corde vibravit gemilus: o me infelicem Canuq;
desertissimu! unig Cati astutia, diu vite saturata pabulo, me custode
Dom; extrema pereunte inedia: c' Audijt h'c catq;, elataq; suggesti-
ens Domino cauda, non tam responsa dedit, qm murmure quodau
excepit Cerberiq; urimonias. Quid quid veris canu ab; ectissime? ego
Domestica custodi fortunad, integre vivo Dno die, vasta subintro sacu-

nariva

H

157

naria, glirium copias muriumq; phalanges, dexteritate innata, Heri
alligolimitib; damnatq; repello; suavi vocis meo concentu, dnu totu-
e recreando. Tu vero qnta Reipca nostrae catoru, qnta Domestice
nuper intulisti damna familiam discute conscientiam. Tersit a fron-
te miser Moloq; pfluente lachrymas, intimoq; vibravit pectore suspi-
ria: heu me abjectissimud! viliori dignitate nostra postpositi: canes
exules domo, extorres hereditarij agimur liminibus.

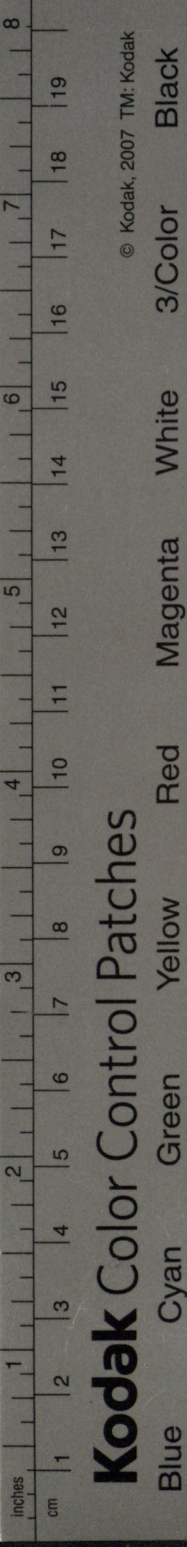
Exemplu 2 dnm

Comitia volucrum ex Patre Jacobo Bidermano Soc. J.

Vix vulgata res, dictuq; comitij dies habendis fuerat, cu continuo can-
tu candidatis volucrib; impleri videbat. Vidisses circumstare pstrato
Cyconiarum acies, cuneato agmine subire Grues, pperare rauceas An-
serum phalanges, madentib; pennis convolare Anates, e; regib; Alau-
das, e palludib; Upupas, e turrib; pstatere columbas, Non suos India
Britacos, non Graecia Davones tendit. Misit e Africa Strutiones, My-
sia Cygnos, Phoenicem Syria, inter omnes Aquila eminuut. In hoc
tam celebri congressu, ut facto silentio ceptum e deliberari. Multi
magnis dissensionib; dimicarunt: jactabat molem vastissimi corporis
Stratio, eaq; se gloria ceteris pferebat. Audaciores suum cando-
rem ostendere Cygni, vocem extulere Galli, mox oculo Paug Syr-
mate, picturato Britaq; tegmine, invicto Aquila robore Regnum am-
biant. Verum visa res omnib; discordias aliquis per componere.

Modo Imo amplificationis e p 5 sensu Humanos.
Sensu Humanu, p quos qndocq; res amplificari potes, sunt 5: nempe visus
auditus, odoratus, gustus et tactus. Amplificatio itaq; p sensu Humanu
no, e dilatatid, seu variatio alicuj; ppositionis, p proprietate horum
sensuud. Proprietates horum autem sensuud sunt, ut oculi: videre,
e cum esse, penetrare e; Auris, audire, surdescere, sonum aut can-
tum percipere. Proinde si colliges substantiva, adjectiva, adverbia,
cui; sensu accommoda, erit amplificatio justa v; sit ppositio: S. Fran-
ciscum Seraphicu Angelu Cythara recreabat, id e Innoq; Arabu: S.
Francisci Seraphici.

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Exemplum ita deduceres.

Quo decumbit egritudine Seraphicq; Franciscq; cum etiam Angelos sua infirmitas redarguat; decumbit, magis ne febris a namore cecidit cunctu- latus, integer quā facit corpore langueret, solatia non à populo Galeni Philolaf. Ecce tibi facie decora, illucet Angelus Apollo, oculos infirmi et a- nimulum pellicit, demeritq; in deliciis conspectus sui. Quid tamen nego- tij Beate hospes, Franciscus nondum cecidit et nondum à nobis evocandus, etiam enim ex eo morbo, mandu recreat sanitatem. At non spectate duntaxat, id et audite prodigium, sanctior corada; nesio qua instructus Cythara, non herbarum succo reconcillat infirmum, non anthidoto pulveru aridam respersit linguam, id a persona au- ribus tantis. Hely amdnat languorem, six corda stetit, spleit omnia dulcedine. diffuxere illico decocti igne morbido dehinc gratijs. In ab- scesu, tantu flagrantia reliquit, ut paradiso deliciarum decumbente Franciscu socia verit.

Modus suus amplificationis et figurarum sive verborum sive sententiarum. Figura, lumen orationis, aut modus non vulgaris loquendi, à co- muni remotus et ordinarius usu hominum. Figura verborum quod exornant orationem in singulis verbis. Figura autem sententiarum quod exornant orationem sententiarum. Sic Cicero: in laudem Pompeij scripsit: per figuram repetitionis. Testis est Italia, quoniam ille armis et conuictio fecit liberatam, testis est Sicilia, quoniam multis undique cincta periculis terrore belli explicavit; testis est Africa, quod magnis adpe- hentiis abissa copijs, eorum angvine redundavit. Testis est Hispania, quod plurimos hostes prostratos conspexerat. etc. His addo exem- pla amplificationum per figurarum tam verborum, quam etiam sententiarum.

Exemplum ita per figurarum verborum.

Propertij Absenti nemo non nocuisse potest. Habet suos malitia gradus, qui usque ad summum Vatinianni culmen adijueniat; habet stigmata, qui usque in necem et exitia aliorum. Probris intaminata virtus afficitur. afficitur in absentia: patitur candor animi nequos, et patitur in absentia. Ferrus acutiore lingua perstringit, perstringit absentem. Quidquid enim calumniator sensu haurit vitium, irrogat culpam absentibus: quidquid inuit notat mortaliibus, hoc laudat absentibus. Patitur per sententiam linguam injuriam, id statimur ab-

158
sentes. Nocent absentibz, in qualibet terrarū ora, ora hominū. Veni-
lat detractor animū, quidquid ponderosi facta notant; enervat nomi-
nis gloriam, quam longior etas et sudata animi negotia pepererant.
Nasci enim absentia odium, odio teporamicū, tepore virtū elidit. Tan-
tum etenim psuit convixisse p̄sentibz, quā non convixisse. Novamq;
glorid operam, id absentia renovamq; infamiam. Elidit absentia no-
men in noxia, nocet innocū virtuti scelū, quod imperat. Vivimq;
non nocituri alijs, id quibz tandem nocēat. Nec tantū superes de
viri bz, ut abentes p̄ domo nostra loquamur Oratores. Quinimō ipsa
locorū distantia, stimulg e calumniā. Nescimq; planē mi sen;
plurine psuit p̄sentibz esse, an abentes demeroni.

Exemplū 2dū p̄ figuras sent.

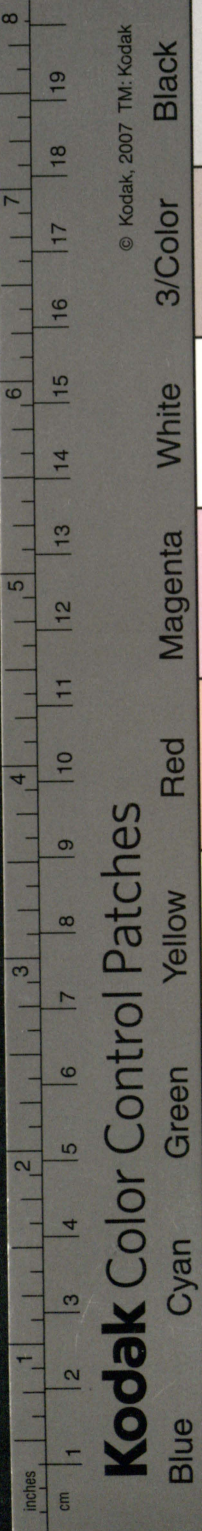
Tacitū magis qm̄ aperte diuinitatū sunt timendū. Cice
Quod tandem fulguranti; Celi tonitru, non incedit pavido & mortifi-
morem pluviosis obductum nubibz, si latēat mortale. Invidiam eni
timemq; hostem, et merito phorreūq; fatorum jacula. id blandien-
tium in anibz exivata. Ferret aperto Marte hostium phalanx He-
ctorem, in insidiantium cunei examinant. Ad mare ad Alcū. Late-
at sub cinere doloso flamma Vulcani, id gravig Astris nocitura.
Mulcēant suaviori concentu harmonia Sirenes Ulyssis aurem, id
tamen illū fatū pludunt. Pluviamne evaginātq; Macro vitū p̄cidit
fila, an sub pallio conditi acinace, pectora fatali ictu penetrant.
Dubium est: vestram erit, quos longior etas tenuerat invidijs eri-
puit, decidere. Dolent aequala solo urbium mēnia, invidiante Bel-
lona, suis exuta Augustalibz. Vestram ego appello Trojam fidem,
quorum Patria, Orbisq; Troja miraculū, exitialibz olim exuta flam-
mis! fumabant dolosis ignibz, Procerū Augustalia; et Athnea ve-
luti emissq; furor specu, in cives et mēnia derelicti, nec dolentium lachry-
mis temperamq;. Istant cineres Edificia, soli contermina celo, fu-
giente hostiles flammās Anchise. Suffocat verba dolor ubi Tro-
jani cladis exitium in paginam transfudimq; subdola fabrica-
tum manu. Vestris ego deffleam Trojani lachrymis, quas tacitq;

Kodak Color Control Patches

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

inches
cm
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

expsit hostis, postq̄m in angusto delijit vultu, vestrum amaro corde
 feram dolorem. Subit et cumquaq̄ fatali flamma, vicina vobis re-
 gio, et dolenti animo excepit infortunia. Crederes amicam plerumq̄
 dextram, crederes fidissimi Achatii pectora, pleno amoris ardente
 incendio. At illud Catiniano mentis odium, toto estuat Platone.
 Licet enim perierit insidiantis animi dolor, licet non revocaverit il-
 lam simulantis animi mentem, quā minas exitia. Adhuc tamen con-
 cedite aures benevolentis, et in malacia Ponti, erit plerumq̄ nau-
 fragium. Blandias ille mordax cauda Molossq̄, recubet in sinu a-
 mico, adhuc tamen spirat necem, minas vulnera. Veniti plerumq̄
 latentes insidii amici, pectoris dimidium ferendos: si dici mere-
 mini cara pectora. Id jam subossq̄ erumpit dolus, vincula inquit
 favoribz perturbat omnia, famulorum dissipat frequentiam, et tan-
 dem mancipator perhibet triumphaliter. Vos ipsi pendite neq̄, qd
 Tulliani oris freundia pcul mortalium expulit consortio. Utina
 Supero fulmineis percussisq̄, sub Aethna delitescant cū Encella.
 do quo insidiosa infra Popali coltḡ alit malitia. Extotes abeant ter-
 rarum orbe, Hominum indigni consortio. Quapropter date veniam
 scelenti, id patula; tautas semper exitatum insidias. O insidiantis
 animi malitiam! o pestem hominum, o generis humani obprobrium!
 heu tantum est fecisse malum, latentibz inimicis.

Modo q̄ng amplificationis et p̄ adjectiva et substantiva.

Amplificatio p̄ adjectiva et substantiva est, v̄ in laudem, v̄ in vitupe-
 rium, q̄ndo orator assumit adjectiva laudis, v̄ vituperij, ex illiq̄ for-
 mat encomia, aut obijungationem ita, ut ex adjectivo faciat substa-
 tivum v̄ formaturq̄ laudem alicujz ex adjectivis his: admirabi-
 lis, amabilis, argenteus, aureus, angustus est. faceret substanti-
 va sequentia: Admiramur hodie illum, in vultu tuo amabili-
 tatem, et argentea pudoris lilia, quae auream virtutem, et angu-
 stam corporis molem universo commendant p̄. Hæc autem adjectiva
 et substantiva ad p̄sens subicito.

Adjectiva laudis
 Admirabilis, amabilis, argenteus, aureus, angustus, Beatus, blandus, bonus, can-
 didus, castus, celebrandus, hanc, clarus, elementis, comes, commens, constans,

contentus, desiderabilis, diligens, divinus, doctus, dulcis, elegans, egregius,
 excelsus, faustus, floridus, fortis, gemmeus, generosus, gloriosus, gratus, hi-
 laris, honestus, honoratus, humanus, illustris, innocens, iustus, laudabilis,
 magnificus, mansuetus, modestus, nobilis, obediens, officiosus, ornatus,
 perfectus, pius, politus, potens, pelagus, pudicus, pulcher, rarus, rectus, sacer, salu-
 berrimus, sanctus, sanus, sapiens, serenus, splendidus, varius, sublimis, tranquil-
 lus, venerandus, venter, vigilans, utilis.

Substantiva laudis.

Adamas, agra, arca, astrum, callum, consuetudo, cor, corona, crystallus,
 decus, delectatio, flor, gratia, laurus, lux, odor, pax, premium, purpura, quies,
 radius, ratio, Rex, Regnum, Religio, ros, salus, sceptrum, sol, Templum, thesaurus,
 victoria, vita.

Adjectiva vituperij.

Accusandus, amarus, arrogans, asperus, atrax, acriter, borebaur, caducus, celer,
 callidus, captivus, contagiosus, contemptus, corruptus, crudelis, damnosus, deformis,
 demens, deplorandus, desperatus, durus, effeminatus, effrenatus, egenus, fallax, fer-
 rex, fers, flagitiosus, fadus, faldus, faneus, furax, furiosus, horridus, ignarus,
 immodestus, impius, imprudens, impurus, inanis, incommodus, infamis, infestus,
 infidelis, iniustus, ignavus, invidiosus, insolens, intemperatus, intolerabilis, inutilis,
 sepius, luxuriosus, malus, miser, matabilis nocens, obscuro, odiosus, parvus, pa-
 vidus, piger, periculosus, patrius, rebellis, rudis, timidus, sacrilegus, severus, ser-
 vidus, tursus, tardus, temerarius, timidus, vanus, venenosus, venificus, utilis.

Substantiva vituperij.

Aculeus, Bellua, bellum, bustum, cadaver, calamitas, cancer, cathena, cadnus, ca-
 luvies, crimen, culpa, d&mon, damnus, dedecus, dolor, pax, fame, fel, feditas,
 gurgis, insidial mortuus, mors, odium, ples, seditio, serpens, servus, spina, strage,
 stultitia, Tyrannis.

Adjectiva communia.

Abconditus, abundans, adversarius, afflictus, amicus, aptus, ardens, armatus, audax, a-
 vidus, bellus, callidus, celer, credibilis, deceptus, delicatus, eternus, faustus, fertilis, fecundus,
 immensus, immortalis, incensus, indignus, insatiabilis, insignis, levis, liber, lon-
 guus, lugubris, magnus, mansuetus, necessarius, niger, novus, nudus, patiens, p-
 severans, plenus, primus, privatus, robustus, reverens, similis, solidus,
 tener, vauus, pennalis, unus, vulgaris.

Substantiva communia.

Arbor, arx, aula, basis, calor, campus, cardo, clavis, collectio, columba,
 compendium, cuncta, cura, delicias, fama, pax, flamma, fons, labor, lex,
 opinio, orbis, pondus, radix, rumor, speculum, via, voluptas.

Kodak Color Control Patches

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

II
Punctum suum

De combinatione circumstantiarum

Combinatio ingeniosa circumstantiarum et in re, illatio sensus, sive ex duobus antecedentibus, sive ex quodam conclusio simplicium, habens antecedens duplex aut propositionem majorem et minorem. Nimirum: quando Orator quaslibet circumstantias miro contextu ac federe conciliat, suoq; accommodat proposito. Hæc verò accommodatio fiet tum ex affinitate proprietatum, tum relucendi in circumstantiis sibi simillimis, tum ex affinitate nominis cum propositione, tum à strarietate in eandem rem cadente, tum ab eruditione aut a propheta, mate, v. adagio. Hoc efficiet Orator, si sequentem observaverit doctrinam. Scripsitq; combinationem circumstantiarum, Amò habèat materiam assumptam. Dò connotet qm plurimas, et qm pulcherrimas circumstantias materiam oppositas, illas quodrendo p. adjuncta quis, quid, ubi, q; nec non ex locis Rhetoricis intrinsicis, scilicet à notatione nominis, ab effectis, à loco et modo operandi, à causis sive rationibus q; s. h. connotet accommodatas eruditiones materiam, adagia, dicta, similitudines, v. Amò connotet circumstantias alterius partis combinatio enim semper habet 2 partes. In nimirum: quasi p. dicati sub materiam. Dò reflectat se supra circumstantias rei assumptæ v. stemmatis, v. puncti vitæ ali. cuiq; et super circumstantias p. pond. illig, cuius est. Stemma, aut punctum vitæ; ubi verò doventerit circumstantias rei v. g. stemmatis v. puncti vitæ, habere aliquam similitudinem, convenientiam, affinitatem cum persona, de qua scribit: inferat sensus s. h. ex combinatione duarum circumstantiarum, sive tanq. p. dicati et subjecti, velut aliquam veritatem et conclusionem. V. g. Scripsitq; combinationem ingeniosam de. dicatoriam thesium Logicarum Beatisimæ Immaculatæ Conceptionis, habet et duas partes combinationis; scilicet: logicas theses et Beatisimam. Amò ita connotaret circumstantias Logicæ, qd Logica Panagrammaticam versionem, sit caligo, seu obscuritas. Dò qd ad caliginem Luna. S. h. qd Logica est obscura Amò qd Logica est majoris not. Dò qd Logica dicitur Organum Aristotelis Dò qd dicitur Logica Ancillatrix scientiarum. q; q;. L. Dò connotaret circumstantias alterius partis

169
alterius partis, nempe: Beatisimæ Immaculatæ conceptæ, q̄a sub pedibz
ejus Luna 2do quod Mater S.S. et sole amicta, sive claritate 3to q̄a Vir-
go Beata dixit se esse Ancillam Dni 4to q̄a Virgini Sanctæ virtz altissimi
obumbrata erat. 5to q̄a caput serpentis conterit 6to q̄a Beata Virgo dif-
fert ab alijs p̄ gratiam. 7to seclusivè etiam eruditionibz combinaret
circumstantiâ hanc. Nos tibi dedicamz theses logicas, tu admisisisti su-
nam pedibz, Principem Planetarû noctis, ergo nostram quoq̄ admittere si-
entiam obscuram. Item assumeret adjunctum Lunæ, q̄d sit amictus
Sydg nocti logica quoq̄ e caligo, ergo amicum quoq̄ erit utramq̄ pedibz
Marianis. Item assumeret adjunctum Lunæ, q̄d habeat plenitudinem in
se. Nos si tibi quoq̄ dedicamz theses, ergo à te habebimz plenitudinem gra-
tiarum. Item assumeret circumstantiam Ancille Virgini, et Ancilla-
trici scientiæ, diceretz a contrario: Claudet ad argutos Ancille pedes,
Ancillatrix scientia: et sic ulteriq̄ combinaret circumstantias quasum
exemplar apponit, facilitati majori consulturq̄.

Exemplum unum
Et logicam tuis subterni pedibz patiere, postq̄m id noctis Principi Lunæ pmisi-
sti Arguta Universi Princeps. Amicum tenebris utrumq̄, nomen est, nec
alibi meliù, quàm tibi circumfusæ Sole serenæ. Si Luna est, quidquid caligat,
etiam a fusæ pedibz logica, novum accendit, præter plenitudinem, quinquam
Lucem non ambit logica, ne nomen amittat, cui caliginem nãbura immi-
scuit. Latet, id est tam illustri planta, et hoc illi satis e adoloria.
Plaudet ad argutos ancille pedes Ancillam scientiæ facultas et ab of-
fusa tibi spiritus umbra sua faciet obscuritati quid. Quod tamen organum
concentz huc dedit et conceptui, rationalis e conceptu amat. Minor quidem
illa e q̄m ut te extra luterum majorem colat, quod in primo conceptionis
tue exortu caput conterit.

Exemplum 2dum
In laudem Herois habentis p̄ stemmate pedem armatû.
Circumstantiâ Herois 1. animiq̄ fortis 2. Victoria et classicum militare 3.
Ordo militum 4. Excubiâ 5. Statio militaris 6. Stipendium. 7. Sacramen-
tum militare. 8. Miles magis Patriæ dicij 9. Corpq̄ exercitiij. 10. alid dispositû.
Circumstantiâ pedis armati. 1. Progressus 2. fuga 3. membrum corporis 4. per
diei fulcrum corporis, item ferrû. 5. Munimentû vitæ p̄ridq̄. Eruditione-
nes in eandem materiam. 1. Pompeij ut pede tellurem pavavit, dixit
sibi innumeras contra Cæsarem p̄ijisse copias. 2. Achilles, alias invi-

Kodak Color Control Patches

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

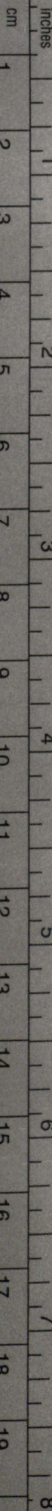
Magenta

White

3/Color

Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

H

victq, ut solo pede vulneratq, succumbebat. 3 Philosophus dixit: Principes ha-
berit aurei in pedibq. 4 Quidam dixit: quidquid pes tuus calcaverit rosa fiet.

Procesisti p immensa laudum tuarum stadia Hæros
invictissime, quid Irrocynia etatis tua in victoriam et triumphos posue-
ras. Fortitudinem virtutis tuae novit Patria, qui toties invictu pectq, era-
ento Hostium telo obposueras, quoties malorum insultu læchid limina
p terpresisti. Pleno meritorum passu ex victoriæ campo rediisti spectaba-
ris, cuiq, nomini tot classica audi vimq, quotquot hilares sentis Populi men-
tis et animos. Non potuit magnitudo fortitudinis tuae militariq ad-
stringi legibus: nisi qd sacramenti huiusce semp fuisset observantissi-
m. Subi p Patria erat dimicandum. Aureum magne Hercule pba-
sti animum, postq in victo pedis tui vestigio, alij ad gloriam et hominis
claritudinem oppiam penè patefecisti viam. Securior nusq, Polo-
nia stetit integritas, qm sup infractas pedis tui bases, p qua Divinior An-
nibal, ad portam militum excubasti. Nunq magnanimo pede stationa-
fixisti: nisi prius stipendium fortitudinis tuae, amorem Patriæ Civium con-
secutq. Evolasti invicte Hæctor, ultra aliorum desideria, cui Patriæ amor
addidit alas. At in trepidum p resisq, tui passum, obvia Hostium sese
fuga salvavit, atq, ubi pedis tui in campo victoriæ novit vestigia. Ut cor-
te: signdo titubante passu pcesit Patriæ honor, hodie robustior induit a-
nimus p abrupta montis in offensus iovit pede incolumis. Vallasti Hæctor
magnanime Reipbæ corpus, ab omni adversantibq, sati insultu, et nequa
aditq, pateret, de supmo domq, tuae celo, nova Patria venire Analia.
Loquet sera Posterorum etas, triumphos et victorias numerabit, ferri-
do Marte incaluisse campos, quoties pedis tui rubore Patriæ stetit in-
tegritas. Victorem te credidit Patria, ad cuiq, pedes Orbis læchici arma depo-
sunt. Quotquot enim fecisti passus, tot tibi felicior læchid Pompeio latenses
p dierunt copid. Reptent alij p scuta cum Stilicone Tyrone Hæroës animi,
tuo invicto p resu ad metam victoriæ ferebaris, cuiq, quidquid calcaverat Pa-
trium vestigium pedis rotarum assurrexit armen in colonas. Excessit
Achilleas udres, postq, reuio pede stetit in te derrimq. Impissa cordibq, senti-
mque vestigia, quibq, Alphonso ducis inveniensum foret eloq, posteris qui sequi
volentq.

Exemplum. 3 tium
Per modum inscriptionis mûrico Harmonide, qui in certamine cu aliq,
in arte musica, inflando tubam expiravit.
Circumstantiæ: numerus musicq, vulgo, takt, numerq, habet unitate: di-
visionem, subtractionem, saltq ad musicam tuba, aliter dici, tibia; mori
surdia dicit, vana laus dicit, avra Popularis, dicit de victis deiecit animus

oro hila

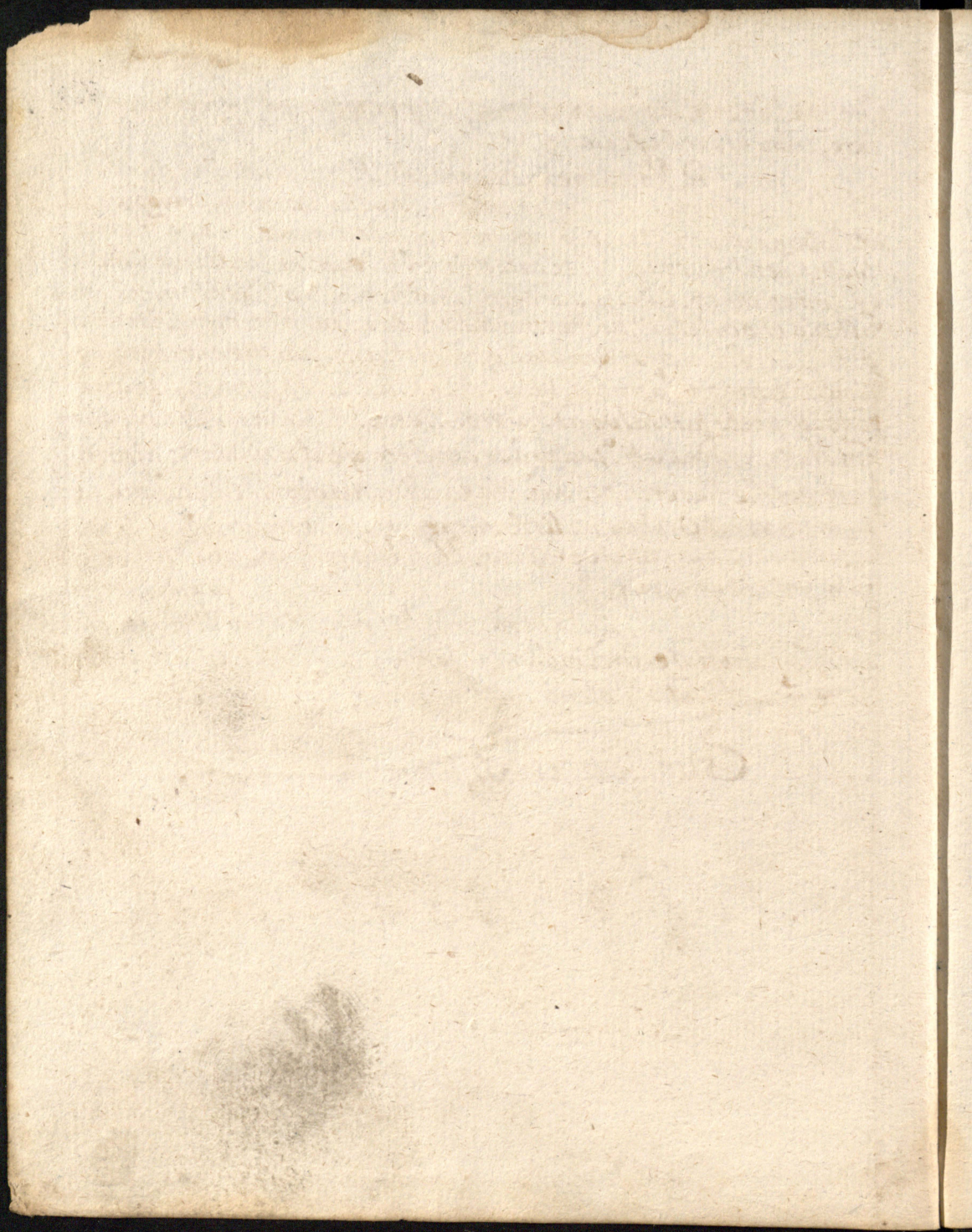
Orphæo ludente, lapides exilierunt; cygnus moriturus dicitur morti sua plu-
dere, tuba aliter dicitur calamus. ff.

Ad numerum cantasti Harmonides, ad numerum
tibi fata subtraxerunt vitæ unitatem, sive ad hoc cantu, credo ipsam
exiisse animam. Nemo tamen verig dicitur animasse sibi, qm qui sua
illis infuderit spiritum. Nec inter gaudia se uictas inflavit libiam,
efflavit animam. Quæ sibi uictam mortem nemo dixerit; nimum
ad tenta et oculata est ad Harmonidis tubam, cui non mortis inuidia,
obfuisse credimus, sed æmulationis gloriam. Dum enim auram
Popularem captat, amittit vitalem. Attamen damnamus gaudia,
postquod pcepit fuit salua ad Inferos. Nemo melius abiecit animam,
qm Harmonides: ubi ipsam à se conuicta eiecit animam: nimirum;
cantat ille funeris ipse sui. Saxa olim suauiori Chelys sua can-
tum traxerat Orphæo, ut Urbs surperet: ille sepulchralem traxit
concentu lapidem, ut uig caderet. Inflavit calamid, quod de mortaliu
vita prosciberetur.

Quia uero modus hic requirit eruditionem, quæ
si combinatio fiat ex circumstantia stemmatis, idcirco eruditione p facta
ad stemmata nobilitatis Poloniæ interponimus.

Eruditiones, et Fragmenta, ad stemmata.

Punctum. gnūm

162

De fontibz conceptuum, seu acuminam.
Conceptus ex vi nominis sui et aliquid dictum ingeniorum, et in ex-
pectatum rei narrate, aut narranda. Fontes conceptuum inveniunt plu-
rimi in Pentia aliqua aperio.

1us fontis est quando rei attribui apte magnitudo, moles
Majestas, amplitudo, vastitas, in sensu tamen dubio, et communiter in-
ter realem et moralem. Sic Seneca dixit de Sedvola: Sedvola confe-
cit bellum inermis, ac manes, et illa manu truncato duos Reges vi-
cit. Uetiam quando rei magna attribui parvitas, uel rei Phiodi uilitas: in
sensu Pfato sic de Domitiano dicitur: hostis fuit musci, musca hostibus.

2us fontis est quando de causa in sinuans aliquo ueritate
sic quidam dicit: Domine, tu implem subleuor, et ga ego pleny tui non sa, id eo
mi hi oneri sum. Item de Merone incedente: Merone incendit Patriam, ut
extingueret: triumphare uoluit, ut vincere. &c.

3us fontis est quando sensus in hida aliquo ambiguo uerbo, a-
ut sententia: ita ut aliud uere significet, aliud autem intendat signifi-
care. Sic cum quidam recitans Carmen cepit. amo describere ortum, po-
stea occasum solis alter egressus dixit: nunquid potui diatig' audire, qm
ab ipso ortu solis usq' ad occasum. Intendens significare longam ejus
descriptionem.

4us fontis est quando rei inanimata, attribui id qd pprie
seruit rei animata; ita ut totus sensus constet aliqua actione seu metapho-
ra. Sic Plinius de quodam post uictoriam arante dixit: gaudet et festo
uomere laureato, et colli uictrici Imperatoru dextra fructuum uertate
supbit. Et hoc: si tuq ad solem statuas, naq hiante ore, bene ostendet den-
tibz, quota hora est. Ue contra, quando id quod ueris psonis conuenit attribui
ficti. Sic illud: Sempoculat' mang hostes sunt, credant, qd n' uident.

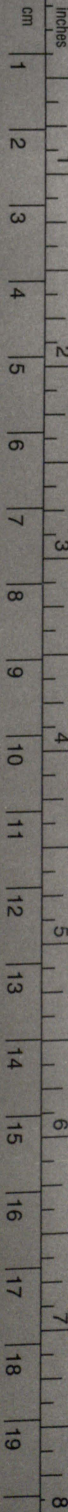
5us fontis est p contrarium, quando idem affirmat et negat
salua tamen diuersi modo dicitur in intellectu. Sic Tacit' omnia in Plo
Principe sunt, Pterq in Principe. Et Curtig: h' mang sufficient dederio
meo: et nihil habenti nihil certe deerit.

6us fontis est, quando plures similitudines ponuntur
p modum sententia moralis, uel si uiluperare ignobilem sup h'ud h'ostio-
ribz et fortuna. Parus p amilio est, et si in monte constitent, colosus

Kodak Color Control Patches

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

inches

cm

Kodak Color Control Patches

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

verò magnitudinem suam servabit etiam in pulcè: plures sunt, qui orientem, quàm qui venerant solem occidentem: cervi frustra sunt in ingentia cornua, si de illi fortis animo.

III^{us} fons est per figuram traductionis, annotationis, notationis nominis, & qui vocationisq; sic: nondum homines adulti, jam adulteri. Tu dignior opibus hara quàm Numini Ara. Difficiliter hominum plerumq; mentes, quàm sublimiores movent montes.

IV^{us} fons est ex circumstantiis hominum. Ut Stephanus Corona, Senador à Senio. Sic Poeta dixit: à Senio nomen tale senator habet. Ex circumstantia picturae, Sic de S. Clara Awdgestante: Presentem gestas ipse spectare solem, hic bene te Clara, dicere quis potest.

IV^{us} fons est per ingeniosam interpretationem rei antecedentis. Sic de S. Francisca, quod nihil leve elocuta est sub juncta interpretatione ingeniosa: diceret Matris illam in gremio admonitam fuisse, pare nobilitati morem meditari diceret.

V^{us} fons est per conditionem appositam particularum, nisi, si, totum sensum antecedentem, quasi destruentem. Sic de S. Chrysostomo: totus aureus, nisi quod avaris non placuit. Itade Nerone dignus fuisse imperio si non ita imperasse!

V^{us} fons est per problema, ubi scripta periodo est per sensu accis oratio per quoddam dubium. Sic: de S. Antonij discipulis Magni Antonij discipulis, an plura didicerit, an plura docuerit, dubiare!

VI^{us} fons est per reflexionem aliquam moralem post explanationem rei antecedentis. Sic de musca succinò inclusa Theophrastus: ubi mors non est, si etiam gemma enecant, quid non timenda, si in ipsa luce latent invidi. Addunt aliqui fontem accuminis per istas particulas: ut, ne, quod, quasi, an, forte etc. Vg. Exercuit reformatione bellis, ut aptaret imperio, ne prius principatus, quàm labore excoleret. Et iterum de Xto patiente: unica causa gemituum Christi, quod omnem gemitum adolere mundo non posset. Addunt aliqui fontem accuminis per Hyperbolam, quod sit elevatio sensus ultra fidem, non tamen ultra modum: quales Hyperbolas in panegyricis recentiorum obvias habebis etc.

Punctus totus

Punctum romum

163

De Orationibz Patrijs in Comitij, ac etiam domi habendis nec non
de allocutionibz officioris.

Prusqm ad orationes descenderi mg majores, in minoribz Tyronem
geniam exercere placet allocutionibus.

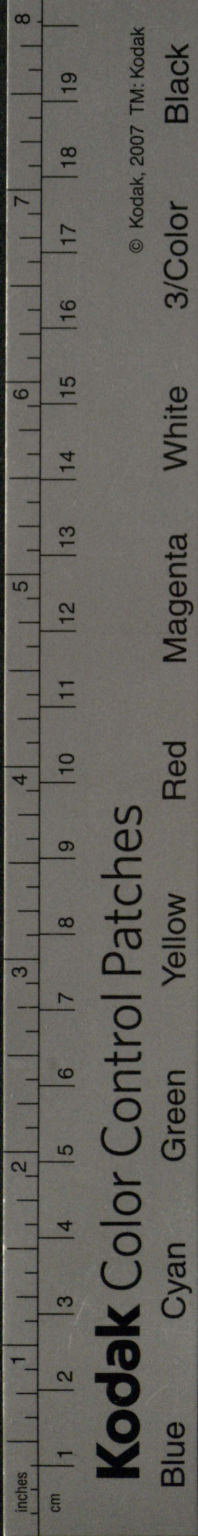
Allocutio officiosa, et complementum Civile, seu culta amici compel-
latis, seu politica sermocinatio, constans v plausu aliquo v postulati-
one, v pferatione benevolentia v approbatione, testimonio gratitu-
dinis v obligatione. Partes allocutionis 2am artem n' recenseat,
qa inopinata e dictio leges certas non patit, nisi aliquas observatio-
nes, seu puncta, loco partium p varietate allocutionis. Sty' g' illig fa-
miliari, e phrasi culta vestig, non inflata tamen, nec nimis metapho-
rica v erudita, v levi conceptu culta. Virtutes allocutionis: sunt bre-
vitas claritas, et cultura. Brevitas petit ne nimis sit plixa allocutio, nec
multis vocibz sensu exundet sag. Claritas petit, ne inordinata terminis abstru-
si, et non classici. Cultura requirit phrasim Polonicam, aliquando macaro-
nicam, q' e ordinaria, latinum admittit brevem, specialem, si sit al-
locutio gnaro latinistis. Species istiq' allocutionis e multiplex, pratione
occasione, et circumstantijs, ex quibz formanda e allocutio. Talia enim
saluatoria, alia gratulatoria, alia petitoria e. et his res psonaria.

Modus informandis hinc allocutionibz servandus erit. Sing
reflecte te ad naturam argumenti, quid sit dictum? an salutato-
riam, an gratulationem? cui psona? in quibz circumstantijs? 2do
reflecte te ad circumstantias similes, de quibz dictum e, ubi de am-
plificatione p adjuncta quis, quid, ubi, et etiam ubi de combinatio-
nibz v In festo Nati: communis omnium plausu, fuit Xti
lacrimum plorantis Nati Angelorum concentu, Pastor v excubitus
Stemma ejus cum sit gratulatio viderandum ex alia parte facta
combinacione circumstantiar' duplicid, formatiq' e impetiq' allocutio fuit
gratulatois. Cavenda sunt nonnulla formaturo allocutione officiosa.
Imo ne gratulatio sit nimis plixa, p excessu longu et amplifi-
cationem 2do ne a thesibz p'ipue remota. In apiat allocutionem v
Maig te zawre prerogaty w' honory, ze pt. yzwoite en komia
za soby cia eng, z ktorych aplawzy by wajo czynione. Zaczynyia
tego nie codzi p'wige t'ytu, konferowane p'godosci uprzemnie win-

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Inches
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8

szwie Wlstanu qz. ga talis theis potio. spectat ad orationes parvas, qm
ad allocutiones s^hio latinu fragmentu longu n^el ponendum, id nisi brevis-
simu. q^o ne circumstantia ignota assumat p^r praxi hujus eloquentia.

Exempló res fiat clarior in quo elvalutatio hospitiu suu respóo.
Dawno pozgodana osobu Wlⁿ y Brata prezencya dopiero dnia dzisiey.
szego Przyjacielskie kontentue serce, kiedy mi obwiam obecnoú tego u-
cznita, in cuiu amicabilem upadszy amplexu Braterskim witaly sⁱs kam affektus.

¶ Kiedy yia szczytliwosci fortuny moiey to przypisac moze, ze mi na
tym miejscu przychodzi Wlⁿ. obligacyiny oddac honory submissy, tudziez
podziakowac za protestacyu zyceliwoúci ku mnie niezastuzonemu.

Ido allocutio, in qua fit abeantiu ualedictio cu suo respóo.

Zcizkim mi przychodzi zalem ad optatissimo conspectu Wlⁿ osoby y Bra-
ta d^ripri, ktorego Przyjacielskim dyskurssem bylem uwe selony, ale ponie-
warz mnie odmowe wokuip interesa, podziakowawszy Wlⁿ y Brata za
wyswiadczony ochote, lubdy z pragnowiego wynozie, sercem jednak
przytomny, zdstawac pragne y ustatue.

¶ Krucisienka chwila Wlⁿ y Brata, iako mnie specialibg affecerat so-
latij, tak teraz przyiego odierdzi zamuita; lecz gdy miec osobu tego
wdomu moim nie moze, przynamniem indissolubili passu affektoru mo-
ich zechce zawrze sadai Wlⁿ y Brata i adgcegs.

Ido allocutio gratulatoria dionitatu collot cu suo s^hio

Przyoddaney submissy moiey osobie Wlⁿ y Brata przychodzi mi oroz
pawinszowai twiezo konferowaney godnoú Wlⁿ: ktora dawnemu
czasy meritiu tego de bebai, niechze ten ascen b^e dzie stopniem Wlⁿ.
do naywyzszy w Ocydznie Geminenqi, z k^o byj na zyceliwych Przy-
jaciot takkawym zwysoka patriatokiem.

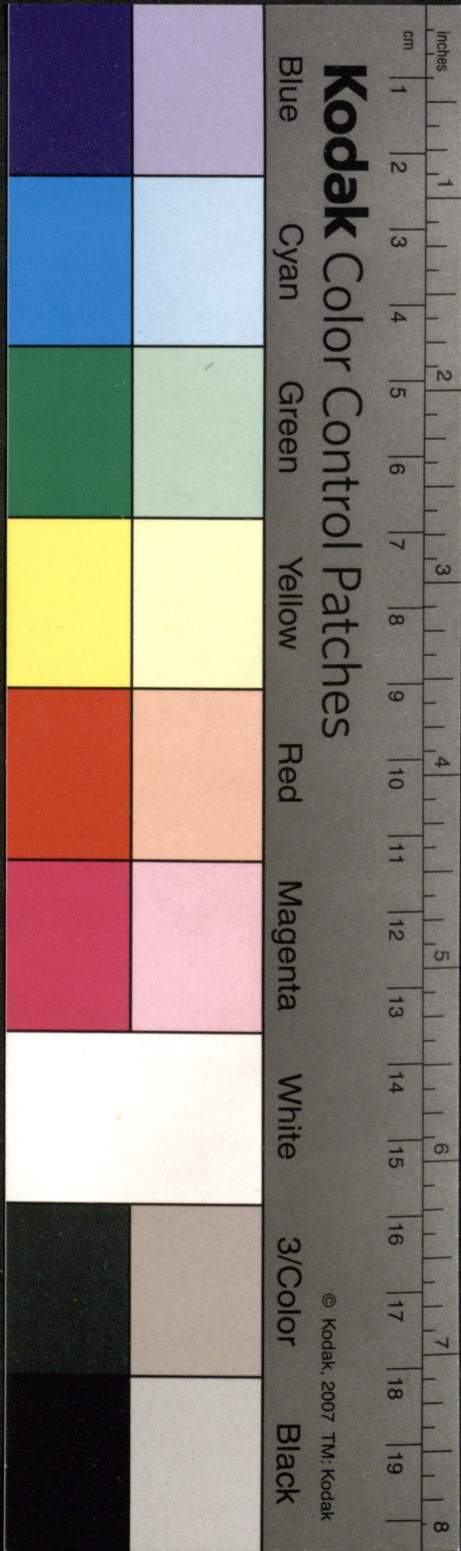
¶ Nowo mi Wlⁿ: zakarbowad twarz moie purpury, kiedy collatidi-
gnitatem zaslugom moim przypisatej, sama to takkawoú honu sprawi-
ta Paniskieg, ze Erztaigczego sⁱ osobu tego stuge, tak wygurowai ruzyla.
Niebowiem szczytloúci sⁱ moich przypisac nie moze, chyba tylko ze m
iesty wtey godnoú stuga Wlⁿ. y Brata.

De Orationibg
Comitiorum

#

Nomine orationum in comitijs dicendarum intelliguntur vltia aut sermone, Patrio idiomate expressi, aliquando etiam latino, si pupue sit responsio formanda. Nuncio Apostolico aut legato ab aliquo Monarcha in vltia materia, p. diversitate et exigentia circumstantiarum. Hæc oratio alia dicenda est ab inchoante comitia, aut comitiola (inchoare autem debet Senator, aut Subcamerarius, tanquam Princeps Nilitatis). Particularia. Alia oratio dicenda est a Marchalco suscipiente Regimen comitiarum, qui ordinariè solet esse n. Senator. Alia dicenda est a Nuncio Serenissimæ Majestatis seu Legato eidem cum instructione ad comitia paranda particularia à Serenissima Majestate demandanda. Alia oratio dicenda est a Marchalco comitionum responsoria Nuncio Regis, aut etiam dicenda à Cancellario Regni nre Serenissimæ Majestatis alicui Legato extraneo. Alia oratio dicenda est Nuncio seu Legato Palatinatq. ad comitia Generalia, seu potius relatio Legationis illæ. Alia responsoria eidem à Marchalco. Alia oratio dicenda à Senatore promovente aliquo negotium Reipbl. Alia oratio refutatoria antecedentis voti. Alia oratio quæ promulgari per dignitatem Serenissimo Rege collata v. etiam gratiarum actio ipsi Majestati, aut petitio à Rege alicuiq. dignitatis. Alia oratio dicenda à Marchalco claudente comitiola particularia, aut Generale comitium. Ad extremum Solertij oratio Legato Patriam ad aliquem Monarcham extraneum in negotijs Reipbl. In his orationibus quæ materia sit exprimenda p. partes declarabimq. adjecta sup. pell. ecile facultati et ornamento consulturam.

DE ORATIONE dicenda ab inchoante comitia. Dixi superiq. comitia particularia inchoari debere à Senatore aut Subcamerario, nam universale consiliu Reipbl. post data oscula manui Serenissimæ Majestatis, aliquis nre Regis ordiri solet ex brachio Majestatis. In oratione (q. dicenda ab inchoante comitia particularia) exprimenda sunt hæc. 1. oratio ex omni lætitia de congressu Nilitatis studentis bono communi, v. gratulatio Patriæ, qd. habeat viros celsos ad comitia ferenda,

inches

cm

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

quae nec privato impediunt negotia. Agunt gratia militati p. n. me.
 rna frequenter ad consilium. 3ho explicatq. per futuri consilij felici-
 ter terminando. Praecipue circa electionem Marschalei, cuiq. fit men-
 tio, laus, ex adjunctis et invitatio ad subsellium. Vnde salutis abilitas
 veniens, exprimit necessitas comitiorum datus ad id rationibz, formas
 adhortatio ad consulendum recte excluso interesse privato. Si autem
 comitiola antecedentia rupta eximes dolorem petitione discordis consilij.

ERUDITIONES in hanc materiam et PHRASEOLOGIA.

Carolus Canus, Rex votorum malo suorum consilio Leono pulchro, cum ad
 Regem Poloniam fugam pararet, conuendissetq. naves iam a littore so-
 luturam, quidam interrogat an aliquid in terra neglexisset? Rex
 neglexi ante plures annos Te et tu simile, in furcam suspendere quod
 tunc fecissem, nunc quiete mansissem.

Solon dicebat: consulere non quod iucundissima, sed quod optima.
 Alphonsus Rex interrogatus quibus consilij delectaret? Rex libris à quibus
 sine meli quae nosse cuperet fideliter audiebat.

Licurgus ferentibus Civibus suis quos pacto hostes vincerent? Rex si paupe-
 res iuueritis, et contentiones mutuas deposueritis.

Antisthenes fratrum inter se concordiam dixit: quovis mureo, equo-
 vis firmis munimentum.

Scipio Africanus cum Carthaginiensibus, semper antea triumphatores vici-
 set, quod rivit ex Tyrrhenio Principe, quae de causa Numentani rebel-
 les facti, qui et concordia victoriam, discordia exitum praebuit.

Agessilas filium suum Pausaniam fame enecavit, quod non auri talen-
 ta accepisset à Xerxe, ut spartam peteret.

Pericles post cruentam pugnam successu relatus cum ad suos occu-
 risset dixit: salvetes hos salvi sumus quibus diebus expiravit.

Solus necessitas optimum subijcere consilium. Salustius

Turbida sunt eorum consilia, qui sibi suadent. Idem

Quos fortuna adversis exercuit sensu dedit bene suadendi. Idem

Nihil potest esse diuturnum, cui non subest ratio et consilium. Curtius

Suam quisque fortunam in consilio habeat, quod de aliena deliberat. De

Grandia consilia

#

165

Prandia consilia à multis causis, ceu magna navigia à plurimis
Rhemis impellunt. — — — — — *Strada*

Nunquam certior Reipublica intentio, quam cum in eius moribus rara consilio-
remedia, v. interpestive adhibent. — — — — — *Idem*

Non est salubri consilio locus inter affectus precipites.

Non est consilium in vulgo non ratio, non discrimen. — — — — — *Cicero*

Parva sunt arma foris nisi sit consilium domi. — — — — — *Idem*

Sed bene quod magna vires frangere non possunt, consilium infringit. *Idem*

Magister et hodie erni habentur erior. — — — — — *Livius*

Fortuna consilium sequitur. — — — — — *Idem*

Plura consilij, et auspicij quam telis, et manu gerunt. — — — — — *Tacitus*

Certa in armis, salq. quae consilij temperat. — — — — — *Idem*

Per discordias civiles externi tollunt animos. — — — — — *Livius*

Discordia ordinem Reipublicae venenum. — — — — — *Idem*

In dissensione nulla salq. aspicij. — — — — — *Caesar Galig.*

Ille bonus civis Patriae est, cui salq. dulcior quam conspectus.

Magnis imperij magna cura inesse debet. — — — — — *Salustius*

Salq. civium est summa lex Reipublicae. — — — — — *Plinius*

Adversa et mala Reipublicae nemo sibi imputat. — — — — — *Idem*

Remedia saepe capiunt consilij pejora. — — — — — *Seneca*

Dudum ratio nequit saepe sanabit mora. — — — — — *Idem*

Jam bene dispositum terris, ut digno iniqui.

Fructus consilij amicus auctoribus in stat. — — — — — *Claudianus*

Qui funesta novo fabricavit ora dolori.

Primum in expertum singulo cogente Tyranno. — — — — — *Idem*

Sensit opus docuitq. quum mugire juvenem

Atque potior prudentia dextra. — — — — — *Valerius*

Qui comes utilior si clade et peste subilla

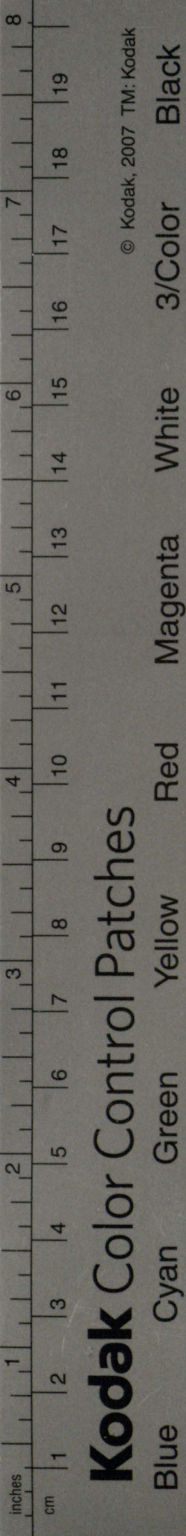
Seblefandum afferre liceret

Consilium — — — — — *Juvenalis*

Consilium ante omnem rem capias. — — — — — *Menander*

Crede mihi miserum prudentia tua relinquant,

Et sensu cum te, consiliumq. fuga. — — — — — *Ovidius*

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Res est pfecto sacra consultatio. — — — Plato
Omnia prius experiri consilio qm armis sapientem docet. Terentij
Lapsis quibus oraculare rebq — — — Virgilij
Sape duces trepidos petiere oracula rebq. — — — Tibullij
In plebem vetat ire manq, monstratq, senatum.
Scit eruo imperij, quis sit, qud viscera Regum.
Libertas ultima mundi qua steterit ferienda loco. Lucanq
Nullo sarciri consule damnud excepto Stilicone potest. Claudij
Cives servare major e Patria Patri virtq. Idem.
Fraterno Amud maguerunt sanguine muri — — — Lucanq
Soetonia teste Augustq Aug. Edvar sua munificentia
adeo dicaverat Romam, ut qm angillantiam invenerat, me-
moriam relinquerit. Psalmis 71 Psalmista, hor-
te) Princeps: ha dud Historid n hic spectant, na error fudge.
Temporis angusti, mansit concordia discors
Alta censeid melius recumbunt. — — — Idem
Omnes amor unus habet. — — — Virgilij
Verum concordia discors justitia rectiq, timor. — — — Barres
Sociorum cohibuisse animas et corpore in uno.
Stare omnis, senis gloria prima soli. — — — Statius
Aspiciunt Populos, quorum non sufficit ire
Odise aliquem Id pectora, brachia vultu
Crediderint gens esse tibi. — — — Juvenali
Quidam letitiam expressura, jusit pingi Smaragdum,
qui suo vitore recreat oculos cum Lemmate. Recre-
at, non jaciatur.
Lambertq jusit pingi aves ad orientem Solem canen-
tes cum Lemmate. Se veniente canunt.
Quidam pinxit plurimas conchas tenentes intra se
gemmas cum Lemmate. Tenuere qd optant.
Exemplum unum

Oratio dicenda

Prawda, że tak wielkość powagi, jako też auro cedrog notanda W: P. Pa-
na Miecznika oracula, nie tylko idem et p[ro]babilitat[is] in serach naszych
sprawity securitatem, ale rozumem że mie jedneg[0] in sensu tot argu-
menti stabilitum, żebyśmy idąc za instrukcyę Naysi: Pana naszego
Mitościwego, augere Martem decydowali. Ja jednak zwałijemy
p[ro]grawantia motiva, nietak chcę contra venire zdaniu, wielkiemu, ia-
ko raczey mego sentymentu przetożyć rationes. Suboć wprawdzie ex-
tinguere Hostem maxima virtus Ducum, przeciwz jednak servare
Gives, wisk[0] sobie arrogans p[ro]gabat[us]. Ma dosyć oneris Ocydy.
sta ziemia narza, że tych obrońców naszych na sobie dzwiga, y
ponosi, pod któremi podobno iey nie raz styknąc murata, filios enu-
triri illi autem spreverunt me. Coz mowić, gdybyśmy pluralitatem
chcieli uczynić, pewnie y Poddani nasi, pewnie y same fortuny
Parskie wystarczyc nie mogły. Ponieważ namq[ue] in solido, namq[ue]
stetit felicitas, na sto nie widzę ia p[ro]fixum t[em]p[or]em, któremu byśmy
congregatorum manus mieli opponere. Ponieważ, za szczyliwego
Paniowania Naysi: Pana Mito: naszego, nietylko pacificas diu[er]s[as] ale
tranquilla zyjemy tempora. Zaobkazony zaś w pochwach miek ka-
walerski chowad[0] in glonume, że W: P. Pan N: N: securitatem allego-
wat Patria, na to takę dai replikę, nietrzeba nam ognistego wojska,
gdzie samo imie Ocydy y Tawny zbroiny y. Upraszam tedy W: P.
Panow, abyście nie tak numero, q[ua]m fortitudine animi panis p[ro]u[er]-
tare chcieli.

In oratione, qua p[ro]mulgari petij dignitas à S[an]c[t]issimo Rege
collata, imo exprimis laus S[an]c[t]issim[ae] Majestatis, E[un]q[ue] in omnes benedico-
lenta 2do explicat officium hoc in specie collatum, ubi inveni extenua-
tio officii ex suis adjunctis. 3tio offerunt Palatinatui obsequia. 4to
petij relegi à Marchalco privilegium.

Exemplum
Teyzawrze Taskawosci Naysi Majestat Polski ku Synom Ocydy y Pa-
na Mitościwego, że jak wrodzonę sobie clementiam, kiedy nikogo do tro-
nu puszcic wawis niechce martw[0], któryby majori honoru niezaia[0] nat-
luic. Nam ia żywy na sobie samym pomienionej klemencyi doku-
ment, kiedy ultra meritorum cumulator, tyle godniejszych pomincow[0] y
Naysi: Pana naszego benevolentia, naliche ramiona honor starostwa

Kodak Color Control Patches

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Inches
cm
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
2
3
4
5
6
7
8

8
7
6
5
4
3
2
1
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

tute et nego et lozyla. Nie moiey to przypisyj fortunie, ale nie przebrany
choinosci Króla naszego i karbom, z ktorych iak z Nilu iakiego sterpai
si dowoli kadoend godzi. Zebym za in gratitudinis nie podpad' cenna-
re e ingremio J. W. W. M. W. M. P. anow, cum omni gratiarum cultu ody-
wam. si, idgrza zdaniem seneki: beneficioru memoria senescere non
debet. Poniewaz ia et volo esse et vivere totq na te wyniesiony godno-
i edyns prometa zakladam staranie, abym J. W. M. W. M. P. anow wta-
sne ustugi aplikowal. Te to so donia, ktore ingenti victura subeo.
Zycie moje do nowolnych i ubel wchodimpeola regulowal bdam. Wzma-
wryz tedy slawi: Pana naszego Mito: dobroczynnotasku praszam abyscie
W: M. W. M. P. anowie, in hoc congressu honori meo digni recognitio.
Przywilej Taskawojci Partii Key, do rok scissiona oddaj sz

DE ORATIONE dicenda à M. A. S. C. H. A. C. O. claudente comitia latibina
Regni.

In hac oratione exprimes gaudium tuud qd feliciter continuada sint comi-
tia u certe dolorem, si sunt abrupta. Edo enudeabis gratiaru actionem sru-
lentibz i felici informandis successu uotiz srio polliceberis famam et pnu-
in Regia, quin mo extra limites eq pacifice sruentibz qto deprecaberis,
qd non ad mentem scipionem comitorum direxeris, quem resignabis in
manus eorundem, te ipsum gratid commendaudo.

PRUDENCIAM et phragmenta in eandem M. A. T. G. R. J. C. M.
Phocion dixit: suo tempore celebratum fuisse dictum cuiusdam dolorem
apud illos libenter manere, a quibz aliter, et augetur.
Solon cum defunctum filium lugeret, dixisset illi quipiam: lugens nihil p-
fici? ille et ppter id ipsum lachrymor, ga nihil proficis.

Themistocles et Aristides quoties in legationem expeditionem pfererent,
deponebant ad fines simultatem, quam, auerti a sumebant.
Heraclitq viam ad gloriam maxime compendiosa esse dicebat: si qui longesse studeret,
Quinctiliq Dictator, cui sibi animos hominud inclinasset discordiaq conciliasset,
statim se Dictatura abdicauit.

Aristoteles scipiam dignitatem esse dicebat n' fulgi honoribz, id ab alijs dignu honore iudic-
Mos apud Græcos erat, ut si quid fausti Nuncijs attulisset, coronati aduentarent,
ipsiq, Quæ, a cepto Nuncio, insignu communis labe sed, coronati incederent.

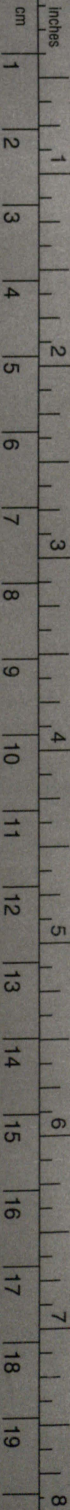
Nullq dolor, quem non longinquitas temporis minuat, et emolliat. - - -
Luciu carere debet interit, eoru, quoru vita clarissima erat, et mors splendida. - - -
Lachrymæ nobis prius doerunt, qm causa delendi - - -

Turpen? Ker

H

114

Turpe non flere, ead omnes faciunt flenda. — Seneca
 Felices lachrymas, quas benigna manus abstergunt. — Bernardus
 Quisquis sibi et Patriam et vitam beatam omni tempore efficit, felicior omnibus. — Demosthenes
 Beate pfecta ratione victura, ante alia Patriam oportet esse gloriosa. — Ammonius
 Patria, a qua omnia accepimus, omnia redonemus. — Emilius
 Quia a Patria mutata est vitamque illi iure optimo reponendi reddo. — Idem
 Ferte opem Civis Patria vestra, defendite libertatem, dum potestis. — Petrarca
 Summa Patria laus vera virtus Civium — Idem
 Per discordias Civiles externi tollunt animos. — Livius
 Discordia Ordinum & Republica venenum — Idem
 Nulla quidem minima ratio potest ab Aduersariis deleri, nisi ipsi discordia
 se ipsam consumpserit. — Boccaccio
 In quo discordia Civis producit miseros. — Virgilius
 Intrauit Carlos, superque ad bella coegit discordia gaudens. — Virgilius
 Tu poteris unanimis armare in ista Fratres
 Id nihil relinquent bello, tam vasti ager squallebit armis. — Seneca
 Ira pernixas agitata, magnas diruit Urbes. — Sarcicorius
 Callatas satiate vires, alta centenis melius recumbunt Temp'a columnis. — Idem
 Isthimulus dolor ipse laesit.
 Viresque tuendos lachrymas in funere mundi gulerit. — Luca
 Lachrymasque dolor impediunt, phibentque loqui. — Ovidius
 Merito alit magnus exundat dolor. — Seneca
 Magni sibi ipsi non facit finem dolor. — Idem
 Libetque et ad motu latrant discordia tactu. — Silius
 Gaudia prorsus cumulant in opina dolores. — Claudianus
 Tranquit fortia cora dolor. — Tibullus
 Dissacerent ahinam talis statim esset in illo
 Ut non tristitia causa dolenda foret. — Ovidius
 Marentia pectora mutes. — Virgilius
 Dolor ora repressit. — Idem
 Quid me alta silentia cogis rampere et abductu verbis vulgare dolera. — Idem
 Luctu ostendit in diuina. — Ovidius
 Inuenies aliquem, qui me suscipiet ademptum
 Carmina necessestis plegat ista genis. — Idem
 Lachrymasque effundit inanes. — Virgilius
 Crescit luctum seu doloremque sicut fumus pinxit uisum: ascendendo deficit.

onem hanc exprimenda veniant puncta: *anno celebra* *Mysterium Cerei ex Ju-* 168
il adjunctis: qualia sunt: latorapum ex floribus sedum, mel, aculei, fauci, et ras
Cerei illustrant, noctes repellunt, Baptisma, et Mortibus adhibet. Felix illa
Cere, Cere Majorum id est stenmida, tamen Cerei, ardor, splendore, ignis,
fervor, Virgo Cere dicitur, cera alba et 2do etiam in iupia nudi tibi Cerei Vir-
gini in gressu dicitur. Parentibus in unguine non dicitur exprimenda eorum
dem ex suis adjunctis ut steppia, officis, anem, pro forma, et ab et aqua
rium Parentum, et dicitur in gressu. Religiosa et illa tibi dicitur, et alia
In oratione gratiarum actio pro Cere dicitur in ne Virgi-
*nis hanc exprimenda: *anno celebra* *Mysterium Cerei in candelle, et vult ad-*
junctis 2do aqua gratia Parentibus, et dicitur in hac in via montali, et
choni face. 3do aqua gratia gratia in iupia, et dicitur in hac in via montali, et
exprimenda et dicitur in iupia, et dicitur in hac in via montali, et dicitur in
*sanguineo hoc statu vult correptis.**

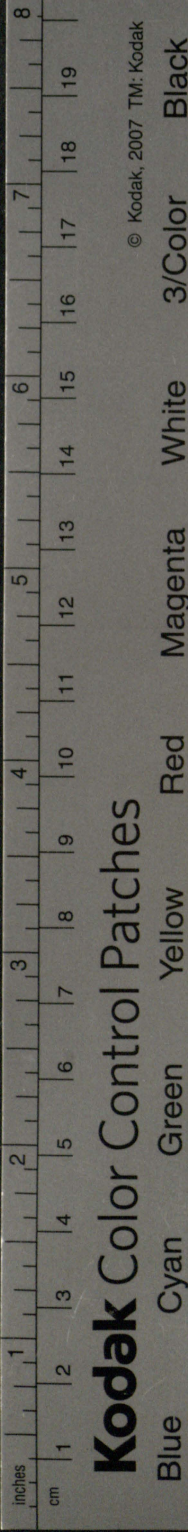
In oratione qua reddi respondit Religioni hanc servanda.
Anno laudabis Religionem, quoniam in gressu dicitur, et in particulari
ex circumstantia dicitur, et dicitur in gressu, et dicitur in gressu, et dicitur in gressu,
domo in qua educata est Respondia. In 3no reddes ipsam virginem in superioribus
Religionis tui, facies, spem, et dicitur in gressu, et dicitur in gressu, et dicitur in gressu,
pro exprime valedictionem et gratiarum actioem Parentibus, et dicitur in gressu,
pro sibi educatione et impensu.

In oratione gratiarum actio pro Virgine nre Religionis dicen-
*da, hanc veniunt servanda: *anno exprime laud* *domo illig, ex qua in gressu Re-*
ligionem Virgo 2do explicat laudat Religionis ex tanta dignitate, per pond-
ad pten, et dicitur in gressu, et dicitur in gressu, et dicitur in gressu, et dicitur in gressu,
Religionis omni favor et benevolentia erga in gressu, et dicitur in gressu, et dicitur in gressu,
et auguria nre Religionis de futuro successu felici in hoc statu. 3no aqua
gratia nre Religionis Parentibus, et dicitur in gressu, et dicitur in gressu, et dicitur in gressu,
*et dicitur in gressu, et dicitur in gressu, et dicitur in gressu, et dicitur in gressu,**

ERUDITIONES et phragmenta in eandem Mel. 168
Lucerna pedibus meis versum tuum.
Virgines acceptis lampadibus suis obviaverunt sponso.
Lucerna eius agnus est.
Luce sacra requiescat humus.
Erat lux vera que illuminat omnem hominem.
Et matutinis operes festa lucernis.
Naves ducum non aliter solvebant a littore, nisi illustrat et ignibus. Huc spe-
clat Pharos lucerna in medio Maris posita.

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

#

Archimedes Trajanas nave vitro combussit ustiva. Sic spiritus: omnes va-
 nitates Orbis sui igni flamma consumpsit.
 Repens piniis lucerna cum lingua ignea, cui hoc tem: addidit nomen lingua
 dedit: Cera haec accendit, et est. Nea non id est.
 Apud antiquos feda accendebant ante Domos Naphiarum.
 Helio gabalo, tunc, post auream dapes, ceras quas apponuit. Cera hoc vir-
 ginibus symbolum ad quosdam. In ore ei, ga. Virgo.
 Athenis virgines summe caritatis ignem huccebant, quos in pectore flam-
 ma conceptit. Sponsa in planum e declarare ubi invidiam amoris ab ^{romen} Ethera
 In templo vestit virginis perpetua alebant ignem. Hammam amoris di-
 vini rarisimale in preta, in illat, antio et pueri incendia. Melior.
 Si Venatio virgo dicitur, reddidit, operet, ubi pace honore gratia illa
 vero alio amara incedebat in data. Non gloriā campis, ubi hodie post truen-
 phalem Orbis victoriam, sese recludit, fatisum loco honore, in exlinguit.
 Semper sit Neaonia in lucerna.
 Celia virgo fugit ex castris hostium, Sybenis altitudine superata in Tasser Pa-
 trica. Transfugam ab Orde Amationem deinde videt, quod post superata ho-
 spium distacula tandem in postu sunt felicitate conhibet.
 Vanda Regina, solanid, ga more inraminata virtuti, sub in Virgulam
 fluxium, sese precipitem dedit, ubi ita triumphatrix gloriosior, et ab surer in-
 exhausta gratiarum Dei, cui hodie sese in: in: vitro iniecit.

Ditoni
rci:

Exemplum unum
 Leduencio in greco. Precedentem, zgonadzenia, starat, iul minowe
 Niebiekiego Swiatla, jadrnieo, premienie, illuminis, rozum, otawraio skro-
 nie W. M. W. M. Panna, Niechecia, w prawidnie, plundro, scratari, sesu,
 utajonych, przed, wiadomosci, Ludzko, tajemnie, O, tory, h, swiatla, ukaruz,
 Niechce, cekawo, dochodzie, in, wetygatio, sameg, w, tym, punkcie, decyzy,
 Nieba. Doyi, mi, pa, ten, etas, moic, W. M. W. M. Panna, dvia, dzine, szepo,
 po, zgaszonych, swiatla, honorach, tryumfalne, Niebo, zapalio, ogne, k, tory, h,
 Uro, dzyt, czyni, solemnizatio, przy, pierwzym, w, Zakonne, progi, ingresie, et, ma-
 twinis, operas, festa, lucernis. W, a, onie, tu, przy, nowo, eny, bawany, M, l, o, s, i,
 kiey, otwarzu, in, Stuzyc, bzydy, pochodnia, gdzie, g, a, ony, m, usz, g, swiatowe, splen-
 dory. Przyjmize, W. M. W. M. Panna, ten, tryumfalny, funambut, przy, k, tory, h,
 spely, y, honory, swiatowe, festa, lne, czyni, m, usz, g, exequie. Przyjmiz, te, lucerna,
 z, k, tory, z, k, l, l, g, o, w, a, n, y, ch, a, f, e, k, t, a, n, i, e, m, a, t, y, z, a, b, i, e, r, a, i, o, g, splendor, ki, edy, domu, sw-
 go, z, a, z, r, e, z, y, t, In, ara, pietatis, oglo, d, a, i, o, g. Swiety, to, Hymen, przy, k, tory, h,
 pala, pochodnie, nie, p, l, o, n, n, e, o, m, i, n, u, z, a, u, g, u, r, i, a, z, e, W. M. W. M. Panna, p, r, e, s, i, u, e.

med. eta

tne dzielą tym rechte dśiaśnić światem, który dnia dzisiejszego pozwyżzo-
nym odbiera świat.

Exemplum 2dum

Traktatum actus proceris rine Virginis.
Tajest prerogatywa wzgardzonych miszja, y podeptanych dla siebie honoru
ze bez przyzwolenia chora nie idzie pibium y zaplatyle. Ch. 10. 11. P. y Dobrodziej-
stwo. Jedwie się tylko piec w zapłacie. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno-
ści. Leżenie z dwiema rękami podnie iasno. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
ekneoni siebie przywilegi. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
Dla jej splendoru. Podobna dnia dzisiejszego światu, na zakonnym ich wy-
chi Franciszka siebie pokazuje się. Ch. 10. 11. P. S. K. z gapi wazy. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
ci secuti ignes. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
tak Rodzicielka miłoi, jako też Władczyca. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
rozczaręła. Przyjmując. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
narzono światu. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
Miejom Panie niech w Pańskich roku, jako w rozpaczym leżował sercu.
Odbiera thesiom. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
can. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
schodzi. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
dnak Lucerna pedis, ei y fer. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
popieczyła terminu. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
wzroć. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
brze y światu.

Exemplum 3tium

Przytato jezeli y samej poradzemy sławni, abyśmy tryumfalne wnieśli.
W. Ch. P. dnia dzisiejszego wnieśli, kiedy zwycięzko nogę swoją kontraktach ca-
put Draconis, głowny Chidre na proch y popiół. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
zawszy afekt, y nie dozwalone w zamysłach. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
do królowy w Wiselnych ukrywał nartach, ale na to, że nie przyjaciel
pokonai placu, na którym on wiec zwycięzcy zwycięzcy. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
aty. Wydaiesz się piśkniey. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
Lana minorei, dłużej na domowych niechodzą splendorach, które mi y
poddzi dzień iasniey Polska, wżrak ze to iasnieyze światopisze. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
które zadne nieradeig nawalosci, ani surawych Aquilona burre, nie raga.
szę. Idzier. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
ciernia, a my na tryumfalne pneumata, serca y affekty zapaliwszy, jakoby
w asystencji. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
konny prog prowadzi drogę, za który delecty swie Bog prowadzi. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.
afekty, które et m. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno. Sądzić z dwiema rękami podnie iasno.

tytuł

167

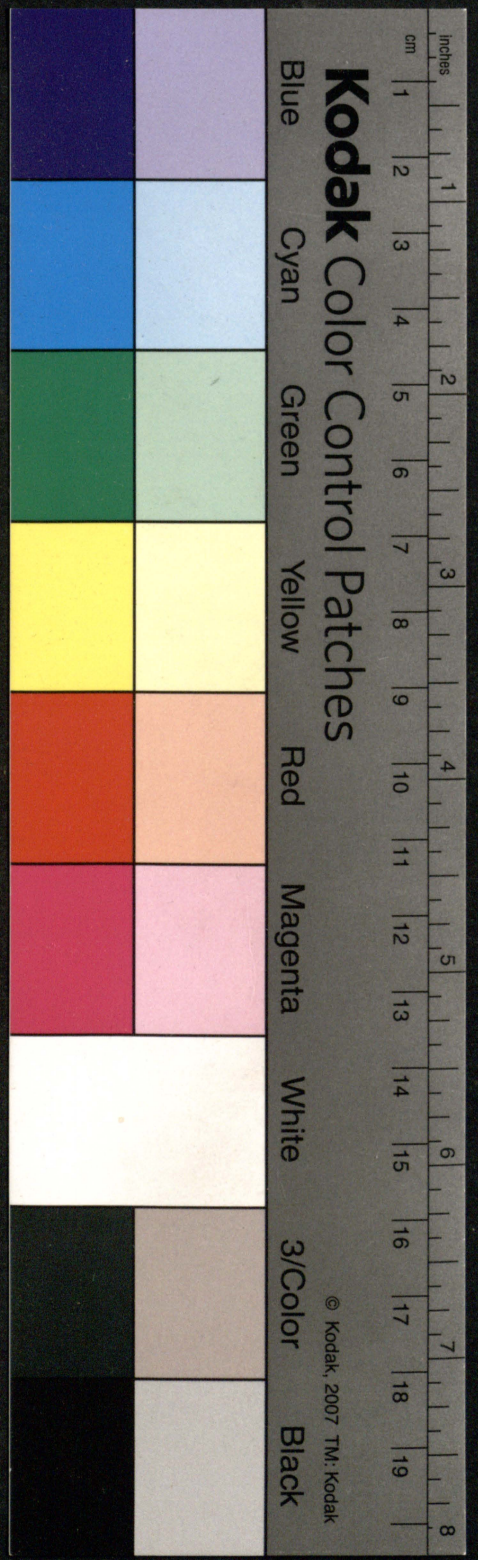
iuz nie Tybrowe z Klelio ale nadente chriata ten flukta deoce y poniza.
 Odliera Przetolna Ielle Panna Xieni, tak wielko zwycistwa Heroina,
 ktorey przy pierwzym do Zakonu wejsciu triumfalnie stoinera bramy,
 Mauierzynski przy tym zapiewige. Nieplonny mamy nadzieie ze przy aw-
 gmentie zromadzenia tego, nowo udyru dokonatosci krencencya odebrau.
 Izy zas w Jerafickie Patryarchi rzes drogi domu tego depozyt, dzi skuie
 Rodzicielskim afektem, zauxwiaderone Taski, y ostatnio do tej Jeroso-
 limy parade. Dzi skuie w możnym kolligat om, ze domu swego zaielcyt
 pod Klucz Patryarchi Franiszka druz stacyt.

Exemplum

Nigdy iuz tak bogato perlowemi nie pierit Sangis iawalnosciami i zlotem
 chelbit kwatami, Padaly, drogim szeroko oypusoc ziemie popidtem, jako kiedy
 wzgardzone klei noty pshawie gnida piculla rerum w gtebokie saykrettek
 naktu w pacia. W. Ch. W. Ch. Panna one labili powierzaige elemento, nad
 ktore nie ani przazeg, do zejcia, ani do zquby nie marz, iard niezaptywaig.
 ceg, trawale to bida nad Belestawa kollumny, Samarkieje granice Panstwa
 na ktorych spidane W. Ch. W. Ch. Pannie d'etora, et orbis majorem animam
 wspanialszy nad swiat animanz bos nim catum pogardzila, nie tak ziemkie
 oko, jako ten, ktory toz ocuige czuyci bawig. Przyjmai to kady, ktoremu za-
 drowic nie zastepita ocly, niechce nie zamkneta goby mus, ze i wielkie ka-
 milla y one zmyplone Bortycom cholduige odwadnym zwycizyta sercem
 Westales et ad vestibulum zostawita; Sama Anis digna, et ad nota uictima
 Takowych odwagi swojej masz nas spectatores. W. Ch. W. Ch. Panna, ktorey
 et sanguinis nexa et charitatis zgnomadreni obsequio do swistego prahu
 W. Ch. W. Ch. Panna odprowadzadny, a ten si iuz pod nogi siele kedy Pre-
 Ielle Panna Xieni uoti et denderis zniewodona nie tylko uictan ze tak re-
 ke podaje mang, ale y te s. Jerozolimy uota szeroko otwiera, tak mite-
 go oczeki waigt soicia. Itaki drogi klei not rrak W. Ch. W. Ch. W. Ch. Panstwa
 odliera, ze go raxer wzziemkiego pzenogi redz Jerafina; drogi iest, bomu
 ceny znakomita dodaje cnota. I sama Pre-elle Panna Xieni tak materom
 subponit mang, huic oreni, ze i y najwystrzemu majestatosi Mauierzynskim
 pierdolawaniem y W. Ch. W. Ch. Panstwa, przyauielukim afektem, in hoc caro pigio-
 re stac uilicie Przyiauelem.

Punctum 12ma

De orationibus in Naphis ptanis habendis
 Orationes Naphales dicuntur, quod spectant ad connubium alicuius, sunt multi-
 plices: alia enim oratio dicenda a Paranympis petitoria sponso, alia spon-

8
7
6
5
4
3
2
1
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

inches
cm

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Blue

Cyan

Green

Yellow

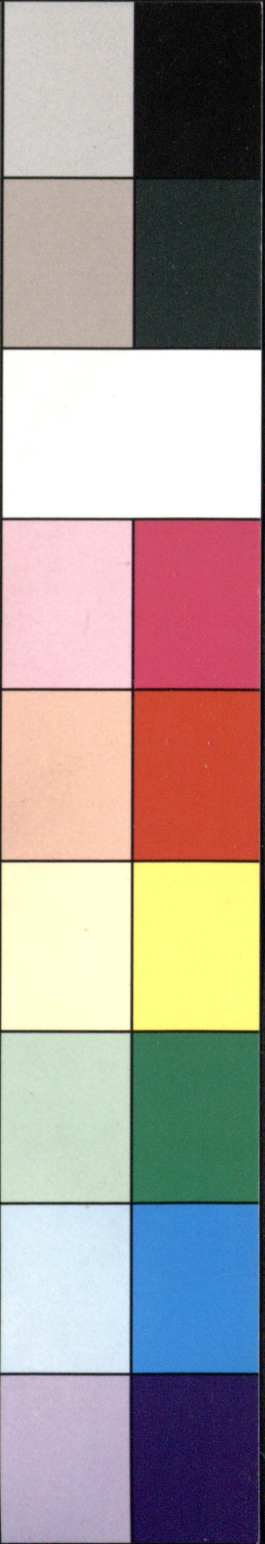
Red

Magenta

White

3/Color

Black

 à Parentibus, v. Tutoribus, annuendo v. negando quandam virginem ad connubium.
 Alia redditoria annali Virgini nre sponsi, alia gratiarum actoria parrulo,
 nre sponsi. Alia redditoria septi nre sponsi Virgini, alia gratiarum actoria
 nre sponsi p. septo dicenda. Alia redditoria Virgini nre sponsi Parentibus
 alia gratiarum actoria p. sponsa nre sponsi. Alia dimum (licet hdc sponsi
 duo non sit in parrulo) redditoria muneribus parrulo Martij ad inuicem, et
 gratiarum actoria nre sponsi.

In orationibus petitorij sponsi, dicendi à
 sponso ipso, v. Paranympthis hdc panda exprimenda erant: 1mo expri-
 mij amor, qui solitarius esse nunqm potest, datus in d. orationibus 2do peti-
 tio sponsi nre sponsi in connubium futurum cum laude connubij et de
 3to exprimenda laus sponsi, et sponsi simul ex circumstantia nre sponsi
 sui qto p. mittenda diciterna obligatio Parentibus sponsi nre sponsi.

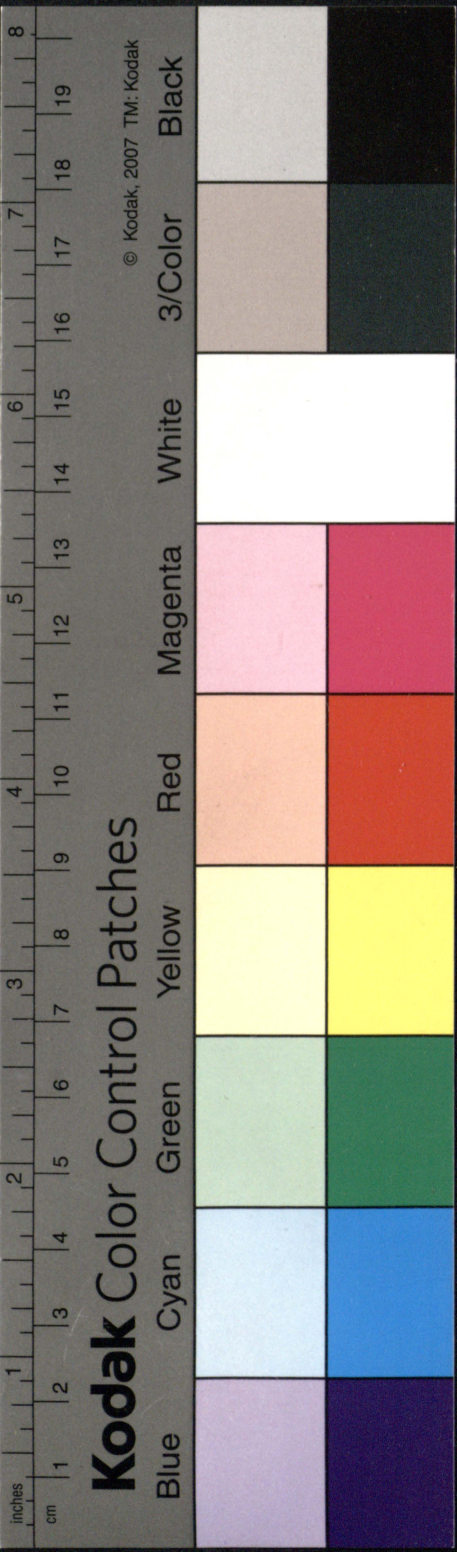
In p. ad hanc orationem hdc seruanda sunt:
 1mo benevolentia communi sponsi et amicitia nre Parentibus. 2do expri-
 da promissio v. denegatio aut dilatio sponsi ex iustis rationibus 3to laus spon-
 si ex iustis matre consanguineis affinisq. gestisq. varijs. Si concedit sponsa,
 gratulatio Domui sponsi in huius qd. veniat in perpetuam consanguini-
 tatis amicitiam sponsi. Si negat fiat de p. sponsi.

In orationibus quibz tradit sponsa in connubium
 hdc seruanda: 1mo tractus laus connubij p. thesaurum aut p. thaurum. 2do expri-
 mij laus huius connubij sponsi ex familia Parentibus v. v. v. et ceteris 3to
 exprimij laus eorum qui sponsam tradunt Matrimonio qto forma communis
 lebitia Affinium amicorum ex tali connubio 4to formans vota p. felici suc-
 cessa vite et fortunæ in hoc connubio. 5to commendat debita cura, et vene-
 ratio sponsi à sponso p. stando.

In p. ad hanc materiam: 1mo laudas connu-
 bium, sub aliquo discursu p. universali, v. eruditione. 2do laudas sponsi
 ex stemmate, nre familia v. v. v. gestisq. 3to explicat lebitia sponsi
 de tali socio vite seu sponsa eadeq. laude ex adf. 4to explicat quidam
 Affinium, et sponsi amicorum ex tali consanguinitate. 5to formans auguria
 ex parte sponsi felici successusq. et vite in hoc connubio. 6to promissio nre spon-
 si dicitur honor et reverentia sponsi. Eadem obseruanda sunt in oratione
 si qd. venient scribenda Epitolarum.

In oratione redditoria annali hdc sunt seruanda.
 1mo explicat affectus et benevolentia, qm denotat annulg diciterna. 2do fiat

petitio ut

Antiquae gentes corollas in signum pacis et amicitiae capiti imponebant.
 Bacchi tempora seris pomis uti coronabant, ex hoc seris descripta pomalym-
 bolium erant amoni. Amore, pomis ludere dicunt a Poetis
 Matrona de sponsa abde corona aurea dabat.
 Milites insigniores, a dextro humero ad sinistram latq aureum torquem habent
 Torques Fabij quadrati, in marmore incisi, in medio puerum candelabri habent
 Darius rex torquem domani amico dixit: damus tibi torquem, ornamentum
 in prosperitate, et vinculum amoris in aduersitate.
 Apud Athenienses, nuptura prius in templo Dianae seruit.
 Apud Carmanos nuptura prius caput hostis ad Regem ferebat.
 Apud Indas, in primium uxorem accipiebant, qui luctu pualuit.
 Apud Lusitanos, ex solis roris erant terra, ponalione
 Apud Indicos sponda caput hastae comebat, et crines discernabant, id illa hasta,
 nullius mortui caput debuit tetigisse.

Exemplum amicum
 Orationis petitoria sponda a Paranympsiis

Dobrze ten Przyjacielni fidelitatem zważył, kto strazy najdroższey życia
 swojego powierzył kłejnot m. p. Ponieważ według Oratora sensu ami-
 cus, kłejnot cudzi el. Jeżeli bowiem nie lada rykorz do bogatych depertytas
 szacownych powietrzamy klucza kredensow, nierownie cieka wa w tym
 zawsze być powinna ostroznosci, aby wiedziec, komu arkana życia w ego
 komunikowai. Wie dobrze y nieomylnie Młock Pan N. iaka w tym domu
 Przewietnym w m. Panistwa edukacja, do ktorey gdy bys y sama zollizta
 chota jeczdeby miała czegoś nauczyć y wczym poleznosci. Wie dobrze
 Słock Pan N. ze wrodzona kłujie W m. indole, nie lada stramieniem ty-
 nie, ale ab alio pochodzic zwykła, tak dalece, ze krokolwiek w tym domu wy-
 pielegnuiedyna samey Tonie dobroci wychowany. Za wstrzymnym tedy sieba
 duktem, idog Słock Pan N. w domu w m. Panistwa wrypkich pełnego przy-
 miostow dożywołniego, zaka Przyjacielni, a iako w łasne życie kochai, tak z
 Przewietney Parentelyi dimidium cordis chie otrzymai. Dtrzymawzey zas
 skutek intencyi swojej, z tym is przed całym proshnie siebem, ze pomyslne
 potiechy y nieharuorng sław w dom Przewietny prowadzic zechce, przy-
 konserwacyi dożywołniey Przyjacielni takre wozelkiego honoru y poszarawiania.

Exemplum zdum

Sp annuendo petitori sponsi.
 W wielkiej wprawdzie propensyi ku demowi narzemu Młock Pana odbiera-
 my dokument, gdzie fortunie narzey takowg, słyszac requirzyuyg aplawdowai po-
 trzeba, kiedy zacych w Ocyryznie anteharod fortunę meri łbndg supste,
 Przewietnym wrodzeniem, y niemnieyuzg ozdobiony cnotg, jako ze wzeak miał upe-
 wniony iedem, przez żyrdliwy powagi w m. Pana interperuyg z Przyjacielni do domu

meo odrywaj

II
nego odzywają. W którym nic poważnego nieznaidui, co by mogło do chęci
zyceliwe do niego sklonie afektu. Jednakże widząc przez Boską ordynacyę na
to przychylnie serce, Oycowski dał deklaracyę. Alak w domu moim radie zdem,
tak Mwen Panu za podjętych dyktuy fatygy ohego Tarky y afekt Braterki na dobre
sobie skarbiąc czasy. Exemplum. 3hum

Pro virginitatem in Connubium dandam negans.
Ledwie sy kiedy Dom cały w pomysłniewszy mógł widzieć fortunę, jako dnia di-
tiejszego gdy go Tarka Wmwen Pan o koronnie uwaraię, że Wmwen Pan paren-
telis przy miotami, cnoty y godności uix cuię, zdy, przez Wmwen Panow ma-
gnę wianitaki nosta humina, z przyaknig swoig, do domu narzęgo odzywają.
Now mi nie stał, serce ledwoby wymowić Inogto quanti abundo. Slatij, Słyszec
tak wielkie rozkazy, jedney mi tyko niedostaję zżatki ad plenitudinem gaddę
wczym się uposledzionym widzy, że nie mogę zyceliwym tak. In Mi obliwio.
Pana jako y samym Wmwen Panom chędom porządane go formowai kon ten-
nu, gdyż mi w tcy mierze wyjot z mocy iniry ordynarę Boski, chętno rezolucyę
roieit: hic exprimus rationes, ob quas nega connubium futurum. Kto remu
ze parere in puncto mure. In Mi Panu ho wykrey na ten czas zycze fortu-
ty. Trzymam to jednak, że żadney ruiny jurta nego on ratio w afektie lull.
Młana y przychylnosci ku Domowi memu niedrzyni, ktorego milleno asplector
seru. Samych zaś Wmwen Panow p antiqua amicitie obliquis jurta, aby sie
stażności eskury moiey zwarzowry, tamig doniesli, zęgd wpsrte tak gona re-
quizycya, teraz odduszę w domu moim, upraszam prezencya.

Exemplum. 4tum

Orationis redditoris & annuli virgini pnc sponsi.
Nadbył zekawe ukontentował domnyty, donzedzyl, zezaliwie, co wotym znay-
dziejis za arkana fidei, że pierworze dorzywomniey przyjaźni kontrakty drugim
się nieczstuię pierwieciem N.N. Wiem, że ten cyrkul wiecznego obowiazku, zaure
był miagny chieroglifikiem, dlatego jedynie, że gdy wżłoty, nie wdo chętnie wda-
fektu przyjaźni, kie obliquis rris. Takiego chęgo zprobowac wgodnym zare-
czyn procederze skutku, przedemnie Mmwen Pan N. pierworzy zycia przyjaźne-
go radatek Wmwen Panie w tym oddaie pierwieciu, z tym sy oswiadczaie,
że nastaly afekt yrdu daie. Nietak jednak przez Minerat konstwoy, jako Pa-
czey przez wielkie godności przy mioty w sercu Wmwen Panie jedna sobie stymę.
Albowiem niejak z togo gębókich gor łona, ale radcy wywokie wrodzenie, Służerze
Kolligacy, niemaly honor, w tym cnotę domie wychowaly. Przy mię ze stuwu
Panno ten mily prezent, a nieczkaczony wiecznościę oddaie argument zyceliwości

Exemplum. 5tum

Strabiarum auctoria pro annulo pnc sponsi.
Pikno na upreima przyjaźni wymyślił niewola, kto przy obowiazkach pierworzych z
obopólnego zycia rozkarat pierwiecie y zyceliwych rre korumpowac. Takoz niewiem,

Kodak Color Control Patches

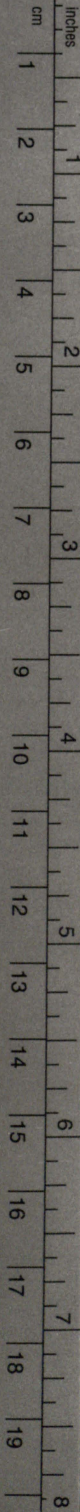
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta

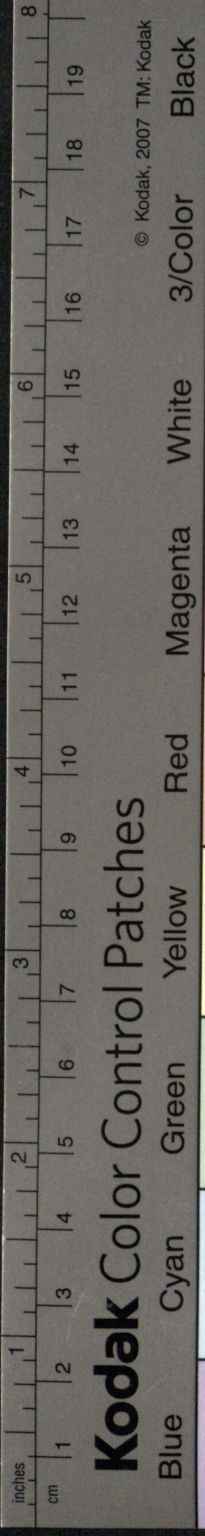
White

3/Color

Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

#

co by za Momus mógł ten cenjurować proceder, który wiecznym znakiem chęci
przez ręce obowiązuje serca. Ten pewnie zostaje i mprezy Jelle Pan N: kiedy w skutku
takim zohaję pierścięj koztowny ofiarwie, który Jelle M Wem Panna za kon-
sensem wielmożnych Rodziców swoich zrak Wm Panna akceptuje. Ze zaś w stanowią
wzajemnych tak każde chęci, na rewers, złotym cyrkulem regalizuje Jelle Panna
N: gdonego przyjacieli kotikurrenta. Wzrym jako podobny pretenduje akcepta-
cji, tak o porządany obliku prognostyk w tym wieczności zawiera symbolum.

Exemplum 6to

Orationis redditoria serb nne sponsi.
Mieciem, co w tym Ludzka inventia za trakanum miała, że kwiecie do wesełych
koron zwozray wprowadziła N: N: Czyli że porzątku życia przyjacielnego kolony.
zawai nietrzeba, y kształtu wytwornego pierwotnym przydawał chęciom? Czyli
na to same oddawiaj karę zida, aby przychertwey zohaję konserwie, kwia-
tem sy pomysłnego doobili sukcesu. Minowrzy jednak dnia dzisieyzego inne preten-
sue Jelle M: Wem Pann herbowną domu swego lilia, w tym oraz bukicie, jako
Prześwietney Florencyi, przyjacieli Jelle Wem Panny koronuię wota, która,
aby zawrze niezwyślego była symbolum afektu, upreimie uprasza, żeby służy-
twa Floro do rok wstęgo enot troich ogródu mego Wem Panna, implantował
raczyta lilia. Tęż ad bden, zohaję otuchy y nadzieie, że niezwyśle nigdy
ku osobie Wem Panny dochowai zawrze przyjacieli, ktorey, ten rozkwitły bukicie niech
bądź dokumentem.

Exemplum 7to

Fratriarum auctoria pro serbo nne sponso.
Właśnie kwitnacych wieków dnia dzisieyzego użyniter Wem Pan reminiscency, kiedy nie-
zwyśle dokument przyjacieli Lorgos Aniey Wem Panny ofiarował. Jamym tykdo albowiem
Bogom wtaana rozkwitłego była kwieciea powinna korona, która teraz upreimie wi-
czy wota, koronuię skronie. Atoli jednak uwazaigc Prześwietny Wielmożnego domu
Elymauy, trudno nie przyznać, że y tu magna Patrie Numina z nagdaigcy. Tu to
fortuna dwojcy złożyła kóło, którym antenatowami emia do nayprzednieyzych wygu-
rowaty sy preeminencji. Tu Marsowe zwycięstwa, po podobnym nieprzyjacielu
setne liczyć mogą tropha, tu pietas rarissima terris, jako in sacrasio łobie poświęco-
nym domie mille przemienkwa. Zaczym z penetrowawny z dobrane, tak wielkich go-
dnosci stopnie Jelle M Wem Panna N: przyjmie ten kwitnacy powon, zrak Wm Panna
wzajemng żyez liwoxcig wszelkie koronuię afekta, przytęz, wiszdey nigdy upreimie.

Exemplum 8to

Orationis redditoria Virginti sponso in con nubud nne Parentu.
Jaiest własności prawdziwey młodoi, że had wazytkie krucce y mineraly, z acowai
sę powinna. Za nic tu zlotemi plynogeg° Jangeju bżegi piaskami, za nic zlotu.
wiego paktola nurty, za nic drogic polakwy Piskaryi, gdzie same perłowe bżegi otwie.

ra fortuna

ra fortuna. Idobrze, coz bowiem milszego być może, jako przyjaźnego ser-
ca afekty, gdzie y jametrudności dożdeznego życia communicans abhicitia
facit levē. Teia dñia dñiey: ego Przejwiertney panze upatrzyłem stymę
kiedy Moyłw Pan w Ocykyste Jellu Panny N: progi swoje skierował zyceli-
wości, y tak szesnawie, zedrzywotnio oraz ddebra przyjaźni yu przeimoi.
Nietrzeba miin laudes Przejwiertnego Domu wrhita na excurrere, a zebym
niegodny glogiastei wielkopu pochwał, radzey nieumknoł. Ale naten czas
mnoiey zadosyć czynige funkcyi odday wrhitanu dżywotnia przyjaźni.
Jellu Panny N: zwolił w możnych Rodziców swoich, ktorých sława całtemi
Polskiey slijata za pisana granicami. Odday serdecznego przyjaźniela, ktoręgo
abw wrhitan wuprzeimym zawrze konsekwował afekcie, wazyiny zgodnemi
upraszamy wotami.

Exemplum gratiarum

Orationis gratiarum autorid p sponsa nre sponsi.
Tak sobie starozytne wieki przyjaźny powarataly ferwor, ze oprocz przełwieitnych
splendorow, zlociste na woych piertniach wdzien aktu weselnego nosily. Stosca. Czyli
sta tego, iz naiednym nieba nie dosyć było tuminarzu do solenney Nymena appa-
rencyi. Czyli ze wzajemnym sposobem o niezgastey nigdy upominaty, is przyjaźni.
Coi podobnego w Przejwiertnych wrhitanu dobrodoci espłwa doprawuwał, w progach, kie-
dy Jellu Młw Pan Przejwiertney Domu, tyle antenatow or obloni, honorami
fortuny iasnieiegego splendorami, z jamym emuligocy niebem na serce swoje odwie-
ra luminarzu, y na zodyak wrhitanego wprowadza domu, n uno signo, tak go-
dnosci, jako y fortuny ukontentowany zostaię. Tym Pdygobianiony bdyę gwia-
flem, nayunizeniey wrhitanu shoudriskaie, zeie e ocykyste Domu iego progi, no-
wym illuminowali splendorem. Argument to bdyis, iasnieiegey ch iego w Ocyk-
ynie zastug, ktore y po całym dobrze rozruwili sdyieie, dżi: idhak in temperaturn
goreiegey sdy miodie. Przejmuie zrak Rodzicielskich dożywotniey, przyjaźniela y tak
to miishytne in ortu sdyerwował deklaracie stosce, ze by mia zdaney nie rzecziua pie-
szkodzily Gymmerye

Punctum 13thum

De Gratatione funebri.

Oratio funebri: dicitur illa, qua solet dici in funere aliquis: estq duplex: una dicen-
da ab hospitibus ad amicos, vocant saliter condolentibus. 2da quae dicitur ab amicis ad hos-
pites, in qua gratias agunt pro condolentibus.
In oratione dicenda ab hospitibus ad amicos defuncti haec servanda: uno forma
accessus aliquis ex certitudine mortis humanae, incertitudine eius temporis, de vani-
tate etate mortis, de brevitatem vitae, de adiunctis mortis, qualia sunt: pallor, frigus, infle-
xibilitas, insensibilitas, putredo, horror, y zdo exprimulaw defunchi a pititate, mayo-
rum factis Parentum, affinium, a meriti et bene geshi erga Patriam, Rele-
siam aligm communitatem, y hio consolatio exprimenda d amicorū ex his vglau-
sij: ga hęc e voluntas dei necessitas moriendi communit, recte acta vita defun-

ch.

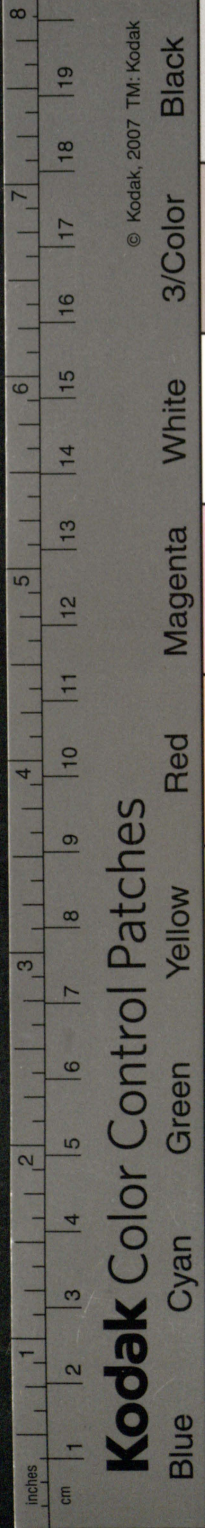

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
8

Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

ch. memoria ejus apud posteros, exempla aliorum, mortem suorum patienter ferentibus
quo fiat appetitio et optatio amicis sa. perstib. q. melioris fortunae et successuum
longioris vite.

In oratione dicenda ab amicis ad hospites, haec servant. Amo ponit aliquis discursum
universalis, aut de miserijs humanis, de instabilitate vite nostre, de communis
periculis, de inconstantia fortunae. 2do explicat dolor Parentum, aut amicorum
defuncti. Patriq. statq. 3to exprimit laus defuncti ex suis adjunctis notatione nomi-
nis officij, stemmatis, muneris. 4to agunt hospites gratias ultima contestatione
affectu erga mortuum. 5to optant dicta mortui secula ipsi omnibus, qui cumq.
constent funeri: simulq. ubi moritur, invitant hospites p. funeri vivo, vulgo ha-
chleb zatobny.

Sententiae et Eruditiones in hanc materiam.

Sapienter vivit quantum debet, non quantum potest. — Seneca
 Bene mori, qui quis mori dicitur. Lucrum fecit. — Enripides
 Magna est felicitas in ipsa felicitate mori. — Seneca
 Mortis terribilis ex illis, quorum cum vita extinguuntur omnia, non illi, quorum laus et mori
 non potest. — Cicero
 Pulcherrimum diem dicit, qui victor diem dicit. — Pericles
 Commorandi nobis fortuna diversorium dedit, non manendi ex vita discedendae,
 velut ex hospitio non ex domo. — Seneca
 Omnes eadem conditio revincit, et cui naris contigit mori restat intervallus ex-
 stinguimus exitu equamur. — Idem
 Ille non bene vivit, qui vivit in perpetuo mortis metu. — Idem
 Numquam boni quidem mali contingere potest, si vivo sive mortuo. — Idem
 Mortis iustorum janua est, et perpetui securitatis ingressus. — Bernartus
 Bonus mori, non est mortis nomen tantum mortis habet. — J. Chrysostomus
 Apud Romanos, si convalescenti morientibus aderant, dicebantur animas morientium
 cum exceptas, suis votis et suffragiis, celo inferre.
 Qui autem aderant oculos morientium clauderant. Hinc Plutarchus agit: infelices
 esse illos, qui longe ab amicis moriunt, cum non habeant, qui meritis oculos claudant.
 Dum corpus efferebatur ad sepulchrum conclamabant amici omnes illum vericu-
 lum: animamq. sepulchro condimus, et magna supremum Numen voce ciemus. Va-
 le, nocte sequemur ordine quo natura permiserit.
 Corpus mortui, 7 diebus servabatur saepe ad parietem obversa, pedibus in publicum.
 Apud Indas corpus mortui rego exurebatur, cui quidem non in vita ad amaverat
 insciebant omnia in signum perpetui ad mori.
 Principibus mortuis ponebatur sella aurea, in pheretra cum corona: cuius imago
 una cum simulacris Deorum ferenda.
 Marq. Aurelij suorum preceptorum sepulchra floribus coronaverat.
 Imperatores Romani aureum fortitudinis simulacrum in suis habebant concla-
 viduas, quod morituri amicis transmittendae et successoribus.

Laedemonij

11
licij trahi, qm sincera amicitia, post pacem documen-
tis et emulanti venio, p̄fundissimo affectu in Majestate tua,
Orientis veneraturus solus. Rem non verba candidi pe-
ctoris S̄mi Regis mei Dni clementissimi et Potentissimi,
nec non inclita Reip̄bl̄ca explicaturus ad plena, a S̄ma et
Potentissima Majestate tua, spe non p̄missura, fulgidam
Othomanicam Portam, his se sincere devotionis Officijs
vinci, id pari bonitate certatura. Quod ut facilius elucescat,
ad debita S̄ma Majestatis vestrae veneratione Mandatum
expecto; an nunc ediceram, quae sunt disperenda vestrae Ma-
jestati: an certe? ad Celsissimo Supremo Venilio de ijs referam.

DE VOTIS FORNANDIS IN COMITIIS

Votum in comitijs aut comitijs particularibus, est sermo fabrig,
quo saluta S̄ma Majestas, aut Palicui (legato extraneo nre
Regis, aut p̄move aliquid bonum Reip̄bl̄ca, aut prave malo,
aut valedicij S̄ma Majestati, partes hujusce voti sunt dicta
supius nempe: exordium, p̄positio, ratio una et altera, confir-
matio sententiosa et erudita et conclusio. Puncta debent
expimenda in votis p̄portionata esse debent materia assu-
pta ut si esset votum dicendum a Senatore p̄movere
negotium augendi Militijs; expimerent haec. 1mo gravi-
tas rei a te p̄fixe ob difficultatem securitatem, v̄lavis Regis
salubria porrigentis puncta ad comitia 2do commemoran-
dum hoc esset punctum de augendo exercitu Regni, circa qd
expimeret qd esset sensus dicendo Senatori p̄stanti voluntatem
S̄ma Majestatis 3to danda essent hujus rationes, qd adiacen-
ter Monarchia intentant nobis bella, tum qd avulsae Provin-
ciae sunt recuperanda; qd ut efficacius fiat requirit sufficien-

inches

cm

Kodak Color Control Patches

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

8

19

18

17

16

15

14

13

12

11

10

9

8

7

6

5

4

3

2

1

#

tiam virium. Tum quæ sterilis sit juvenis copiosissima, quæ
 melius foret exercere bellis in Patria munimentis, Atque essent
 aliorum petendi ad idem votum sensus, nullius tamen
 præjudicando libertati.

RUZ. 790. NES et Phragmenta. In Neandæ Materia.
 Theodosius junior pugnans tra Pervas du p'ci b' vacat, Deus
 centum millia Saracenos in Euphratem fluvium delevit.
 Honorius Imperator ob pietatem suam, ita Deus favente sibi habuit, ut
 una avis ultra 100 millia hostium straverit. Reges quoque captivos tenuerit.
 Belli iusti causas Æthnici habere putabant: Imo ad repellenda vim ali-
 enam, se suam tuenda. Idem ad res sibi ablatas repetendas. 3^{tho} ad
 ulciscendas injurias irrogatas.

Spartani, ut ad belli studium excitarent suos, eam Domi disciplina
 severissime colebant. Militia tamen rigorem laxabant, nec phi-
 bebant excollere comam, pallii vestire corpora, itaque quævis co-
 mam adultæ haberent, imminente tamen pugna eam concinna-
 bant, ut nihida apparet.

Apud Romanos, si quis se animose et fortiter gesserit, auctoritas
 set egregie fauoris, prima convocata concione laudes quibus di-
 cebant, et si extra ordinem hostem trucidasset, hasta donabatur.
 si spolia legisset, amillis aureis præmiabatur.

Otto Imperator Militibus strenue pugnantibus Regalia dabat
 insignia Ducum, Marchionum Comitum.

Servius Galba in gravissimis bellis severissima disciplina suos con-
 tinuit. Milites, ad eos, ut ubi venisset ad castra phing vulgares. Poëta
 verus. Disce miles militare, Galba est non Getulicus.

Belli fortuna et victoria partem labore in negotio fortitudine in picu-
 lis, industria in agendo celeritate in spiciendo, consilio in providendo. Cicero

Bello suscepta macula non aliter quam sanguine deleri potest. — *Idem*

Sæpe metus belli ingentem offert calamitatem. — *Idem*

Omnia sunt miserrima in bellis civilibus, sed nihil miserrime, quam
 ipsa victoria. — *Idem*

#

In castris oportet virtute, non genere certare. — — — — — Idem 175

Nihil aequitati atq; rationi ita inferre, qm̄ multitudo armata. — — — — — Idem

Turpis fuga mortis, omni morte turpiore est. — — — — — Idem

Non minus a detereri, qm̄ vinci turpe est. — — — — — Idem

Periculosissimum bellum illud est, qd̄ n̄ p̄rig' ostendit, qm̄ inferj. Liuij

Nihil in hoste, v̄ semivicto toto despicij. — — — — — Idem

In belli puncto semp̄ temporis maxima rerū vertuntur momenta. Idem

Pax e' reputanda, si sub n̄ne pacis latet bellum. — — — — — Cicero

Melior tutiorq; e' certa pax, qm̄ sperata victoria — — — — — Idem

Hoc erit Reip̄blica sine vectigalib; et tributis, quod est corpus sine sanguine et nervis. — — — — — Idem

Tributa partem adferre iubent, ne omnia amittant. — — — — — Liuius

Natura tributorum et vectigaliū d̄, ditare et depauperare. Idem

Felicitate gliscit, temp̄ temeritas. — — — — — Strada

Difficile in lubrico diu stare, si multi impellunt. — — — — — Idem

Fortuna repente suā, maximē suspecta e'. — — — — — Idem

Ud̄ res, etiam sapientū animos fatigant. — — — — — Plinij

Gloria et virtq; semp̄ habent infensos. — — — — — Idem

Nihil tam excelsum, qd̄ non virtutes mereant. — — — — — Idem

Laborem non refugit, qui virtutis gloriam con̄ cupiscit. — — — — — Idem

Contemp̄tu gloriā, contemp̄nū virtute. — — — — — Idem

Turpe e' honores petere, si non honeste vixeris. — — — — — Calustig

Quanto maiorū vita pelarior, tanto posteriorū socordia flagrantior. Idem

Præclarum e' facta maiorū edicere, at multo pelarig' sua monstrare posse.

Extinguere hostem maxima e' virtq; diuis, servare Cives maior e' Patriæ Patrij — — — — — Seneca

Arma non servant modum — — — — — Idem

Nec temperare fasile, nec reprimi potest stricti jame n̄ ira. Idem

Pejor est bello, timor ipse belli. — — — — — Idem

#

Exequat duos, licet impares sint gladii
In mali extremū decq e, fortiter uinci
Exprimit ferrum, qd negant pce.
Pacem reduci uictori uelle expedir, uicto necesse e.
Tolle moras, semp nocuit differre paratas.
Sd uis pax qudris armis
Habenit et Numina legem sunt rabiois iura iniuta monstriis.
Ubi nunc lex Julia dormit?
Quid leges sine moribz uane pficiunt.
Pare teres lcta e, et uos orate Coloni.
Perpetuam pacem, pauficūq, pacem.
Pax optima rerū in numero potior, pax custodire salute hostibz. *Siliu*
Ipsa quies rerum, mundiūq, silentia terent
Mors grauior, sub pace latet.
Diponū gladiis, ne qd n' fiat in Orbe heu fauūq, civile tibi.
Nō inani pascit imagine fortuna rerum.
Terunt celsos fulmina colles.
Stat non fragilis p Casare miles Pompeiūq, animo tenet.
Tot vulnera belli solū obit, de numq, refest in corpore Syluam. *Ides*
Criste non fauunt uirum, non uirguta suis colla coralibz. *Sarbitūq*
Te strichis fulgida telis, inter aurigeros aluerunt castra in uispro. *Clau*
Quernus tenet p scula nomen.
Multo gloria uenit sanguine
Te setis recitabunt facta nepotibz.
Mortis ira ad ueruarium bellanū quida dedit lemm. magna salubello.
Alig Erinaceū pinxat aculeis suis, re tate uilem: sua membra huc
Alig pileū libertatis signū gladio imposito pinxit eodem: in ferro libertatē.
Pecunid cumulo quida adiecit seimma: mi hi omnia parent
Nulla uis in contra u si desit omnia nihil.
Alig uitrea spheram, stellas et lunam ferentem pinxit eodem: pulchra uis
Exemplum Anzum
Ten zawoze wotnozi y powotnozi narzey, prostromnych
bywał rozrzyt Narodow, zeimy libertate enutriti Filij, chę-
tnie, na rozkazy krolom y Panom narzym przy padali. I. Lubo

crystkroci

II

46

czystokroci, nie tylko własne było trzeba sprowadzić fortu-
ny, ale też y samg tożyć życie, przeciw niezwykczonemu
Narodowi Polskiemu, jednym to stawatg się szczęściemu for-
tung. A ponieważ na terażniejszy rok w Krakowie wro-
wocstwa narzęg, wyraźną inhimacyę odebratimy Naj-
ias: Pana naszego Miłościwego, circa awchionem woyska
przyśtatoby nie być nas defeneses à Patrięg nostri, ale il-
lorum insistero vestigijs, nie tak numeru, iako augere for-
titudine Regni. Subo albo wjem tyle radey nieprzyjacielskie
putki, zdalęka, bo za same granice pierzchaty od Szabli
Polskiej, przeciw iednak według Liwiusza zdania: Nihil
in hoste, y semivictu tuto despicij. Być to może, że ta Oy-
czyzny Chidra, znowu septiceps pullulabit: wije przyśtato-
by, aby odważni Herkulewowie, na nig nowemi coraz po-
wtali siłami. A do tego slyszę sub gnto onere gemunt a-
vulsę Provincię naszą, zdoobitoby abyśmy Brauinarszych
wysłuchawozzy gemity, kiedyz kółwiek onym amicam podali
destram. Za czym upraszam: P. W. W. H. W. H. P. abyście
ze magis partem porzli rozkardow y Uniwersitatow Polskich.

Exemplum 2dum

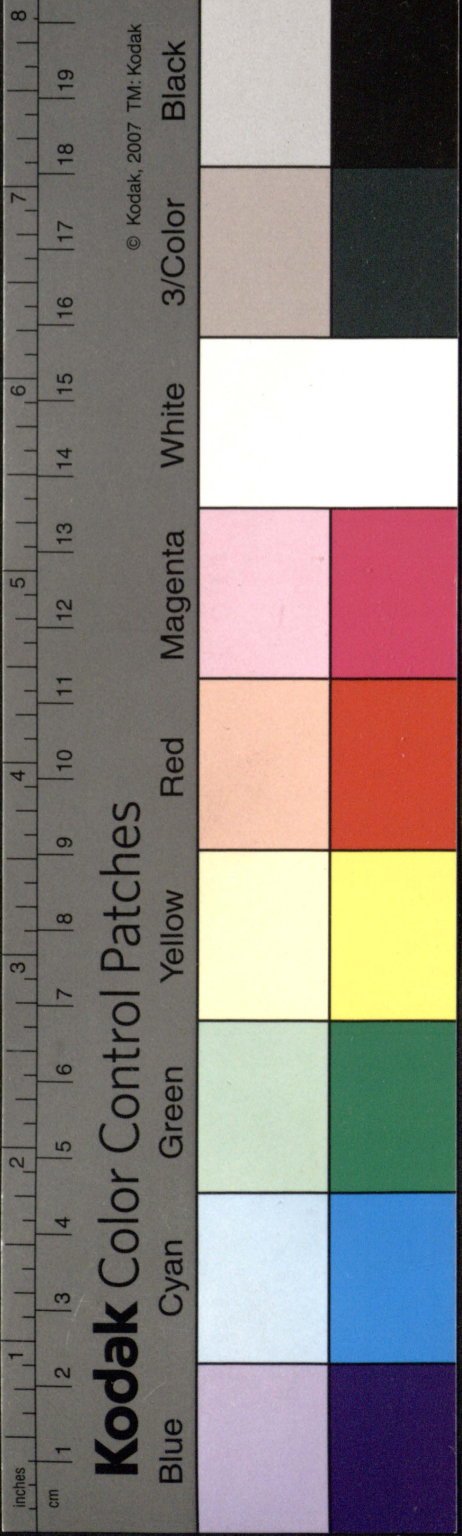
In quo respondet Illustrissimo Nuncio Apostolico.
In semper humanis ludis Divina Potentia rebg, ut eò tempore,
quò humana deficiunt consilia, Divina bonitas sua Regnis
et Provincijs communicare solet auxilia. Hinc et ipsi Sulla-
ces, licet et subiles in rebg suis, pòet hoc ad dingerij sui ca-
ptum, reliquerunt dogma: sòpe pmente uno, fert degalset opò.
Ecce nanduce et solè clariora huius argumenti documenta,
dum eò tempore, quò videbas Othomanica ferocitas, dep-
sura Xhianitatem, elevavit in soliu vicariatg sui Dng e-
xeritum, talem Pontificem, qualem hoc deplorato Xhianu Or-
bis sòculo decebat esse. Quis non admires? perecta contra

Kodak Color Control Patches

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Inches
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8
cm

Altare Bellial, zeloti altare Elid, contra potentiam Othoma-
 nicam peccatam Innocentij innocentiam. Viderat quon-
 dam Magni ille Assirid Monarcha, statuam grandem,
 cuius caput ex auro optimo, pedum partim ferrea, partim si-
 chiles hibid: donec abreis de monte lapis percussit statuam et
 contrivit. Praesagia hinc nostri temporis, seu vaticinia dixe-
 rim, non errabo. Intumuerat arrogantia superbia Machome-
 ti genq, ita, ut a nemine se superari crederet, id ecce lapis,
 seu Petra, Divinisq, Petri successor Innocentij, triplici pun-
 ctu cidi, arrogantem deiecit et comminuit statuam. Veridici
 amantiq, ille, Patris sui Harro victorios, Jason, nullas
 terras, mariaq, timens difficultate, ad capiendum aureum veliq,
 multa tulit pericula, ut tantum intentionem Senio Consecrati Patris
 Adignis adimpleret. sic Almus Rex Dns mag, clementissimq,
 ut Patrem universalem Innocentiam XI Pontificem maxime ex-
 hilararet, omne tulit punctum, sudavit, et asit. Non repeto vete-
 ra, quorum fama loquetur, ista ipsa post ante annum infelici-
 ter Groena dispersa comitia resolutio, ut inter annum non parcos
 incolumitati sud convocaret, comitia filialem erga Simu Patrem
 monstrat observationem. Collige inde Illustre et Reverens me Dne
 dictionem erga Sancta Sedem Regis nostri, qd tunc luulenta
 patebit qndo efficacem agnosceret Illustrata Dominatio vestra, for-
 tissimi Regis in executione horum omnium, quod nomine San-
 ctissimi q, posuit Pontificis efficaciam. Non deest univ. et
 Reipublica fideles, p. fide sancta aser. q, ita studebunt, p. et devo-
 ti Polono animi, ut n. priq, a bello sacro cessent, qm pluniver-
 sud orientem pelammatu audiant: tandem sonda cauda triumphat.

Exemplum 3^{ium}

In quo ex gratiarum actio S. R. M. Majestati p. collata dignitate
 Celsissimo Principi Januz
 Edawai is obzernemi Stow, nalezky w dzyecznoici ex b. sye
 Stow n. oze godzie potracie ieryk, ile kiedy Majestati nomen
 a magnoe. A ztod wziowoz q. a. h. n. i. e. ch. mi. si. godzi, z. n. a. y.
 w. i. z. r. y. m. r. e. s. p. e. k. t. e. m. t. o. P. o. l. s. k. i. e. m. u. p. r. z. y. p. i. s. a. c. i. a. u. g. u. s. t. o. w. i.

coniedawno

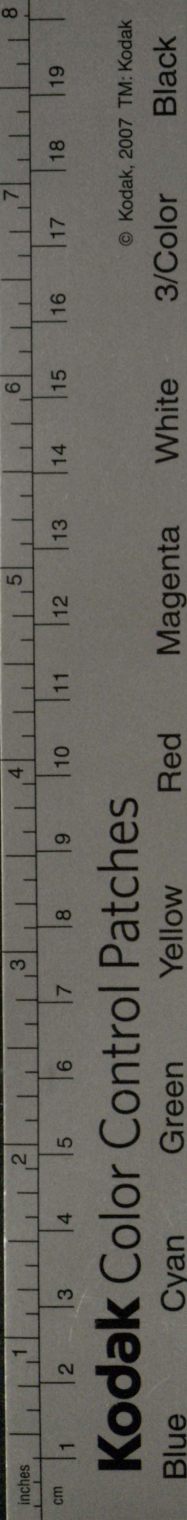
co niedawno wielkiemu Ludwikowi Francia, a z niego swiat
Europy wyznaie, magny bello, major pace, religione maximo. Kto
tego niewie, Najpat. M. Jozefowi Krolu, ze waleczno reko twoja
tego Chrześcijaństwa ab originali furore zatrzymana fortuna,
przez wzytek wiek dalszej życia, hericznemi glosi akcyami
ze wicisti famam, virtutibus tuis. A z tego ierdek magny bello, a ier-
zeli pacem debet habere voluntas, bellum necessitas, to tym w
dzierznieysze wolności oddawai powinna applausy, ze iedynie za-
staramiem twoim mitego praw zatrzywa bezpieczeństwa, a z tego
ierdek major pace. Dobrejże Wasza Krolewska cności niewyusta-
wiony Augusta pierwszego. Kuley Rzeczypospolitej tenentudines
Oycowkiej miłości, tym zaś zdarsz się przewyższal, ze ierdek Reli-
gione maximo. Towrzem Dija paxim habes, quem Deo Majes-
tas vindicata e. A tu niechaj Rzymowa, nalezyte swiata pi-
sze obrońcy wiary swojej panegiriki. Niech cata Polska, niech
cata Europa stasie się Pliniuszem Trajanowi swojemu. Mnie
dotyci na tym partykularne wyznawai W: R: Mii imieniowi
memu swiadczone Dobrodziejstwa, ne lateant, quod mihi dona-
fais. Dales W: R: Mior: tyle alternis belli pacisq; manij ze wiecejby
pstarzenie mogt breve noctis ydg. Dales mnie samemu podczadwo-
y w krotce Marzatkowitwo padworne W: R: L: ledwie lat 20 wie-
ku memu majocemu, za Generalnego caley W: R: L: Prowincji Inter-
pozycy, dales Kasztelanig, y potom przyto Wojewodstwo Wileńskie,
dales Wojewodstwo Krakowskie, na ktorum lat 27 piodrocemu
conferre teraz Mitgriowie raz yz to krzesło, ktore nazwal du-
gor Summa apud Polonos Majestraty. Przyznam się Najpat. Mi-
tosciwy Krolu, sine auxerit verboru, ze lubo oty nie natarsz ywz sta-
ratam się a mbitig, uznatem iednak Dobrotliwie W: R: Mii serce, z
tym wzytkim atagom się namyslat, wiedzoc ze to miewce za niada-
li, albo wielkieni pralami y latami obicigzeni Dzeione wiekian-
tecessorow pomine za Augusta miledy za Stefana Dsio-
scy, albo samego Lucullu debrastum, Romanum magnifi-
centij opad wronaigcy za Zygismunda Ostrowscy z Barscy
Księżca, albo bellorum gloria sublimis, za Wladyslawia

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Inches
cm
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

waleczni Koniepcowcy, y waleczni Potoccy, y same daria
 Patria sydera, a do tego wiemy dobrze, że daleko wię-
 cy niżli ja zastuzonych Woiewodstwo Krakowskie
 bywalo, czesto summu meritoru pmiu onym nieodrzo-
 wanym Tenizynskim, nieporowanym Tarnawkim, y
 owemu Lubomierskiemu, który pod Chocimem ringen-
 te invidia nie tylko Polske, ale y cate w Polsce Chrzeci-
 anstwo salvavit, a nad to, nie wstyd mi tego że dotak wy-
 sokiego respective dygnitarsstwa tenus mihi camp, araz
 ale kiedy taka jest W:R: cłci wola, w tym bez piecznicy
 donog W:R: cłci idz, im sy teg niespodziwatem, exponere
 meritoru. Prozumialem, że mie warijs laboribg iactatid
 zastanie na tam tym miejscu nieuchronny immorta-
 litatis terminu, stat sua cuiq; dies: niezeczytem, bo wielkie-
 mu Przyjacielowi memu, phdnci ja nieigcego domu Seli-
 wy, wielkiemu J: R: cłci in piperis aduersus, studre w
 wierney radzie, immatura fata, jezeli kiedy, tedy w tych pet-
 nych dyuydencji czasach d turzney godnemu wreku: cecidit
 columen Patrie more fatoru Reprezentuier W:R: cłci: nie
 orzawowarego, ktoremu niemiast tron Rzymiski rownego Aw-
 reliusza Cesarza, pto typon w osobie swojej omniu virtutu,
 ale w tym naybar dziej, jako tamten dwa sluby udynt Bogom-
 nungm ulisji inimitoq, necesse ingrata merita amicos, nieprzy-
 piuicis sobie powrotnego tytulc, ale to peyna, że mie mogt, kto-
 inny meritoru ponderere, toga sagog przewyszdzic rikt w praw-
 dzivy moiey W:R: cłci Rzeczypospolitey wiernosci. Drizkuy za-
 tym Nagi: Mitofiaay Krolu, że mie W:R: cłci: adhiadem Metyd Varma-
 cta, ktorzy z Taski W:R: cłci: y dobro Mliwej dowhybuugi oneg z Woiwodstwa
 na kosc zastania przystopili, czwartego przystopiaci ractysz. Klads in lras
 grai radiny resioa dieru meofum, y prosic zawze bds Boga, aby im-
 mortalia W:R: cłci: decora taskaweg panowania sine illa kach meljovit-
 situdine. Zyi Nagi: Mitoga: Krolu, tyse laty panuy, jako Wladystaw Jagiello
 ktorzy inimitoq vestigij kutey Cyryznie gloriose imfisy Wicy Essi, nie 89
 lat panowal 33, a miy wiemi W:R: cłci: poddani ogdoby ind moji zdoko-
 nalizqm respektem nato patraci. pbe Auguste Dyte serveni. Disi

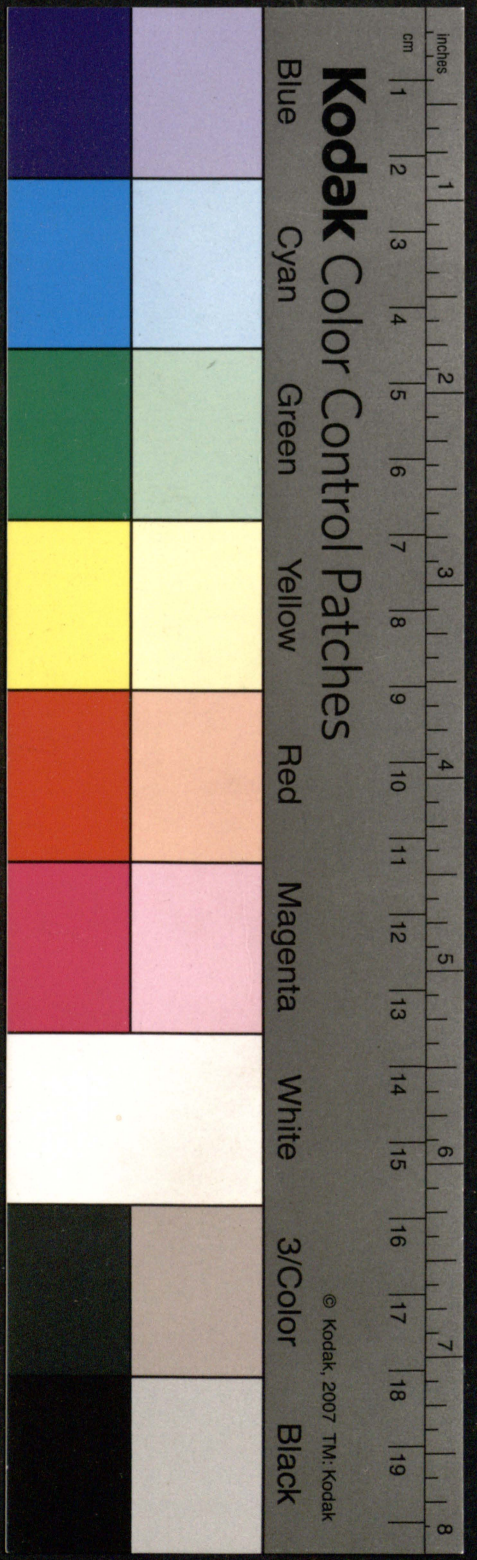
#

excircumstantia loci in quo dicitur, aut excircumstantia temporis, aut officij certi aut personae quod dixit inanti. Propositio debet exprimere intentum seu materiam, quae assumpta per orationem, ratio propositionis potest dari multiplex ex loci intrinsicis et extrinsecis orationis, nempe ab utili ab inconvenientia necessario. Confirmatio est exornatio propositionis sententiae auctoritate, eruditionibus, similibus. Expositio. Conclusio est impositio finis orationis, per diversitatem materiam, ut despicando quod inculte dixerit, invitando in sensum proprium, ut petendo aliquam dignitatem. In hac itaque oratione quae solet dici a Marchalco Responsuro Nuncio Regis, exprimitur una recognitio bonitatis serenissimae Majestatis. 2da gratiarum actio nomine totius Palatinatus Regis Majestati, per hac sollicitudine in bonum Publicum tam Regni, tam Palatinatus, cui missum est universale comitatum. 3tio gratiarum actio ipsi Nuncio, simulque permissio benevolentiae et gratitudinis a Palatinatu videlicet 4to exprimitur permissio nomine Palatinatus quod deinde Regis Majestatis in omni bono sit satis futurus.

QUOD DIGNES et Phragmenta in eandem materiam.

Vivas et originis hujus gaudia longa feras. — *Juvenalis*
 Da spatium vitae da multos Jovis per annos. — *Idem*
 Vos o Patris sanguis, vos vivere fas est.
 Vivite fortes fortiaque aduersis opponite pectora rebus. — *Horatius*
 Grandia latens meritorum omnia tibi cura magni Caesaris saxi data
 Tu 2do Cesare regnes. — *Idem*
 Genus humanum posuit tibi consulat armis
 Inq; vicem gens omnis amet. — *Lucanus*
 Grandine gemmis riuoque caelum depluat auro
 Laurum arborum tibi signet aequum.
 Tata te norint proteritum Parca
 Nesuuant carpi tibi despinator.
 stamen in annos. — *Idem*

174

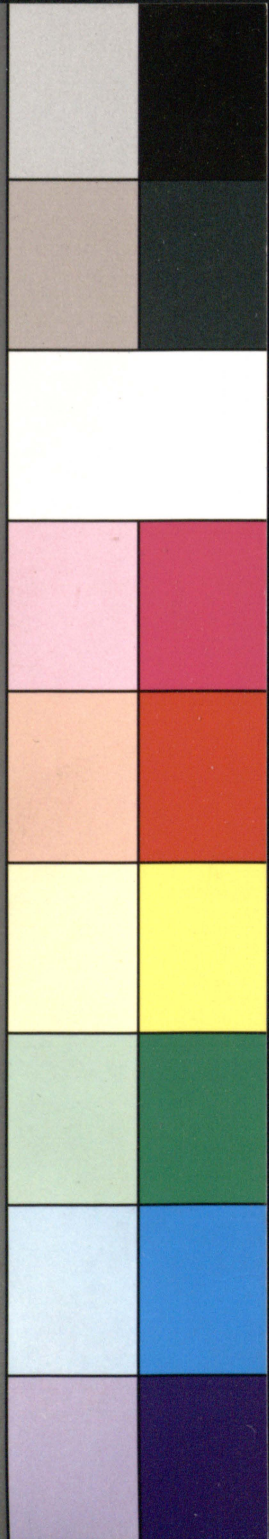

8
7
6
5
4
3
2
1
19
18
17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
inches
cm

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Black
3/Color
White
Magenta
Red
Yellow
Green
Cyan
Blue

... candidis ore quadrigis. —
... tempore longo fatis sis quibus hectoris major. —
Te ingenium, sermo, dies et summa reservet tempora. Regno
Hilarem fortunam Regni. —
Res tibi Romanas dederat fortuna gerendas. —
Accipe majores Regni curas. —
Medias auiet, mediasq; pignes invenire via tibi pariderat
Hoste repulso. —
Exemplum hujus doctrinae. —
Znając się Przewielczone Woiewodctwo nasze do powin-
nego ku Najjaśniejszemu Majestatowi posturzeni-
stwa, y wrodzoney Rzeczypospolitey ku Panu swoim
obserwancyi, przyjmując mile z rak Władysława
recognitionem woli Najjaśniejszego Pana, zawrze
do dobro starajęcego się Pospolity, ażeby Oycowski sy-
nom Oyczyznę pokazał reimonstracyę. Naczelnego
mniciako ex munere et officij tripode przychodzi
dnia dzisiejszego nayprzod Miłosciwemu Panu na-
szemu, powinę oddać submissyę y wierność nigdy
niemaruszonę imieniem całego zgromadzenia nasz-
ego, za wydany Uniwersał ku Pospolity nasz wszystkich
in sacrum obrad zgromadzenie, a potym Władysława
Brata, który Nunciusz woli Pana naszego stanął,
powinny zapisać się obligacyę. Zycząc uprzejmie aby
nie tylko przed Majestatem Pańskim, ale też y w sercach
naszych wielkie Władimie nie było obliwienie se-
pultum. Będziemy się o to starać, ut pari meriti hono-
re vota respondeant. To zaś przyrzekam imieniem
J. W. W. Ch. W. Ch. P. y Dobrodzieiow, których nateraz
jestem in terpres woli, że wszystkie Najjaśniejszego
nałw, przy zachowaniu wolności naszej zachowa-
my.

De oratione dicenda à Nuncio Palatinate ad co-
mitia generalia

mitia Generalia Regni, seu in re de relatione legationis. Compositis in Comitibus negotij Regni Republice promotis, sui Palatinatq. punctis regrediens Nuncius ad particularia comitiosa, facturq. relationem legationis, sua hanc puncta observet et necesse. Itaq. agenda sunt gratis Palatinatui commissio sibi manere legationis. Ado exprimenda fidelitas in omnibq. punctis sibi commissis, zelusq. non tantum Palatinatq. dotiq. Regni p. b. no. Publico. Ita referenda sunt quae in comitibus facta generalibq. q. petenda venia si non omnia ad vobis Palatinatq. sui sunt pertractata.

179
EXPOSITIONES et Phragmenta in eandem materia.
Apud Poetas dicitur Irii fuisse Nuncia Deorum, deinde Mercurius alator habens pedes caput et caduceum.

Indici suos Nuncios expediebant cadaveri sagittis, jaculibq. sibi.
Themonig in bello Persico ad oerq. Athenienses vulneratq. Athenas cucurrit veniensq. in senatum dixit. salvi estote, nos salvi sumq. quo dicto expiravit.

Quidam impator Nuncijs alas pennasq. imponebat, illoq. ventorum nomine appellabat.

Amilcaris filij, cum Carthaginensibq. nunciasset ab Annibale plurimos delectos Romanos, consules duos cesos ut fides haberet eiq. dictis, 3 modicos annulorum detractos ex digitis cesorum in vestibulo curiae effudit.

Sibi maxima rerum verborumq. fides. — *Virgilij*

Nunquam salq. nostra primum mercesq. nefanda perditionis erit. — *Lucanij*

Abtuleraut magno regi fortuna ministros. — *Idem*

Prodigiosa fides, et Thuscis digna tabellis. — *Juvenalis*

Saepe fidem ad oeris etiam laudavit in armis. — *Ovidij*

Centum ora et linguas optare in carmina centis. — *Persius*

Hic ego centenas aurim deponere voces. — *Idem*

Kodak Color Control Patches

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

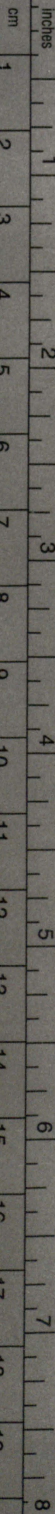
Magenta

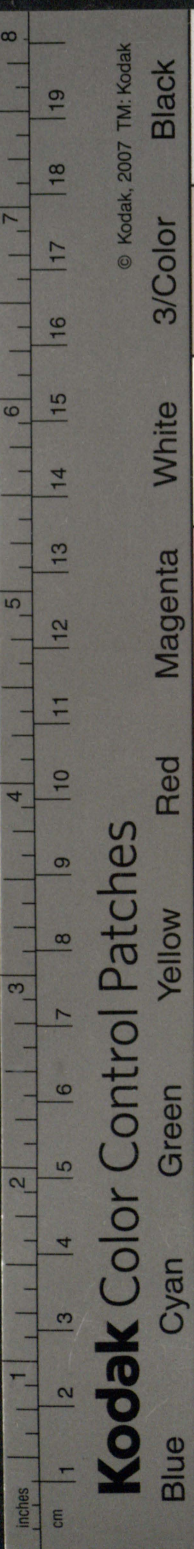
White

3/Color

Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

73

...atet arcanâ non enarrabile vibra.
...atit el orare Iovem qui donat et aufert
Det vitam, det opus, dquid mihi animus, ipse parabo. — Horatij
Sit gravitas, sitq' ipsâ hâc veneranda senectq'
Sit qd tu nontis vivere velle diu — — — — — Cornelij Gallij
Per tua perq' tui facta Nepotis eant — — — — — Ovidij
Sic tua pgressiq' habeât fortuna perennes. — — — — — Idem
Omnia sub pedibq' quid sol utrumq' recurrens
Aspiit astra ferant nomen vestrobq' nepotes. — — — — — Virgilij
Nulla dies unqm' mortis vos eximat dno
Prospera sic vobis maneat fortuna secundo. — — — — — Ovidij
Spero Carthaginis alte natel nec dnea dno levior meq' amplior oro
Sis Patriâ decori, et factis tibi nomina condas.
Roma tuos numeret lachrymandos Matribq' annos. — — — — — Siliij
Est Reg occultos, qui petat esse dolos. — — — — — Tibullij
Ultimq' Valiqua decipere arte labor — — — — — Ovidij
Te impavidum nunqm' ferient ruind. — — — — — Horatij
Viget ingenium et magnos acinthis in usq'
Fert animq' quas curq' vices. — — — — — Statij
Præter atrocem animum Catonis,
Est animq' hâc reruq' prudenz et rdis temporibq' dubijsq' reuq'. Idem
Henricq' Pharnesij fidelitem expressuq' iussit pingi Leonem
ante Idium cû lem. — — — — — incorrupta fide
Alig Helictropi id sequens vultu Idem cû lem: usq' ad occasu.
Alig speculum pinxit cû Epigraphe: nulli fallax
Alig magnetem sub mallet cû lem: — — — — — Temper constanti.
Exemplum hujus doctrine.
Dotychas oddalonym wrope, w odlegle wietkiego Xis.
stwa Litewskiego kniazie, miedgodzito mowij wo magna Pa-
trid numina, debito adoracjonis cultu psequi, ale ki edy
szawki awibq' powroci uszy z Grodna na pierwozym I. W.
M. W. M. Penow stawam fronul, nayprzod przychodzi
mi powinney wdzięknozi exsolvere jura, zezwie nie-
swietnego Woiewodstwa nareg° tantam negotior zlo-
zyc' nakzyli m dlem, na barki choie, ktorem chytis iak

prawdajwy

180
prawdziwy Syn Ojczyzny podał. Co jż za
naci moley i oddawaniu aplikacyi wielkiej p bono
trid, niechcąc sam pro domo być oratorem, Lukana stow
zarywam: nunquam vestra salq pium merces nefanda
Fidionis erit. Uchoway Bożę culpani metuens fidelitas
nostra, tak Poleską odprawowata funkcya, że całość o-
ney same mogą wyjwiadczyć Nieba. Bszczelivym
potatowaniem iżki Pana naszymo Miłościwego y ztęce-
niu iż Izby Poleskiej z Senatem, unanymi votorum
consensu otomy nalegali, ażeby dane Diploma iednemu
z Ludrozięcow contra jura Patrie sanctęq sanata na-
zad rewokowane było. Wnieśliśmy suplikę do tronu
Pana naszymo strony aukcyi Ojczyzny wawiska, jako
teraz przyzacz machach pogranicznych staroow, wiod-
ce krolestwa potrzebne go s: hic omnia puncta, quod
sunt devisa in comitijs in athena referenda. Teia u-
stugi moie J. W. W. M. W. M. P. y Dobrodzieiom
uozyniwszy relacyę, supplicem podaje libellu, aby i-
ratum et gratum umieli, cokolwiek usilna sprawi ma-
gla obligacya. Jezeli zanco non ad mentem J. W. M. W. M.
co statos, in adnym być mogą poprawione sposobem
allegandi errores.

De Gratia. Nuncio relationis comitiol dicenda a Marchala.
In hac oratione facta accessu ex aliqua circumstantia ex-
primenda elaus fidelitatis, et activitatis Nuncior 2 do
agenda sunt gratid nne Palatinaty p suscepto labore
stio pmittendq respecty ijsdem Nuncijs a Palatinatu, men-
to conferendq.

Eruditiones et phragmenta seroient huic materid, quod
et superiori, quappter exemplo tantum res fiet clarior
Porzadano woicwodctwu naszymu Ożency, dopiero
Dnia dzisiejszego darowaliscie, wielcy Cyneabzowie, kie-
dy in Publico konsultacyi naszymy staneli scie sacratio
W. M. W. M. P. y Dobrodzieie. Wydaig sycatego zgronia.

Drenia

Kodak Color Control Patches

Red

Magenta

White

3/Color

Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

8
7
6
5
4
3
2
1
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

inches
cm

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

exuberant in fronte latitia, kiedy tych ogłoda
alunos, naktonych. Jalg Publica polega. Nie niewgt.
piemyo tym, ze wrodzona W. M. W. M. Panom in cor.
rupta fides w wewrzytkim da pa, ktorzych zelum patia
Judores plano communi wielce estymuierem. Na za w
Rycerz kim kole narzym liczye sy moze wymownych
Katorow Patriid, tyle pochwal wartach, ktorzy zgodny
konjensem przeremnie Stuzg swego iak naym. zey dzij.
kuig W. M. W. M. Panom, ze Jcie tutelam woiewodstwa
nadzeg na siebie przyieli. W tozyli Jcie W. M. M. Panom
wie obligationis ong, yowrzem justitid distri batiok le.
gem, aby Przewiemne woiewodstwo nadze, tantor um
pamiy ta igc in bonu Reipblid laboru, zgodnemi onych
otobu przewiowato chotostami. Do kias to nalezyt by.
dzij, wdziycznosci wszelkiej monstrare argumen talia.
koby tym ktorzy Jcie nie tylko fortunę, ale y samego z dro.
wia, na publickeng obrad narzych funkcyc, non potre.
mam partem sprowali. Teraz tym tylko konidze, ze
nayprzod w seredch Braterskich zapisaw dy wdziycznosci,
one Polym Patriid legibg potwierdzic zechcemy, uprasza.
igc W. M. W. M. P. Dobrodzieciow, aby Jcie na potym asimi.
ll obsequio woiewodstwa ramion swoich umykai nie ravyli.

De Oratione Legatoru à Regibus ad Reges.

Solent nne totiq Regni, aut legio Majestatis expediri Nunaj
à Regibus ad Reges, aut Principes, aut Summū Pontificem
aut à Palatiū ad Palatiū, aut ab Urbibg ad Reges.
Illi ut sud satisficiant functioni hęc puncta serware debent
I^{no} formato accessu aliquo excircumstan hā temporis, aut
prond loquentib, aut cui diu, aut adjuncto, aut loci expri.
menda venit benevolentia Principalis in Regem aut
Principem, cuig legati finis officio cũ laude ejusdem Ido
habendū sunt gradū scollati sibi et Regni fignibg Iho
exponendasunt

Exponenda sunt puncta legationis, seu instructionis
Atq̃ petenda et revolutio punctorum cum obligatione
Capitalis Regniq̃ totius.

Eruditiones et phrasmata in eandem materiam.

Purp̃ fateseisse imp̃ij sui fines magis extendisse sineq̃ lega-
ti eloquio q̃m armatorum manu.

181

Carolus q̃q̃ Imp̃ator descripsit, ut electorū filij aliquos lega-
tiones obitum p̃ter vernaculam, in sup̃ latina lingua didicissent.

Policartides Spartang ad duces regios Grator misit, quod
rentibq̃ illis utrum p̃riuatim an publice venisset p̃ pu-
blice si impetrem, privatim sim minus.

Apud Græcos nuncij si quid fauste et feliciter acti adfer-
rent, coronati adventabant: ipsiq̃ cives in communis la-
titudinis signum incedebant coronati.

Cresid dicebat, qui fratribq̃ p̃termisissis, alio sibi amico quid-
runt, ipse esse simile, qui agro suo relicto alienū incedant.

Athip̃es cum Regem suū aliqua parte corporis debilita-
tum audissent, sponte sua eandem partem debilitabant.

Aquib̃es est tanta fide contra Maximū senatū Romano
fuerunt, ut funeres de Mulieris capillis nederent, quibq̃ sagittas ex-
cuterent, deficientibq̃ nervis.

Pullig Scipio, ubi everit Carthaginem, p̃miseratione eiq̃ urbemq̃ salū deservit.

Julig Cæsar, ed Catonem juniores q̃d ei restitisset in senatū scōny de-
jectum in carcerem traxisset, eum t̃m̃e itq̃ tenentē tenu-
tq̃, et optimi quig̃ ex Populo.

Nero cū Roma arripset Cytharā pulsavit.

Cyrg major dicebat, qui fratri p̃ndet se ip̃m curat.

Basiang Dux Caracalle se adibat ut admittiq̃ andam inui-

drā fratrem Setham appellaret Divū cui ille p̃p̃it ille Divū dū ñ ut viog̃.

Legati et oculi et aures Regnorū sunt.

Infelicitibq̃ nulla tam familiaris Patriā, q̃m solitudo.

Inopia publica gravior, et q̃m singularum.

Arduum et fatalia divertere, ideoq̃ futuri notitia sup̃flud.

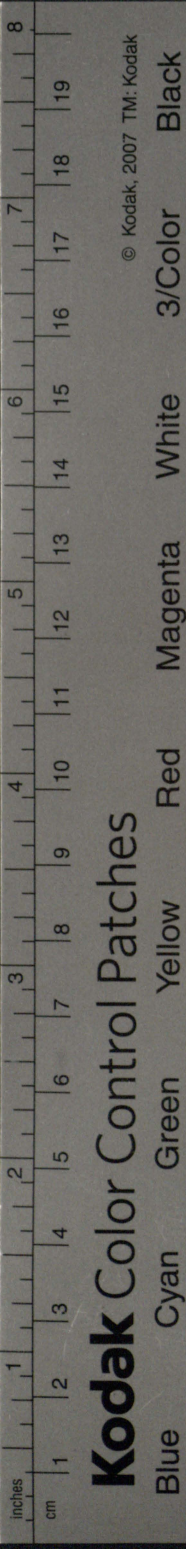
Fatorum vis humanam prudentiam sup̃at.

Senatū
Patriā
Democritū
tridit
Nicoles

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Manu animi et neq[ue] d[omi]ni reb[us] insolere neq[ue] adversis defici. Cicero
 Optime miserias ferant, qui abscondunt. Curtius
 Modu[m] verboru[m] misero tenere difficile. Idem
 Parum fidei miseris. Salustius
 Amicoru[m] studiu[m] pulcherrim[um] et q[ui] pecuniaru[m] Amatoru[m]
 Amici et benevolentia inter se aperte colligati esse debent,
 et se velle ultro citroq[ue] boni effici. Idem
 Nihil ex se[m]et natura creavit,
 Rectore amicis nihil magis nec rarior[um] unquam. Manilius
 Dignare tuos aperire Penates, hoc solum peting. Lucanus
 Nulla fides unq[ui]am misero elegit amicos. Idem
 Amicos res optima parant, adversis plerumq[ue]. Publilius
 Lachrymas lachrymis miscere juvat. Seneca
 Et mala Nasonem quoniam minusse videt.
 Si non ferre doles at meruisse dole.
 Non ignaram mali miseris succurrere disco. Virgilius
 Primum miserere tuorum h[ec] pietas, hic verus honor. Statius
 Nos alia ex alijs in fata vocamur. Virgilius
 Nostra p[ro]p[ri]etas agis fortuna procellas.
 Sorte n[on] ulla mea tibi hor[um] esse potest. Ovidius
 Lucanus Alcione[m] pinxit Cerenioni semper assistentem aure
 cum semm[er]e assistens, nunquam desistens.
 Aliq[ui] Helio[rum] orbem solem sequens eundem: unq[ui] ad occasu[m] sequor
 Aliq[ui] Pelicani sanguine reficiente pullos cu[m] epigr[ama]: sua p[ro]speranda
 Aliq[ui] fornicat[ur] quid altam in tollendo pendere juvat eundem: foeda subpendere juvat

Exemplum.
 Sermo Illustrissimi Raphaelis Lenziński Generalis majoris Polo-
 nid, Legati ad Portam Othomanicam.
 Non ego optime rerum pacis S[er]m[on]is ac Potentissimi Augusti 2di
 Poloniarum Regis D[omi]ni mei clementissimi et Reip[ubi]c[ae] Polon[iae],
 Magniq[ue] Ducat[us] Lithuanie Legat[us] C[on]sul: h[ec] enim jam stabili
 forma bene fusa et vacabili[ter] ad felix p[ro]veniens ex parte dul-
 cedinis Minister argumenta fero. Non tam nos p[ro]p[ri]is il-
 lijs trahi,

Oratio dicenda à Palatino uo Comitiola particulari
Widząc ja przeciwne W: moich wielce Mościwych Panow
y Braci in hoc sacratio publicznych obrad zgrómadzenie ex-
berantia cordis mei gaudia bym chciał temperare niemoge. Idy 152
uwolam amplam Woiewództwa naszego materiem, to jest
szczęśliwą moich wielce Mościwych Panow compartie, kro-
rzyście zapomniawszy partykularnych interesso, ad concla-
ue Publicznego seymowania zgrómadzik si. Dlaczego przy-
chodzi mi na tym miejscu podobna uczynić podziękowa-
nia ekspisy W: Moim wielce Mości Panom, że sie innumero-
sa meritorum stanęli corona, tego i edynie pragnę ażeby po-
polite dobro przez zgodne konsultowania sęobę odbierato
augmenty fortuty. W swięży zostaje pamięci dobroch
Ojczyzny synow, co niegdy salustij powiędział: nihil potest
esse diuturnum cui non subest ratio et consilium. Mam ja
nieodmienne nadzieie że faventibus astris expedyowana in al-
tum consiliorum rady naszej oneraria szczęśliwie do za-
mierzonego portu zawinie; który aby przy pospolitym niescho-
dziło salutare, zramienia moiego upraszam na subscellum
Marszałkowskie W: J. Pana cr. aby swej nie litował sęby.
gi p bono communi deudando, którego consilium fortuna sequet.

Exemplum 2 dnm

Ledwie za rozkazem W: Moich wielce Mościwych Panow
plentem przyimwie spartam, aże przy pierwzym funkcji
moiey francie, sam sobie wystarczyć nie mogę, abym
zkomputował titulos poiech, które mi andy, ambrunt.
Wielkiej aktywitate oris potrzebuie particularny W
enloch ekspisy a reverencyi, zardym generalna tylko
obserwaneyo, post magna Patria fulora przydzie mi ado-
rare. Zgrómadzili myjy za rozkazem Najjaśniejszego
Pana naszego, in campam liberę electionis Woiewód-
ctwa naszego Posłow na Generalne obrady Rzeczypos-
polity

Kodak Color Control Patches

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

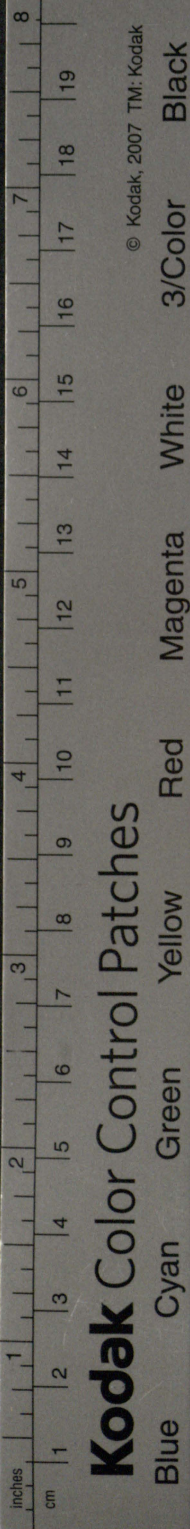
Magenta

White

3/Color

Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

polity Polskiej, gdzie p jura Patria wolna kardemu thesera
uznawaję i ednak insurgentium votorum. Um w mdy
Braui, także y czasu samego jacturam chege bez akcesow
resarcire godziny stracone, uczyni wry polwinng reboven-
cyo podate wodney elekcyi Um w mdy Braui za Marszat-
ka kosa wojewodstwa naszego Jellana M: ktorego ad suf-
fragium cancellum affektu mego przydaie, y na subrellium
upraszam e Marszalkowskie.

De oratione dicenda à Marchalco Comitiorum.
In hac oratione exprimes amo extenuationem tuae personae
quasi insufficientis ad hoc munus. Exprimes laudes conferen-
tium scipionum 3 exprimes ipsam acceptationem scipio-
nis 4 gratias ages p favore 5 pmittere te fideliter servi-
turum in hoc munere, petes tamen ad id suffragia et
benevolentiam.

Gratitudo
Eruditiones et Phrag: in eandem materia.
Plato dicere solitus erat Diji se gratias habere, qd orbis esset
Atheniensis, et qd Socratem Magistrum habuisset. *Enchiridion*
Apud Carolum Imperatorem, quidam confituitis ei obsequi-
is, datq conquestq, qd minq ubi beneficij pntare, plud ali-
is respondit Carolq, an nescis quod Soli Luna vicinior, eo
minq luminis ab illo accipit. *vita caroli*
Adrastq agens gratias Theseo p confecta mortuorum
sepultura dixit: et gratiam non senescentem habituri
sumq genera omnia officia cum acceperimq, vos vici-
ni affluere beneficij debemq. *Euripides*
Romulq et Lemq cum expositi ad Tiberim inessent, et a lu-
pa victum accepissent ejus beneficij memores lupae si-
mulaurum in urbe poverunt. *Plinius*
Pluviarum in odia etia, Provincias omnes steriles fe-
cerunt una Egyptq cum frumento abundabat.

Errectq ex

Erectus ex Aegypto frumenti copiam decesserat, et tunc Rex cre-

atus. — *S. Iudon*
Mammius Marcius et Trebius adiret, quod id Romanis Urbis Sa-
nistis frumentum illud deportaverint, statuas illis erigi in capiti. 183

solio curaverunt Cives. — *Alexander Alexand*
Athenienses Socratem qui eorum juventutem erudiebat correpto
veneno necarunt. — *Stobaeus*

Diogenes quid sit, quid apud homines tenerime sentieret? res
pondit beneficium. — *Ideus*

Cum lato officio Provinciae gubernanda decederet militem, in
vim gratia animi, manum eius osculati. — *Plutarchus*

Perseus et Megi Reges suos adorabant, prorsus se intermiciendo. *Alex*
Anaxagoras Philosophus quod in Olympis pluviam edixisset, p-
Deo ex habitis suis. — *Philostrophus*

Apud Spartanos amicorum quilibet cenam apponens dicebat:
hac te mentis civitas adorat.

Meliora merere suscipere, qui collata bona de corde non potest amittere.
Beneficiorum memoria senescere non debet. — *Seneca*

Laus et orationum actio debet dari. — *Ar. Mure*
Non referre gratiam de beneficiis turpe crimen est. — *Seneca*

Aristoteles quidnam dignitatem dicebat: Non fulgi hono-
ribus, sed ab aliis dignum honore haberi.

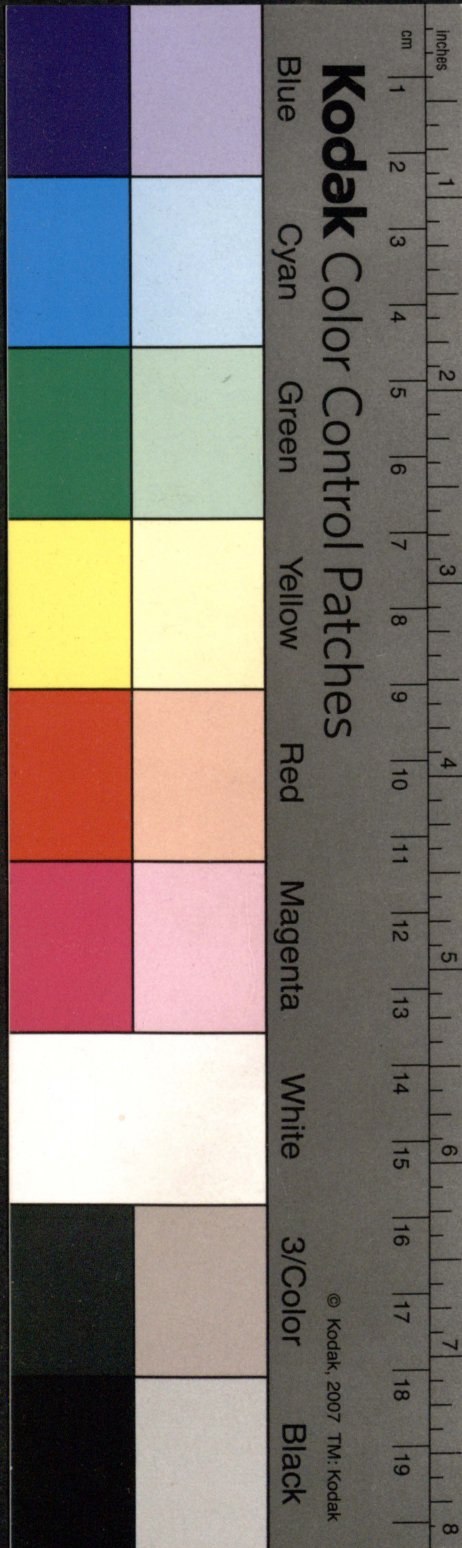
Cum gratia tanta referri non potest, quanta debet habenda
tamen est quam maxima assequi capere potest. — *Cicero*

Sicet delet honorem gloriamque expetere, et nimis de parvo. *Christo*
Excitant ad subeunda pericula Cives et patris et patriae et hominum. *Ideus*

Est virtutis merces gloria, quod eadem bonis bonis tribuitur. *Ideus*
Parum est ut bonis honores conferantur. — *Plutarchus*

Semper in obliuia repetam tua munera mente.
Et meate tellus audiet esse tuum. — *Virgilius*

Dij tibi sint fauiles et opus nullis egentem

inches

cm

8

19

18

17

16

15

14

13

12

11

10

9

8

7

6

5

4

3

2

1

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

Virtutem p[ro]sent, dissimilem q[ue] med
 Gratia adfert gratia, beneficium beneficium respondet. — Idem
 Beneficia quae dare nescit, injuste petit. — Cunspid[us]
 Eodem animo beneficium debet quod dat. — Teneo
 Sive diem videat sive tegat humo, affirmat fore se memo-
 rem q[ui]d pium. — Publ[us]

Dona ingenti victuras subeo. — Orid[us]
 Semper honoratam demissis omnib[us] anni
 Te domus ista colet. — Itali[us]

In plerumq[ue] transcurrit gratia Patrum. — Idem
 Reddet honor redimere frontem Musis amicam — Claudian[us]
 Nos quoq[ue] tangit honor festis gaudem[us] et aris. — Tartian[us]
 Loco ignominiae et apud indignum dignitas. — Orid[us]
 Quidam liquidum aridum jusit pingi, quod flammis illustrat[ur]
 cum Lemmate: dat pondus honorem. — Publ[us]

Quidam pinxit honoris templum et virtutis, per quod ad illud
 ascendebat cum Lemmate: virtute via.
 Aliq[ui]d exsursum virum non affectantem honorem jusit pin-
 gi coronam super caput viri dum Lem: non est p[ro]stantior inde.

Exemplum unum

Niemaige ia tyle sposobno[sci] mojeg inklinacyi, abym mogt
 rozkazom Braterskim Janie Wlodeznych Wiel: Mo-
 ich Wlodez Panow zadosyc uedynic nie warze ni, tot men-
 torum occupare subtelia. Zaczyn upraszam pokornie
 abyście Wlodez Wlodez Panowie tak wielkie funkcioni-
 ony na godnieysze, y zoolnieysze zlozyli innych samio-
 na. Mawdai ze by mie obtemperantem filium Patrie
 za Stage swego Janie Wlodez: Wiel: Mlodez Panow ni na-
 lezato przyturzacz, do tego: abym tey funkcyi sparthan-
 wroku moich miec p[ro]stowal na krolej plus de obre-
 quibo zaktadam sobie, qm de honore. Allez sie W-
 elweh Py Dobrodziele na takie trafili subtelum, kro-
 re y Taski meruit regnare non rogatum, do coactum,

ile zemi

ile że mi ineptitudo moia do piastowania tej godności tak
le zarzućto obices, chyba że tanto impulsa aly niemożt bym
ich superare. Stanowisz tedy na tym miejscu cum rubore
dla drobnosci sil moich cum honore Gaius Wiel. Wiel. moim
Wiel. Py Dobrodzieciow, ex hoc regimine stuga naynieszyska. 184
niam, si ad cultum reverentia. Dziśkuć za Tarke powie:
1200g wyświadczoneg kosa Rycerskiego łankę, która aby
in uberiores Woiewodstwa narzęg zakwitneta fructu, iedy
nie faventes, ex spe oczekiwam Gub. Wiel. Wiel. Py Dobrodzieciow.

Exemplum 2 dym

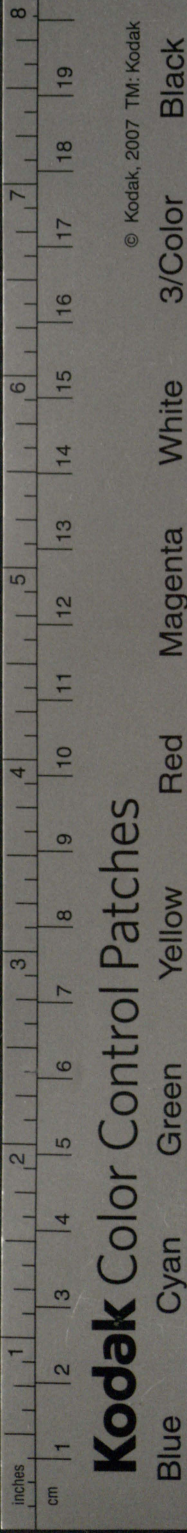
Właśnie in hio szczęścia moiego iestem potozony, kiedy nayle-
przy konsyderaçye siore konferowane dnia dzisieyżeg ta-
sły Gaius Wiel. Wiel. M. Panow. Z iedney albowiem strony
dł tanto muneris gradu, sama mie rehatit insuffi-
cientia, et indignitas osoby, ktoręcie Wiel. Wiel. Py Do-
brodziecie, in kram sublinie' elebaskis subrellium. Z
drugiey strony będąc przycisniony osobliwżeg wola, y zgo-
dnym wżytkielk konsensem, przyjmuietanc officij
spartham, ktoręcie Wiel. Wiel. Py Dobrodziecie na
stabe dnia dzisieyżeg włożyli ramiona. Żebym
żas wdzięczności mijszej ex duam jura, ku osobliw-
szey Wiel. Wiel. Py Dobrodzieciow tarce, sama mie
wielkiego statytky Rzymskiego Seneki, stymulowazda-
nie. Beneficiorum membra Senekere non debet.
Wysc upadży in hoc saurario in amplexu Wiel. Wiel.
emo Panow to tylko każdego przypisuiet wdzięčno-
si co tam powiedziat Teta: Semper in oblitare.
feram tua munera mente. Za samę szczęścia ży-
cia mego do tego zawżę iedy nie stymulowaz mie
powinno, abym mogł ad equalitatem za konferowa-
no godności podziękowad. Do mnie przystym należę
szębie, żebym te łaskę ad omnes Wiel. Wiel. Py Dobrodzie-
ciow

Kodak Color Control Patches

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8
Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

... inflectam natus, ktora abyss erronee nachylic niemo.
ala fauente dextris Iante loiel: loiel: mloentpy
Dobrodzieiou pokornie upmazam.
In oratione dicenda a Legato Regio seu Mancis ad comitiola
particularia Palatinatus exprimendasant. uno laus
Serenissimae Majestatis curam et diligentiam circa bonu
Publicum habentis. 2do laus ejusdem Regis et obseruan.
tia legum Patriae, quarum gratia comitiorum conce.
dit. 3ho inuicatio nobilitatis, ut tantae beneuolen.
tia sui Principis respondeat.
Eruditiones et Phragmenta in eandem materia
Reges Persarum ex eo gradum seiebant, quod raro inspicereb.
Agessilag eo ipso delectabat, quod semper in hominum specu uerbaret.
Solon audiens quod non nulli ab eis carperent Regis mores,
dixit: in rebus magnis administrandis difficile est omnibus pla.
cere, necesse enim est ut qui multis imperat, non paucos of.
fendat.
Seneca dicebat: honestis esse seip. beneficiorum quam trophe.
orum numerum relinquere. *Laertius*
Idem dicebat: decet Principem non se bonu postulare tan.
tum, uerum etiam pro subditis uigilare, ut quam optime e.
uadant. *Stobaeus*
Anachranis Principem bonum iudicabat eundem esse, qui non
solum prudens sibi uideret, sed bono et iusto aliorum consilio
lubens acquiescere. *Stobaeus*
Agathon dicebat Principem oportere tria meminisse.
Amu quod imperet hominibus, deinde quod datum lege, 3ho quod
non semper imperet. *Idem*
Ariani Imperator, frequenter in senatu dicebat: Sexta
gesturum imperium ut sciret rem Populi esse sua privata.
Nerva Imperator dicebat se nihil omnino fuisse in sui im.
perii administratione, quo minus posset deposito imperio pri.
uatus vivere. *Delij*

Delig Imperator ob bonitatem Trajano comparatq, nomenq
optimi Principis iudicio Senatq obtinuit.

Heraclyta dicebat non minus necesse esse pugnare p mōnibq aut
p legibq, qd abq mōnibq Civitatis incolumis, non abq legibq. Laertij
Caroly Imperator in capulo gladij in usum in sione Regni ge. 115
stabat, eoq edicta sibillabat in hien. ejdem et confirmare, et de.
fendere legem.

Solon dicebat leges Aracharum telis esse similes, in quibq fir-
miora animalia evola herent, valentiora perrumpent. - Valenij

Platon interrogatq a quopiam quid artis sciret? Polibet esse. - Plutarch
Romano Senatui v unica dies restituta libertatis caso Impe-
ratore interfecto a spuratis gratissima fuit. - Joseph

Nulla potest esse justa causa Principi de sua Republica ma-
le merendi. - Cicero

Principes nulla re ad Deos propius accedunt, qm salute hlltganda. -
Deo simillimq Princeps est, quū hostes armis cives benignitate vincit. - Livij
Bonq Princeps omnes circa se, sui similes efficit. - Plinij

Nullum imperium nisi benevolentia munitum. - - - - - Ciceronij

Sic placida Populos in pace regebat. - - - - - Virgilij

Is mos Saturno regna tenente fuit. - - - - - Propertij

Regnum vultq in tragine Regnorum legi. - - - - - Sallustij

Dilectū Patriā teneris conceptū ab aridi
Tecum crevit amor. - - - - - Claudianij

Nil negat et se se v non poscentibq offert
Curas venientes longos extendit in annos. - - - - - Des

Somnos abrumpit cura salubres. - - - - - Virgilij

Precibq mavult qm viribq uti. - - - - - Ovidij

Omnibq expugnat nostram clementia mentem. - - - - - Claudianij

Lenē fuit hūiq docunctis annibq
Utilior nullas confusus marmore vires. - - - - - Des

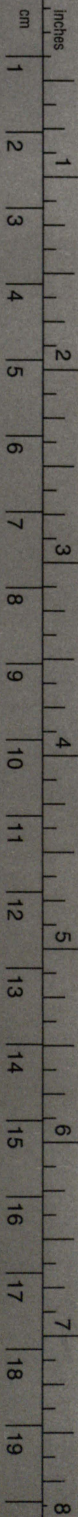
Principe nec nostris Deus e moderatior ullus
Iustitia vires temperat ille suas. - - - - - Ovidij

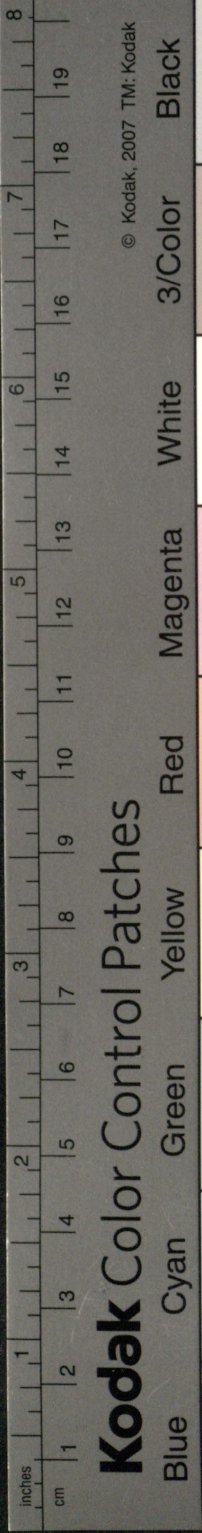
Heruli et Athlanti, cælum ferentibq Emma: thesaon in.
scripsit lemma: Magna negotia, magnis adiutoribq indigent.

Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Carolus Civis Dux. multa corda in uno clypeo depingi iussit
cum Lemmate: benevolentia cephine excubid
Quidam Leonem pinxit apertis oculis dormiente eudem: securus dominus
Quidam Joli omnibus benefico dedit lemma: splendet in omnes
Alig candela lucenti inscribit: alij in serviendo consumunt.

Exemplum hujus doctrinae.

Stavram tu دنیا dzisieysze^o interpret woli Najjaśniejsze-
go Pana naszego, który omnes conatę zabiegow y starania
nato impendit, azęby in dylta Rzeczpospolita nasza, w iak
najlepsze obitowata fortuny y szęście. Prawdziwie dylta
powiedzić sę może Panie, non sibi id toti genitum se credidit
Orbi; kiedy zapomniauozę powinnego wezasa, diu noctę
sudat p bono Publico. Atoli iednak te wszystkie conatę pmo,
awta libertatis mierzy regula, niechege do żadnyh przyty-
pować zamytow, azęby communi Rzeczypospolity, decydu-
wane byty suffragio. Macie J. W. W. M. W. M. Panowie
evidens przereznę dnia dzisieysze^o dokumentum, kiedy
chęge publicis obviare inconvenientiji, chęctnie na publi-
czną zezwala konsultatię. Która azęby feliciores wie-
ta eventum, z Oycowskięgo ku mnie starania, zgodną po-
daie instrukcyę: zato wobie maigę: ze synowskięm affe-
ktem zechceie J. W. W. M. W. M. Panowie in praxim
docare, cokolwiek intencya Pańska wyrazita. Moiey fun-
kcyi mung iest, abym Miłosięwego Pana naszego zozyw-
szę instrument, sam ad omnes J. W. W. M. W. M. y dobro-
dzieciow mogli siebie inflectere naturę.

De Oratione sę Legato aut Nuncio Regis dicen- da a Marchalco, Cobliti orum.

Quia in unę fronte doctrinae nostrę sę permixta aliqua, nempe:
orationis Partid seu boti, idcirco u hoc loco suggerimę casę.
Partes itaq; istę Orationis sęnt sę: nempe: exordium, ppositio
ratio ppositionis, confirmatio, et conclusio. Exordium pote
formari ex circumstantia, ipię dicentis Personę aut ex

circumstantia

Lacedemonij in diebus Romani se mortuos dessebant.

Bolislavum pbr̄i regnum Poloniæ integro flevit anno, ita, ut nec convivia celebrare, nec velibus uti prius licitum fuerit.

Alexander magnus è festionis amici mortem deflevit eum omnibus animabilibus, lugubri habitu indutus.

Northus antiqui coronam ferebant eum Lemma: pax sepulchris.
Romani in medio foro, statuam mortui habebant, ut transeuntes mortem sibi commemorarent.

Scythæ in coronatione sui Principis cinerem spargunt dicentes: hæc origo tua, vide ne quid superbe egeris.

Quibusdam Populis mori erat p̄moneta, quibus ubi mortuorum.

The mistoclii mortui imago, eum huius tentata futuri temporis dilectio.

Leonida quibus translatis additum: speculum bene meriti de Patria.

Aegyptij in tumulo Simandi Regis exposerunt cor aureum, solem et sceptrum oculis in signum.

Codrões ante pugnam deo amori vota fecit, interrogatus cur id fecisset? dixit: omnia morti cedunt, solus amor mori nequit.

Cymbrorum gens, hanc insanentibus observabat praxim: si quis inter gaudia obierat, congaudebant: si inter luctum, agebant et illi.

Severus imperator moriturus dixit: omnia feci, sed nihil prodest.

Carolo Rex Sycyliæ in ultimis vitæ sub factis hæc locutus est: o vanas hominum delictationes! miseri homines, honoribus delectamur et cæcis negligimus.

Turcarum Imperatores, ubi addierint ex suis Basilis aliquem moriturum ad eum mittunt literas panno nigro involutas in hæc formam scriptas: mitte mihi tuum spiritum.

Philippus Rex Hispaniæ moriturus, advocato filio suo dixit: fili, hoc assecutus fastidium quod ego habui, cuius etiam sechi in quo me vides, semper meminere.

Ariemisia Regina, Mausoleo marito celebre constituit monumentum, quo Mausoleum nominavit, ipsa cinere, mortui, potu liquato haurit, sic, mortui conjugii, ipsa sepulchrum fuit.

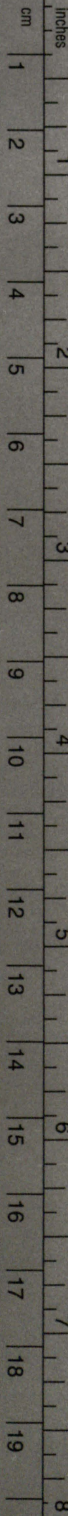
Edwardus Rex Angliæ moriturus, interrogatus à Cancellario nomine p̄d. niteret se tam pulchra relinquere palatia, ille demonstrans digitum filios suos dixit: Ita pignora erunt mihi eburnea Palatia, in quibus gloriosior habitabo Rex, quoad illa in calamitate vitæ subierint.

Exemplum unum.

Kodak Color Control Patches

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

156

nowszy przyferalnym katafalke, ostatni dalisic argument kom-
passyi. Zato ia podzykowawszy unizenie, to tylko ntonowaé
mogé, dijobis meliora ferant dent scula mille. Zebyras c. Opyry.
shch 9. hii. p. Pana N. progach panis ipse doloris wstodkie zamite-
nit su ambrosie, sprawi te skutečna wotpanow pzenya, o ktory po-
zostali affines upraszamy.

Hic notandum nobis restat quos prosequimur classes in Itagnie non
omnes appozimur, siquidem Diotante Spiritu, alia pcepta hoc divina
inchoamur Leopold apud R. M. Amel: ARG: anno eodem ut supra.
ubi eodem anno habitum N. accepimur. Itaq; huic operis sit. Finis

187
E. M. D. P. J. G. L. M. L. Honorem
S. Patris nostri Elis. Alberti, Cyrilli et Anselmi, Simo-
nis et Iacobi, Sebastiani et aliorum plurimorum ac
Mandi et Magdalene perennem cultum ac re-
nerationem.
In Nomine Dni nostri Jesu Xpi
Amen.

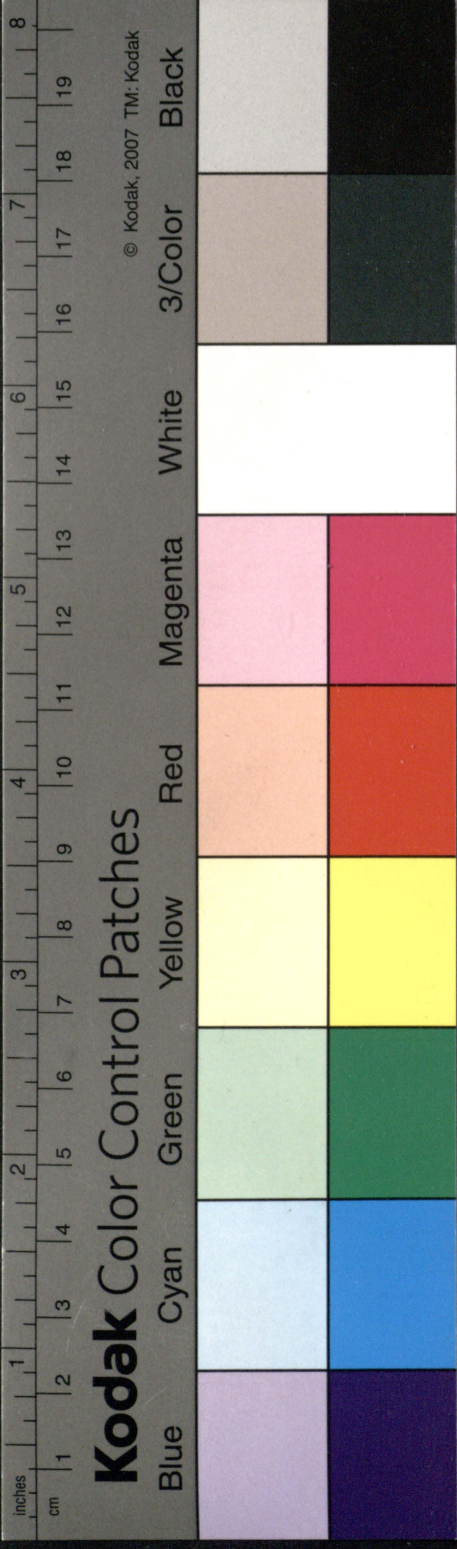
Amor Patrie novitate valentior omni
Est aliquid Patrie vicinior, esse
Quid melius Romae scitico quid frigore perius
huc tamen ex illa barbarus urbe fuyit
Caelum non animum mutant q; hunc mare currunt
Et teros more prohibite pulchra loco Polonia
Quis a n̄ habet hunc splendidum alyona Clarisado
n̄ facit

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

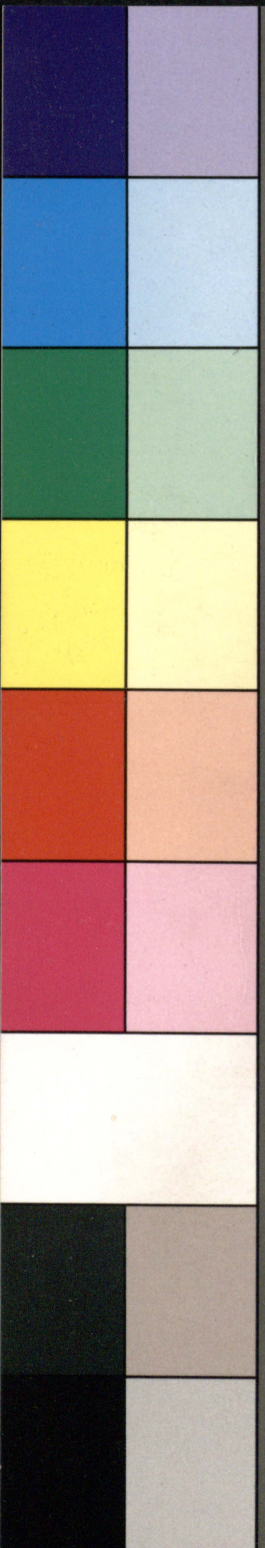
[Faint, illegible handwritten text on aged paper]

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

82

inches
cm

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Blue

Cyan

Green

Yellow

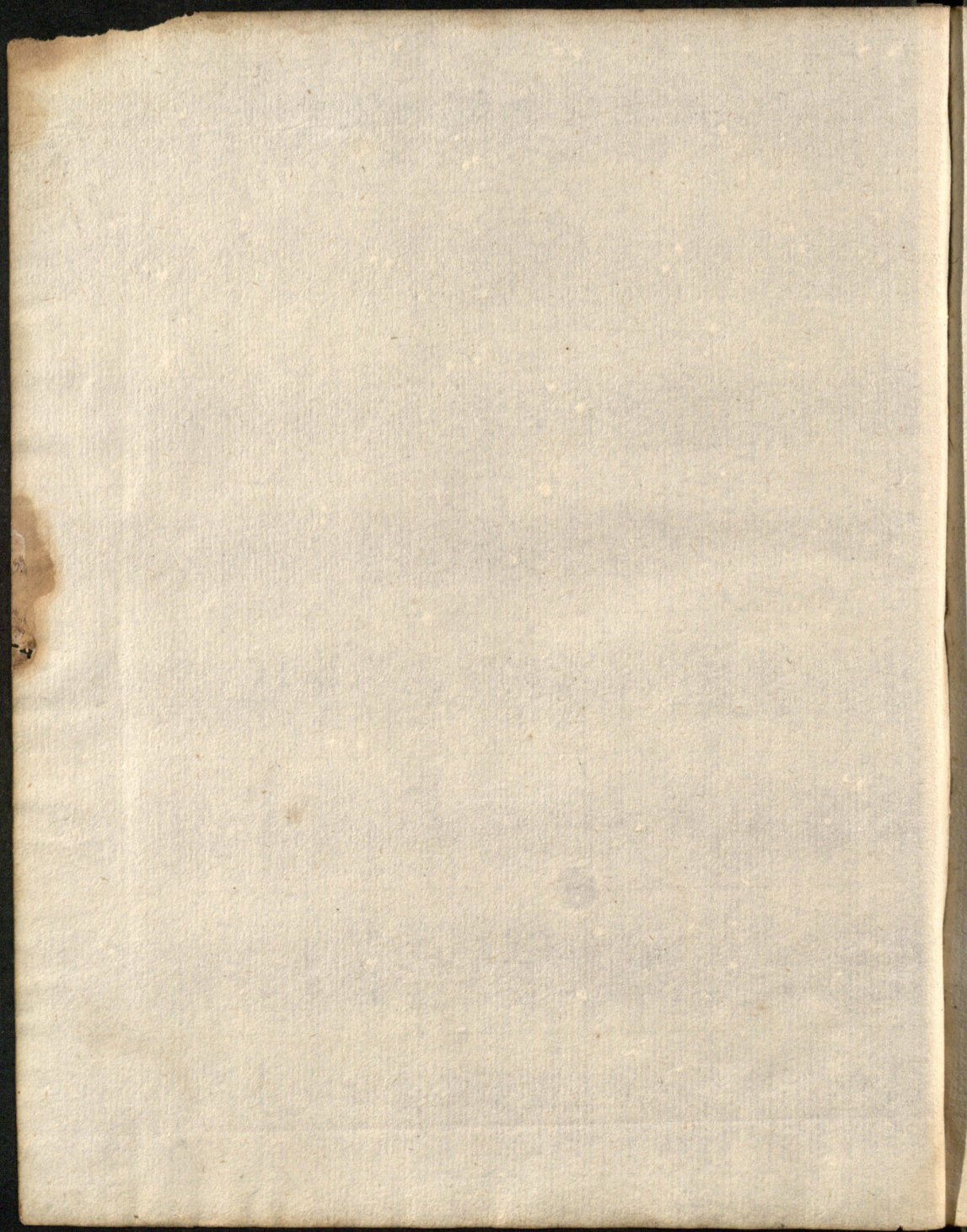
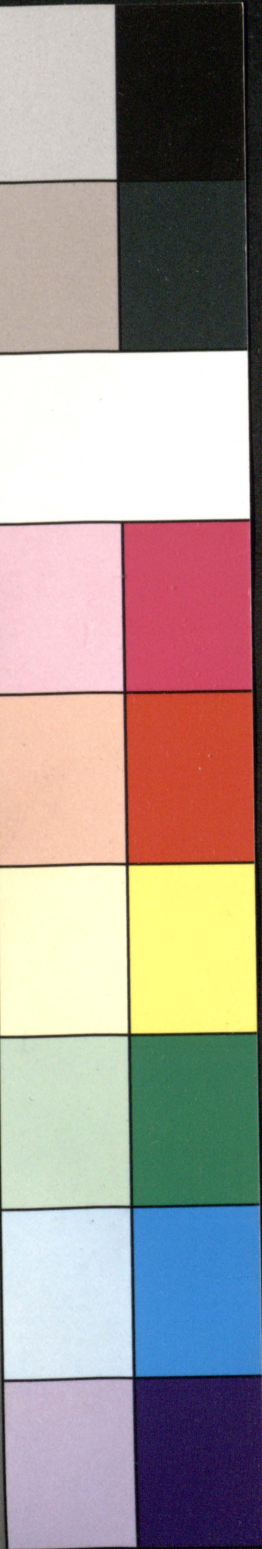
Red

Magenta

White

3/Color

Black

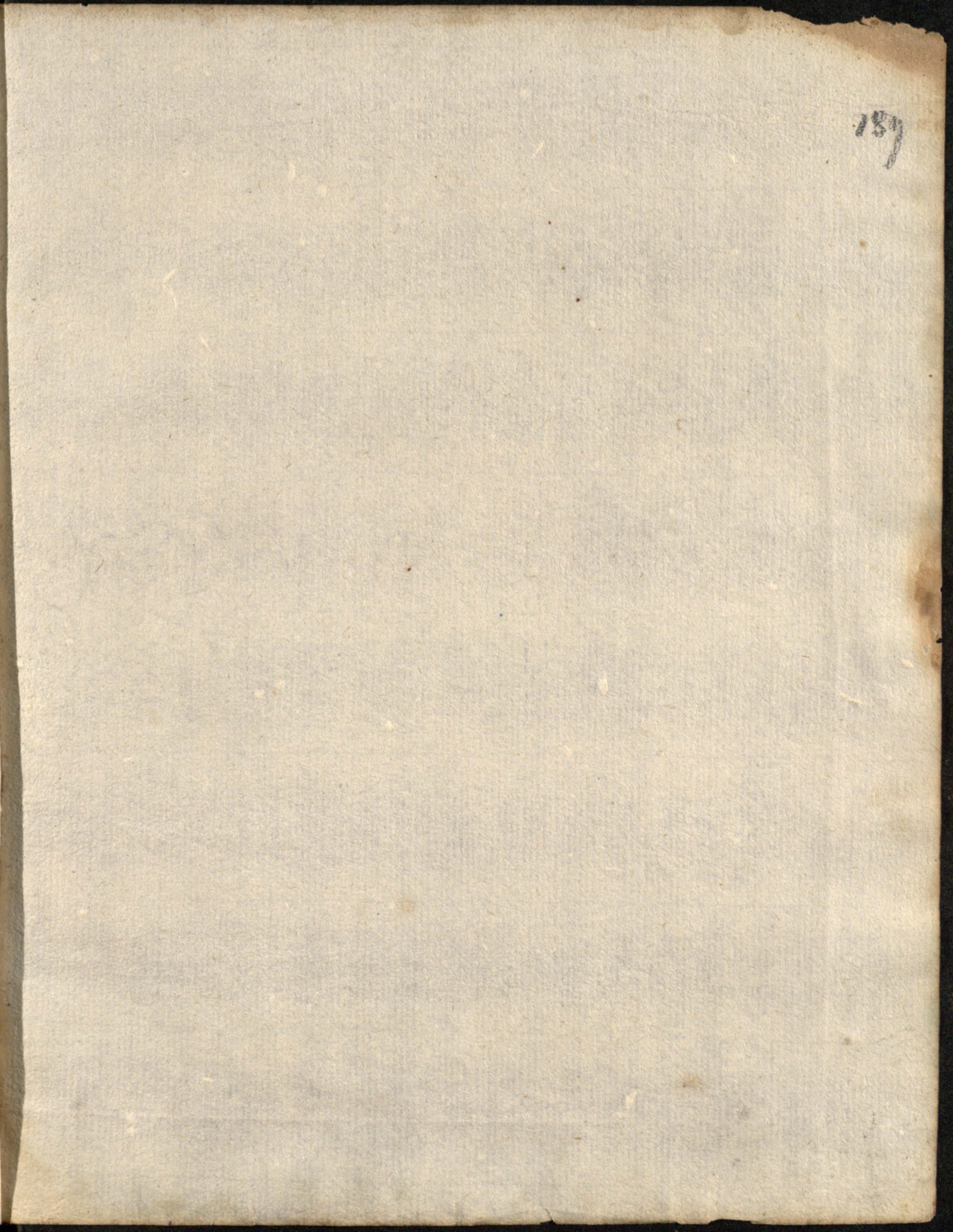
Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Blue		Cyan		Green		Yellow		Red		Magenta		White		3/Color		Black

187

inches

cm

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

Kodak Color Control Patches

© Kodak, 2007 TM: Kodak

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

